

CRETAPLANT

A Pilot Network of Plant Micro-Reserves in Western Crete

Πιλοτικό Δίκτυο 'Μικρο-Αποθεμάτων Φυτών' στη Δυτική Κρήτη

(LIFE04NAT_GR_000104)

ΔΡΑΣΗ Α.6 - Το νομικό καθεστώς των Μικρο-Αποθεμάτων Φυτών

(ACTION A.6 - Legal status of the Plant Micro-Reserves)

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΜΙΚΡΟ-ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΦΥΤΩΝ

ΤΕΛΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

(Ιούνιος 2005 - Δεκέμβριος 2006)

LIFE 04 NAT-GR 000104

“CRETAPLANT - A Pilot Network of Plant Micro-Reserves in Western Crete”

(Πιλοτικό Δίκτυο ‘Μικρο- Αποθεμάτων Φυτών’ στη Δυτική Κρήτη)

**ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ
ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΜΙΚΡΟ-ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΦΥΤΩΝ**

ΔΡΑΣΗ Α6: Legal status of the Plant Micro-Reserves

ΜΑΡΤΙΟΣ 2007

ΟΜΑΔΑ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΕΝΔΙΑΙΤΗΜΑ Σύμβουλοι Διαχείρισης – Αποκατάστασης Οικοσυστημάτων	
Τάσος Δημαλέξης	Δρ Βιολόγος - PhD Οικολογίας
Άννα Γκατζέλια	Βιολόγος DEA Οικολογίας
Νίκος Δημητρακόπουλος	Πολ. Μηχανικός ΕΜΠ
ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ	
Παναγιώτης Δρούγας	Δασολόγος
Ευπραξία-Αίθρα Μαριά	Επίκουρος καθηγήτρια Δικαίου Περιβάλλοντος του Γενικού Τμήματος Πολυτεχνείου Κρήτης- Δικηγόρος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ	8
1.1 ΜΙΚΡΟ-ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΦΥΤΩΝ	8
1.2 Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑ	8
1.3 Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	10
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΝ ΑΥΤΟΦΥΟΥΣ ΧΛΩΡΙΔΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΓΡΙΑΣ ΠΑΝΙΔΑΣ	17
Εισαγωγή	17
2.1. Διατάξεις με άμεση σχέση με τα μικρο-αποθέματα (από την εθνική ή κοινοτική νομοθεσία, καθώς και από τις κυρωθείσες Διεθνείς Συμβάσεις)	18
2.1.1. Π.Δ. 67 / 1981 (Φ.ΕΚ.23/ Τ.Α' / 30.1.1981) "Περί προστασίας της αυτοφυούς χλωρίδας και άγριας πανίδας και καθορισμού διαδικασίας συντονισμού και ελέγχου της ερεύνης επ' αυτών", όπως διορθώθηκε στο Φ.Ε.Κ. 43Α / 18.2.81	18
2.1.2. Ν. 2637/1998: «ΣΥΣΤΑΣΗ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ, ...ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (ΦΕΚ 200/ Τ. Α' / 27.8.1998).	19
Άρθρο 59: Συμπλήρωση διατάξεων του Ν. 998/1979 "Περί προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της Χώρας" (ΦΕΚ 289 Α').	20
2.1.3 ΝΟΜΟΣ 1650/ 86 «ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ» (ΦΕΚ 160 /Τ.Α' /16.10.1996).	21
Άρθρο 19: Κριτήρια χαρακτηρισμού και αρχές προστασίας	21
ΖΩΝΟΠΟΙΗΣΗ	24
ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ	24
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ – ΣΧΕΔΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ –ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΡΑΣΗΣ	25
ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	27
Άρθρο 20 του Ν. 1650/ 86 «Προστασία και διατήρηση των ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας και της άγριας πανίδας».	27
Άρθρο 21, παρ. 6. του Ν. 1650/ 86	28
Άρθρο 22 του Ν. 1650/ 86: Οικονομικές ρυθμίσεις	28
Άρθρο 31 του Ν. 1650/ 86	29
Τροποποίηση άλλων διατάξεων	29
Άρθρο 32 του Ν. 1650/ 86	30
Μεταβατικές διατάξεις	30
2.1.4 ΟΔΗΓΙΑ 92 / 43 / Ε.Ο.Κ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ "ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΓΡΙΑΣ ΠΑΝΙΔΑΣ ΚΑΙ ΧΛΩΡΙΔΑΣ".	31
Σκοποί / Στόχοι	31
Υποχρεώσεις -Μέτρα	31
Άρθρο 1α «Διατήρηση»:	31
Άρθρο 1β «Φυσικοί οικότοποι»:	32
Άρθρο 1γ «Φυσικοί οικότοποι κοινοτικού ενδιαφέροντος»:	32
Άρθρο 1δ «Τύποι φυσικών οικοτόπων προτεραιότητας»:	32
Άρθρο 1ε «Κατάσταση διατήρησης ενός φυσικού οικοτόπου»:	32
Άρθρο 1στ «οικότοπος ενός είδους»:	33
Άρθρο 1ζ «είδη κοινοτικού ενδιαφέροντος»	33
Άρθρο 1η «Είδη προτεραιότητας» :	34
Άρθρο 1θ «κατάσταση της διατήρησης ενός είδους »:	34
ΑΡΘΡΟ 2.	34
ΑΡΘΡΟ 4 παρ. 4	35
ΑΡΘΡΟ 6.	35
ΑΡΘΡΟ 13	35
ΑΡΘΡΟ 16	36
ΑΡΘΡΟ 22	36

2.1.5. Κ.Υ.Α. 33318 / 3028/1998 «ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΕΤΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ » (ΦΕΚ Β 1289 / 28.12.98).	38
ΑΡΘΡΟ 4 , ΚΕΦ. Β. Καθορισμός Ειδικών Ζωνών Διατήρησης.	38
ΑΡΘΡΟ 5.	39
ΑΡΘΡΟ 6	39
ΑΡΘΡΟ 15 : Κατάλογος των ιδιαίτερα προστατευόμενων ειδών	39
2.2 Διατάξεις που μπορούν να αξιοποιηθούν συμπληρωματικά, κατά τη θεσμοθέτηση των μικρο-αποθεμάτων (από την εθνική νομοθεσία και τις κυρωθείσες Διεθνείς Συμβάσεις)	41
2.2.1. Ν.Δ. 86/1969	41
Άρθρο 66: Δασικές Αστυνομικές Διατάξεις	41
Άρθρο 69: Προστατευτικά Δάση	41
Άρθρο 104: Βοσκή σε δάση συνεπεία υλοτομιών, εκτελέσεως υδρονομικών έργων κλπ	42
2.2.2 Ν. 998/1979: «ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΕΝ ΓΕΝΕΙ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ» (ΦΕΚ 289/ Τ. Α' / 29.12.1979)	43
Άρθρο 1 [όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 1 του Ν. 3208/2003 {ΦΕΚ Α/ 303/24.12.2003}].	43
Άρθρο 4: Κατηγορίες δασών και δασικών εκτάσεων [όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 1 του Ν. 3208/1998(ΦΕΚ 303/ Τ. Α' / 24.12.2003)].	44
Άρθρο 4 παρ. 1 περίπτωση α':	45
Άρθρο 16: Ειδικά δασοτεχνικά έργα	46
Άρθρο 19: Προστασία χλωρίδος και πανίδος	46
Άρθρο 38: Υποχρεωτικές αναδασώσεις	47
Άρθρο 43: Αναγκαστική απαλλοτρίωση αναδασωτέων εκτάσεων	48
2.2.3. Ν. 3208/2003 : «ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΔΑΣΙΚΩΝ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ, ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΔΑΣΟΛΟΓΙΟΥ, ΡΥΘΜΙΣΗ ΕΜΠΡΑΓΜΑΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΕΠΙ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ» (ΦΕΚ 303/Τ.Α' /24.12.2003).	49
Άρθρο 1 παρ.18.	49
Άρθρο 2: «Προστασία του τοπίου και της βιοπολιότητας»	49
Άρθρο 4: «Τροποποίηση διατάξεων του Δασικού Κώδικα (Ν.Δ. 86/1969)».	50
Άρθρο 5 παρ. 2 του ν. 998/79.	51
2.2.4. ΚΥΑ ΑΡΙΘΜ. 331794/1999 «ΕΜΠΟΡΙΑ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΤΗΣ ΑΓΡΙΑΣ ΠΑΝΙΔΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΥΤΟΦΥΟΥΣ ΧΛΩΡΙΔΑΣ» (ΦΕΚ 281/ Τ. Β' / 31.3.1999) [Όπως αντικαταστάθηκε από την ΚΥΑ 99098/5881/16.10.2006 ΦΕΚ Β' 1570/2006]	53
Άρθρο 2.	53
Άρθρο 8.	53
2.2.5 ΚΥΑ 104853/4953 π.ε./ 13.02.2006 «Κατοχή και διακίνηση των ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας και άγριας πανίδας και των δειγμάτων αυτών, επεξεργασμένων ή μη, που χρησιμοποιούνται για δάνεια ή ανταλλαγές για μη εμπορικούς σκοπούς μεταξύ αναγνωρισμένων επιστημόνων και επιστημονικών ερευνητικών ιδρυμάτων-τροποποίηση και συμπλήρωση της αριθμ. 331794/12.3.1999 "Εμπορία των ειδών της άγριας πανίδας και της αυτοφυούς χλωρίδας" (ΦΕΚ 281/Β'/31.3.1999) κοινής απόφασης των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Γεωργίας»	54
Άρθρο 1 : Σκοπός - Πεδίο Εφαρμογής	54
Άρθρο 2 : Πεδίο Εφαρμογής	54
Άρθρο 3: Αναγνώριση Επιστημονικών Ιδρυμάτων- Προϋποθέσεις- Διαδικασία	55
Άρθρο 4 Προϋποθέσεις Αναγνώρισης	55
Άρθρο 5: Διαδικασίες Αναγνώρισης	56
Άρθρο 6: Αρμόδιο Όργανο για την Αναγνώριση	57
Άρθρο 8: Διακίνηση με ετικέτες	58
Άρθρο 9: Τελικές διατάξεις	59
2.2.6. ΝΟΜΟΣ 2742/ΦΕΚ 207/Α' /07.10.1999 «ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ & ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ»	60
Άρθρο 15 - Φορείς διαχείρισης	60
Άρθρο 16: Τροποποιήσεις και συμπληρώσεις Ν. 1650/1986	66
Άρθρο 17 (του Ν. 2742 / 99)	69

Συμπλήρωση αρμοδιοτήτων Επιτροπής "Φύση 2000"	69
2.2.7 ΝΟΜΟΣ 2971/ 2001 «ΑΙΓΙΑΛΟΣ, ΠΑΡΑΛΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ « (ΦΕΚ 285/ Τ.Α' / 19.12.2001)	71
Άρθρο 2: Κυριότητα αιγιαλού, παραλίας, όχθης και παρόχθιας ζώνης και χρησιμότητα αυτών.	71
Άρθρο 3: Επιτροπή καθορισμού αιγιαλού, και παραλίας.	71
Άρθρο 7: Δημιουργία παραλίας, συνέπειες, περιορισμοί.	72
Άρθρο 11: Έργα και εγκαταστάσεις που υπάρχουν στον αιγιαλό και την παραλία.	74
Άρθρο 16: Παραχώρηση νησίδων του Δημοσίου και αβαθών θαλασσίων εκτάσεων.	76
2.2.8 ΝΟΜΟΣ 2204/1994 «ΚΥΡΩΣΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ (ΦΕΚ 59/Τ.Α' /15.4.1994)	78
Άρθρο 6: Μέτρα διατήρησης και αιφορικής χρήσης	78
Άρθρο 8 Διατήρηση εντός των ορίων	78
Άρθρο 9 : Εκτός τόπου διατήρηση (ex-situ)	79
Άρθρο 10 : Αειφορική χρήση των συστατικών της βιολογικής ποικιλότητας	80
Άρθρο 11: Κίνητρα	81
2.2.9 ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΗΣ ΒΕΡΝΗΣ "ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΑΓΡΙΑΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ (82 / 72 / Ε.Ο.Κ. -ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ 1335 / 1983 / Φ.Ε.Κ. 32Α').	82
Άρθρο 2.	82
Άρθρο 3.	82
Άρθρο 4: Προστασία οικοτόπων.	82
Άρθρο 5: Προστασία ειδών.	83
Άρθρο 9.	83
Άρθρο 11.	83
2.2.10 ΝΟΜΟΣ 3028 / 2002 « ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΝ ΓΕΝΕΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ (ΦΕΚ 153/Τ.Α' / 28.6.2002)	85
Άρθρο 12: Οριοθέτηση αρχαιολογικών χώρων.	85
Άρθρο 13: Αρχαιολογικοί χώροι εκτός οικισμών Ζώνες προστασίας.	86
Άρθρο 16 Ιστορικοί τόποι.	87
Άρθρο 18 : Απαλλοτριώσεις.	87
2.2.11 ΝΟΜΟΣ 1469/1950 «ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΤΕΧΝΗΣ ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΩΝ ΤΟΥ 1830»	90
Άρθρο 1 παρ.2.	90
Άρθρο 2.	90
Άρθρο 5.	90
2.2.12 ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 161/1984 «ΑΝΑΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ, ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (ΦΕΚ Α' 54/30.4.1984)».	91
Άρθρο 1.	91
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ.....	92
3.1 Εισαγωγή	92
ΠΙΝΑΚΑΣ Ι. Νομικό καθεστώς προστασίας των φυτικών ειδών.	92
ΑΡΘΡΟ 4 , ΚΕΦ. Β. Καθορισμός Ειδικών Ζωνών Διατήρησης.	94
ΑΡΘΡΟ 6	94
3.2 Κωδικοποίηση των διαθέσιμων νομικών εργαλείων	95
Νομικά Εργαλεία της Εθνικής Νομοθεσίας που μπορούν να αξιοποιηθούν για την προστασία των ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας.....	95
3.3 Η περίπτωση της διαδικασίας θεσμοθέτησης με χρήση του Ν. 1650/86.....	99
3.4 Η περίπτωση της χρήσης της διαδικασίας του Θεσμικού Πλαισίου Προστασίας Δασών..	103
3.5 Συμπέρασμα	106
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	109
ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΒΑΛΕΝΘΙΑ 17/10/1994 ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΜΙΚΡΟ-ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ	109

SUMMARY

The present assessment report investigates the possibilities of exploiting the existing legal framework of National and EU legislation and international treaties applicable in Greece, for the establishment of plant micro-reserves, in a similar way like the one used by the Regional Government of Valencia, for the formulation of the respective legal act.

The report provides a detailed presentation of the relevant articles of the existing legislation and links them with the specific provision of the Valencia Decree, to provide the legal basis for a similar legal tool in Greece. The adequate articles and laws that can be used to cover the various legal provisions for the case of Greece and for plant species of the Life project in particular, are mentioned and the necessary legal procedure analyzed and discussed.

Among the various possible scenarios, two are considered to be most appropriate: The first makes use of the legal procedure under the framework law for the protection of Nature in Greece (Law 1650/1986 and its amendments). The second makes use of the existing legislation for the protection of forest and wooded lands, and in particular the provisions for the establishment of Wildlife Refuges (Law 2637/1998).

Although the first scenario seems to be more integrated, according to the Greek and the EU legislation, the legal procedures are so complicated that make the effort unrealistic, as is the case with most existed Protected Areas being established pursuant to the national legal framework and or to the Habitats Directive in Greece.

On the contrary the experience from the use of the Wildlife Refuges legislation is rather positive and the procedure flexible and effective. This is the present scenario proposed to be adopted for the establishment of plant micro-reserves in Greece, in a way very similar to the one used by the Government of Valencia.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα μελέτη συντάσσεται στο πλαίσιο της δράσης Α.6 του προγράμματος LIFE04NAT GR000104, με τίτλο «Πιλοτικό Δίκτυο Μικρο-αποθεμάτων Φυτών στη Δυτική Κρήτη», που υλοποιείται από το Πανεπιστήμιο Αθηνών σε συνεργασία με το ΜΑΙΧ. Η δράση Α.6 συνίσταται στην επεξεργασία τεχνικής αναφοράς για τις δυνατότητες έννομης προστασίας των Μικρο-αποθεμάτων Φυτών, αξιοποιώντας το υφιστάμενο εθνικό θεσμικό πλαίσιο ή προτείνοντας αναγκαίες τροποποιήσεις που θα επιτρέψουν την αποτελεσματικότερη προστασία των συγκεκριμένων αποθεμάτων, στο πρότυπο ανάλογης νομοθεσίας που έχει εκδοθεί στην Ισπανία.

Για την υλοποίηση της μελέτης, έγινε ανασκόπηση της εξέλιξης της νομοθεσίας προστασίας της φύσης στην Ελλάδα (*σύνοψή της παρατίθεται στο παρόν Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή*), αναλυτική παράθεση της σχετικής νομοθεσίας (*Κεφάλαιο 2*), κωδικοποίηση εκείνων των Νόμων και άρθρων που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν για την έννομη προστασία των μικρο-αποθεμάτων (*Κεφάλαιο 3*) και συζήτηση -πρόταση σχετικά με την ενδεδειγμένη διαδικασία που θα πρέπει να ακολουθηθεί για την επίτευξη του σκοπού της θεσμικής προστασίας.

1.1 ΜΙΚΡΟ-ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΦΥΤΩΝ

Με τον όρο Μικρο-αποθέματα χαρακτηρίζονται οι περιοχές εξάπλωσης σπάνιων ή/και απειλούμενων με εξαφάνιση ειδών φυτών, η κατανομή των οποίων είναι μεν τόσο περιορισμένη και διεσπαρμένη που δεν δικαιολογεί την κήρυξη μιας ενιαίας και συνήθους μεγέθους προστατευόμενης ζώνης, οι απειλές δε που αντιμετωπίζουν είναι τέτοιες που επιβάλλουν την άμεση προστασία των περιοχών αυτών, για να διασφαλιστεί η επιβίωση των συγκεκριμένων φυτικών ειδών. Το πρόβλημα έχει ήδη επισημανθεί σε άλλες χώρες, όπως στην Ισπανία, όπου έχουν γίνει οι σχετικές διεργασίες για τη θεσμοθέτηση των περιοχών αυτών ως προστατευόμενων, μέσω του σκεπτικού των Μικρο-αποθεμάτων. Παρόμοια προσέγγιση αναμένεται να ακολουθηθεί και στη χώρα μας, μέσα από την υλοποίηση του προγράμματος LIFE.

1.2 Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

Το θέμα των μικροαποθεμάτων φυτών έχει αντιμετωπιστεί επιτυχώς στην Ισπανία, στην περιοχή της Βαλένθια, όπου από το 1994 έχει εκδοθεί Διάταγμα, στο οποίο προσδιορίζονται οι διάφορες παράμετροι που αφορούν στα μικροαποθέματα. Το

συγκεκριμένο διάταγμα σε ελληνική απόδοση παρατίθεται στο παράρτημα της παρούσας μελέτης.

Με βάση το Διάταγμα αυτό, με τον όρο μικρο-αποθέματα προσδιορίζονται οι εκτάσεις γης που βρίσκονται εντός της επικράτειας της Βαλένθια, οι οποίες, τηρουμένων των συνθηκών που αναφέρονται παρακάτω, ανακηρύσσονται ως τέτοια από το Περιφερειακό Υπουργείο Περιβάλλοντος, για να διασφαλίσουν την επαρκή μακρόχρονη παρακολούθηση και επιστημονική εποπτεία των φυτικών ειδών και φυτοκοινωνιών που εμπεριέχουν. Προκειμένου να κηρυχθεί μια περιοχή ως μικρο-απόθεμα φυτών θα πρέπει να μην ξεπερνά σε έκταση τα 20 εκτάρια, να διαθέτει υψηλή συγκέντρωση ενδημικών και απειλούμενων φυτικών ειδών, να μην είναι ιδιωτική (εκτός και αν ο ίδιος ο ιδιοκτήτης ζητήσει την κήρυξη), να έχει ακολουθηθεί η προβλεπόμενη διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης και να έχει διατυπωθεί σύμφωνη γνώμη και από όλες τις κατά περίπτωση συναρμόδιες υπηρεσίες.

Η κήρυξη μιας έκτασης ως μικρο-απόθεμα φυτών περιλαμβάνει την πλήρη απαγόρευση της συλλογής των φυτών, της απόρριψης αποβλήτων, της ρύπανσης των περιοχών, της άντλησης νερού ή της εξόρυξης αδρανών υλικών από αυτές, της κατασκήνωσης και της διέλευσης οχημάτων, καθώς και της εισαγωγής ξενικών ειδών. Η κήρυξη μιας περιοχής ως μικρο-αποθέματος δεν επιβάλλει συνήθως πρόσθετους περιορισμούς σε υφιστάμενες παραδοσιακά ασκούμενες δραστηριότητες όπως η γεωργία, η κτηνοτροφία και η θήρα, ενώ προβλέπει την εκπόνηση σχεδίου διαχείρισης για την περιοχή, όπου θα αποσαφηνίζεται η τεχνική βάση ή ο προγραμματισμός για τη διαχείριση και επιστημονική χρήση του μικρο-αποθέματος. Οι περιοχές οριοθετούνται και λαμβάνουν κατάλληλη σήμανση σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Αρμόδια υπηρεσία είναι η εκεί Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος.

Με το συγκεκριμένο διάταγμα, με απλό και λειτουργικό τρόπο επιτυγχάνεται η διατήρηση των θέσεων εξάπλωσης των σπάνιων και απειλούμενων ειδών, χωρίς να απαιτούνται οι χρονοβόρες διαδικασίες που εφαρμόζονται σε πιο εκτεταμένες περιοχές. Μια αντίστοιχη προσέγγιση είναι το επιδιωκόμενο και για την Ελλάδα. Στην παρούσα μελέτη εξετάζονται οι εναλλακτικές λύσεις που δίνει το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο, για το σκοπό αυτό.

Ακολουθεί μια συνοπτική ανασκόπηση της εξέλιξης της νομοθεσίας για την προστασία της φύσης στη χώρα μας.

1.3 Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Είναι κοινός τόπος ότι η χωρίς προγραμματισμό και συνεχώς εντονότερη επέμβαση του ανθρώπου στη φύση καθώς και η αδιάκοπη εκμετάλλευση των φυσικών πόρων, είχαν ως αποτέλεσμα την υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος και τη διατάραξη της οικολογικής ισορροπίας, με δυσάρεστες συνέπειες ακόμα και για την ίδια την επιβίωση του ανθρώπου.

Οι καταστροφές αυτές άρχισαν να γίνονται περισσότερο αισθητές πριν από ένα περίπου αιώνα αφενός με την αναγνώριση σε μεγάλη κλίμακα του κινδύνου να εξαφανιστούν από τον πλανήτη πολλά φυτικά και ζωικά είδη ή μοναδικά τοπία και αφετέρου με τη συνειδητοποίηση του κινδύνου αυτού από ολοένα και περισσότερους ανθρώπους που άρχισαν να ενδιαφέρονται και να ανησυχούν ζωηρά για το φυσικό περιβάλλον και την προστασία του.

Τότε είναι ακριβώς που γεννήθηκε η ιδέα για "τη διατήρηση και την προστασία τουλάχιστον ορισμένων περιοχών που έχουν ιδιαίτερα χαρακτηριστικά". Ο άνθρωπος νιώθοντας ενοχή απέναντι στη φύση που τόσο είχε καταστρέψει είτε από άγνοια είτε εσκεμμένα με την τεχνολογική του εξέλιξη, αποφασίζει να θέσει κάτω από την προστασία του «φυσικές» περιοχές της γης με μεγάλη οικολογική αξία από την άποψη της διατήρησης μοναδικών ή σπάνιων χαρακτηριστικών, που αποτελούν τη φυσική κληρονομιά κάθε χώρας.

Δημιουργείται έτσι ο θεσμός των προστατευόμενων φυσικών περιοχών, που περιλαμβάνουν χερσαίες ή υδάτινες επιφάνειες, οι οποίες επειδή έχουν ειδικά οικολογικά ή τοπιακά χαρακτηριστικά προστατεύονται νομοθετικά και βρίσκονται κάτω από ειδικό καθεστώς διαχείρισης, με σκοπό τη διατήρησή τους τόσο για την παρούσα όσο και για τις μελλοντικές γενιές.

Σημαντικές προσπάθειες έγιναν από τότε σε παγκόσμια κλίμακα για τη διατήρηση της φυσικής κληρονομιάς κάθε χώρας, μέσα από τις προστατευόμενες περιοχές και σήμερα σχεδόν όλα τα κράτη έχουν θεσμοθετήσει ένα σημαντικό αριθμό τέτοιων περιοχών, ενώ πολλοί διεθνείς οργανισμοί δείχνουν ενδιαφέρον και εργάζονται για την ανάπτυξη της διεθνούς συνεργασίας στα θέματα αυτά.

Η ανάγκη για ιδιαίτερη προστασία συγκεκριμένων εκτάσεων, κυρίως δασικού

χαρακτήρα, αναγνωρίστηκε πολύ νωρίς στη χώρα μας σε σχέση με τις περισσότερες Ευρωπαϊκές χώρες. Οι πρώτες συστηματικές προσπάθειες νομοθετικών μέτρων για τη διατήρηση της φυσικής μας κληρονομιάς, διαμορφώνονται στο πλαίσιο συγκροτημένης "νομοθεσίας περί δασών", στις αρχές του αιώνα μας.

Ο πρώτος δασικός Κώδικας που εκδόθηκε το 1929 (Νόμος 4173/1929) προέβλεπε τη λήψη ειδικών μέτρων για τη διατήρηση ορισμένων εκτάσεων, που χαρακτηρίζονται «Προστατευτικά δάση», θεσμός ο οποίος ισχύει και σήμερα (ΝΔ 86/69 όπως ισχύει σήμερα , Ν. 3208/2003).

Στα δάση αυτά, στα οποία αποκλείεται ο στόχος της παραγωγικής εκμετάλλευσης, γίνεται ειδική διαχείριση με σκοπό την προστασία των εδαφών και των άλλων φυσικών χαρακτηριστικών τους, καθώς και τη διατήρηση των ιδιαίτερων αισθητικών, περιβαλλοντικών κλπ. αξιών τους.

Μια άλλη σημαντική διάταξη του ισχύοντος Δασικού Κώδικα (ΝΔ 86/69, άρθρο 66, 104) και με ιδιαίτερη χρησιμότητα για την προστασία της φύσης, είναι ο θεσμός της "Δασικής Αστυνομικής Διάταξης (ΔΑΔ). Οι ΔΑΔ αυτές, που "εκδίδονται από τον οικείο δασάρχη τη εγκρίσει του νομάρχου... δύνανται δια λόγους δασοπονικούς, προστατευτικούς, τουριστικούς, αισθητικούς και εν γένει κοινής ωφελείας να ρυθμίσουν ή περιορίσουν μέχρι πλήρους απαγορεύσεως κατά χώρο και χρόνον και τρόπον...πάσαν άνευ αδείας υλοτομίαν, συλλογήν, κλάδευσιν ή εκρίζωσιν παντός δέντρου, θάμνου, φρυγάνου και χόρτου φυομένων εντός γεωργικώς ή δενδροκομικώς καλλιεργουμένων εκτάσεων, χορτολιβαδίων, μερικώς δασοσκεπών εκτάσεων και δασών δημοσίων ή μη". Θα πρέπει να σημειωθεί εδώ ιδιαίτερα η δυνατότητα επέμβασης της πολιτείας για τα θέματα αυτά και σε μη δημόσιες εκτάσεις. Παρόμοιες ΔΑΔ προβλέφτηκε ότι μπορούν να εκδίδονται επίσης για τη βοσκή (μάλιστα και σε εκτάσεις προοριζόμενες δια φυσικήν προστασίαν), τη ρητίνευση, την κλαδονομή κλπ.

Ένας άλλος νόμος που εκδόθηκε την ίδια περίπου εποχή και αναγνωρίζει το προστατευτικό καθεστώς ορισμένων εκτάσεων στη χώρα μας, είναι ο νόμος «περί αρχαιοτήτων» (Νόμος 5351/1932). Ο νόμος αυτός, ορισμένες διατάξεις του οποίου ισχύουν και σήμερα, προβλέπει την προστασία κάθε είδους αρχαιολογικών μνημείων, απαγορεύοντας αυστηρά οποιαδήποτε φθορά ή αλλοίωση τους, καθώς και μιας έκτασης σε ακτίνα 500 μέτρα γύρω από αυτά, όπου απαγορεύεται κάθε

έργο ή δραστηριότητα που μπορεί να βλάψει άμεσα ή έμμεσα τις αρχαιότητες. Όλα τα μνημεία προστατεύονται αυτόματα χωρίς να χρειάζεται ειδική θεσμοθέτησή τους και η αρμοδιότητα για την διαχείρισή τους ανήκει στο Υπουργείο Πολιτισμού.

Ο αρχαιολογικός νόμος δεν αναφέρεται ειδικά στην προστασία της φύσης. Με την εφαρμογή του όμως και σε ορισμένες εκτάσεις που χαρακτηρίστηκαν «Ιστορικοί τόποι» και την επέκτασή του μεταγενέστερα, με τον συμπληρωματικό του νόμο 1465/1950 και στα μνημεία της σύγχρονης εποχής, συμπεριέλαβε τα «Τοπία φυσικού κάλλους» και έχει συμβάλει σημαντικά στην προστασία της φυσικής μας κληρονομιάς. Πάνω από 300 περιοχές και θέσεις χαρακτηρίστηκαν μέχρι σήμερα ως «Τοπία φυσικού κάλλους» και «Ιστορικοί τόποι».

Θα πρέπει να επισημανθεί όμως ότι πέρα από κάποιες ρυθμίσεις σχετικά με τις δυνατότητες αναπτυξιακών και άλλων έργων σε μεμονωμένες περιπτώσεις, για τις περιοχές αυτές και ιδιαίτερα για τα τοπία φυσικού κάλλους, δεν έχουν ληφθεί μέχρι τώρα συγκεκριμένα μέτρα για την προστασία των φυσικών αξιών που περιέχουν, ούτε υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία με την καταγραφή τους και την παροχή πληροφοριών για την έκταση, τα χαρακτηριστικά και της σπουδαιότητά τους.

Μετά το 1984 η αρμοδιότητα για τα τοπία φυσικού κάλλους μεταβιβάστηκε στο Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, ενώ η αρμοδιότητα για τους ιστορικούς τόπους όπως και για τα αρχαιολογικά μνημεία εξακολουθεί να ασκείται από το Υπουργείο Πολιτισμού.

Ο πρώτος ειδικός νόμος που αναφέρεται στην προστασία της φύσης στη χώρα μας, εκδόθηκε το 1937 (Α.Ν. 856/1937) με πρωτοβουλία και ευθύνη της δασικής υπηρεσίας, σε συνεργασία με τον Ελληνικό Ορειβατικό Σύλλογο. Ο νόμος, αυτός προέβλεπε την ίδρυση μέχρι πέντε «εθνικών δρυμών» σε ολόκληρη τη χώρα (εκτός από τα νησιά) με σκοπό: την προστασία της χλωρίδας, βελτίωση και αύξηση της πανίδας, διατήρηση των γεωμορφολογικών σχηματισμών, προστασία των φυσικών καλλονών, ανάπτυξη του τουρισμού και ενέργεια επιστημονικών (ιδιαίτερα φυτογεωγραφικών) και δασικών ερευνών. Στον ίδιο νόμο καθορίζονται οι βασικές αρχές για την προστασία και διαχείριση των εθνικών δρυμών, που ανατίθεται στις αρμόδιες δασικές αρχές.

Τον επόμενο χρόνο, το 1938, κηρύχθηκε ο πρώτος εθνικός δρυμός στον Όλυμπο και λίγο αργότερα μέσα στον ίδιο χρόνο ο Εθνικός δρυμός Παρνασσού. Με την τροποποίηση του παραπάνω νόμου και την έκδοση του Ν.Δ. 9961/1971, το οποίο

εφαρμόζεται και σήμερα, παρά το γεγονός ότι από το 1986 έχει εκδοθεί ο Ν.1650/86, και αποτελεί μέρος του ισχύοντος δασικού κώδικα, προβλέπονται τρεις κατηγορίες προστατευόμενων περιοχών στη χώρα μας.

Η πρώτη κατηγορία των **Εθνικών Δρυμών**, που περιέχουν οικοσυστήματα ή βιοτόπους με σημαντική οικολογική αξία, που βρίσκονται κάτω από καθεστώς αυστηρής προστασίας, έχουν κηρυχθεί από το 1938 μέχρι το 1974, δέκα περιοχές με συνολική έκταση περίπου 68.742 εκτάρια

Η δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει τα **Αισθητικά Δάση** που καλύπτουν συνολική έκταση 33.106 εκτάρια. Είναι συνήθως τοπία με ιδιαίτερο αισθητικό αλλά και οικολογικό ενδιαφέρον.

Η τρίτη κατηγορία αναφέρεται στα **Διατηρητέα Μνημεία της Φύσης**. Έχουν κηρυχθεί 54 διατηρητέα μνημεία μέχρι σήμερα και περιλαμβάνουν πέραν από εκτάσεις (Παρθένο Δάσος Κεντρικής Ροδόπης, Απολιθωμένο Δάσος της Λέσβου, νήσος Πιπέρι στις Σποράδες κλπ) και μεμονωμένα δένδρα ή συστάδες δένδρων με ιδιαίτερη οικολογική αισθητική ή ακόμα και πολιτιστική ή ιστορική σημασία.

Οι ανωτέρω προστατευόμενες περιοχές κηρύσσονταν, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο Ν.Δ. 996/1971, με Προεδρικό Διάταγμα ή Υπουργική Απόφαση που δημοσιευόταν στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης. Για την προστασία και διαχείρισή τους αρμόδιες είναι οι περιφερειακές δασικές αρχές στον τόπο που βρίσκονται, σε συνεργασία με το Τμήμα Δασικού Περιβάλλοντος, Εθνικών Δρυμών και Δασικής Αναψυχής της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων σε κεντρικό επίπεδο.

Εκτός από τις ανωτέρω περιοχές η δασική υπηρεσία, υπεύθυνη και για τη ρύθμιση της δραστηριότητας της θήρας στη χώρα μας, κηρύσσει επίσης ορισμένες περιοχές ως καταφύγια θηραμάτων (άρθρο 253 του Ν.Δ. 86/1969 όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 177/1975), ελεγχόμενες κυνηγετικές περιοχές, και εκτροφεία θηραμάτων. Οι περιοχές αυτές, όπως αναφέρεται στο άρθρο 3 Ν. του 177/1975, αποσκοπούν στην «προστασίαν και διάσωσιν του φυσικού περιβάλλοντος της χώρας εν γένει, καθώς επίσης και προς τον σκοπόν της διατηρήσεως, αναπτύξεως και εκμεταλλεύσεως του θηραματικού πλούτου και της άγριας πανίδας εν γένει».

Ειδικότερα τα καταφύγια θηραμάτων αρχικά εξυπηρετούσαν κυρίως σκοπούς διατήρησης και επαύξεσης διαφόρων πτηνών και ζώων για την εξυπηρέτηση της δραστηριότητας της θήρας.

Όμως μετά από τροποποίηση και εκσυγχρονισμό των σχετικών διατάξεων και συγκεκριμένα με το άρθρο 57 του Ν.2637/98, μετονομάστηκαν τα καταφύγια θηραμάτων σε καταφύγια άγριας ζωής. Σκοπός τους είναι πλέον η προστασία των περιοχών που είναι απαραίτητες για τη διατροφή, διαχείμανση, αναπαραγωγή ή τη διάσωση των ειδών της άγριας πανίδας ή της αυτοφυούς χλωρίδας και αποτελούν σημαντική κατηγορία προστατευόμενων περιοχών (διατήρηση ορισμένων σπάνιων αρπακτικών πτηνών που κινδυνεύουν να εξαφανιστούν, πχ. γυπαετός, μαυροπετρίτης κ.α., προστασία ειδών άγριας χλωρίδας που είναι σπάνια ή απειλούμενα ή μοναδικά π.χ. φοίνικας Θεοφράστου, κ.α.).

Έτσι η προστασία των περιοχών αυτών, υπό τη σύγχρονη έννοιά τους, είναι παρά πολύ σημαντική από την άποψη της διατήρησης της αυτοφυούς χλωρίδας, της πανίδας και της φύσης γενικότερα. Επιπροσθέτως αποδεικνύεται ότι και η εφαρμογή της νομοθεσίας περί θήρας διαδραματίζει πράγματι πολύ σημαντικό ρόλο στην προστασία των φυσικών αξιών που περιέχουν οι περιοχές (περίπτωση Δαδιάς, Ελεγχόμενη Κυνηγετική Περιοχή(ΕΚΠ) Δίας, Εκτροφείο Θηραμάτων νήσου Θεοδωρού, Ελεγχόμενη Κυνηγετική Περιοχή Κόζιακα, Ε.Κ.Π. Όσσας, Διονυσάδες νήσοι κλπ), ή υγροτοπικών οικοσυστημάτων, όπως καταφύγια άγριας ζωής Λίμνης Στυμφαλίας, έλη Αγίου Μάμαντα Χαλκιδικής κ.α

Στα τέλη του 1986 ψηφίστηκε ο Νόμος- Πλαίσιο «για την προστασία του Περιβάλλοντος» (Νόμος 1650/16-10-86). Ο νόμος αυτός περιέχει ειδικό Κεφάλαιο για την «Προστασία της φύσης και του τοπίου» και εισάγει ορισμένες αλλαγές ως προς τη δημιουργία και τη διοίκηση - διαχείριση προστατευόμενων περιοχών, συμπληρώνοντας την ήδη υπάρχουσα νομοθεσία.

Προτείνονται πέντε κατηγορίες προστατευόμενων περιοχών:

- Περιοχές απόλυτης προστασίας της φύσης.
- Περιοχές προστασίας της φύσης.
- Εθνικά Πάρκα.
- Προστατευόμενοι φυσικοί σχηματισμοί, προστατευόμενα τοπία και στοιχεία του τοπίου.
- Περιοχές οικοανάπτυξης.

Η πρωτοβουλία για τη δημιουργία νέων περιοχών και την ένταξή τους στα στις παραπάνω κατηγορίες ανατίθεται σε τρία Υπουργεία (Γεωργίας και τώρα Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας και τώρα Ανάπτυξης). Προβλέπονταν επίσης ότι ο νόμος αυτός θα εφαρμοστεί σταδιακά και στις ήδη κηρυγμένες περιοχές (εκτός από τα κυνηγετικά καταφύγια), κυρίως από την άποψη της επανεξέτασής τους για να καταταγούν σύμφωνα με τις νέες κατηγορίες προστατευόμενων περιοχών, καθώς επίσης και για την εφαρμογή ορισμένων οικονομικών και άλλων μέτρων, που προβλέπει ο νόμος για την αποτελεσματική διαχείρισή τους.

Θα πρέπει πάντως να αναφερθεί ότι ο παραπάνω νόμος, παρά το γεγονός ότι έχουν περάσει 21 χρόνια, ουσιαστικά δεν έχει τεθεί ακόμα πλήρως σε εφαρμογή, ειδικά όσον αφορά την προστασία της φύσης, γιατί προβλέπει την έκδοση ειδικών διαταγμάτων και αποφάσεων για το σκοπό αυτό, και εωσότου αυτά εκδοθούν εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι υφιστάμενες διατάξεις για τις προστατευόμενες περιοχές.

Με το άρθρο 31 παρ. 9 του Ν. 1650/86 προβλέπεται ότι οι περιοχές που κηρύχθηκαν με το Ν.Δ. 996/1971 (καθώς και τα Τοπία Φυσικού Κάλλους) «εντάσσονται στις κατηγορίες του άρθρου 18 του Ν. 1650/86, με τα κριτήρια του άρθρου 19, με Π.Δ. που εκδίδεται μετά από πρόταση των Υπουργών Γεωργίας, ΠΕΧΩΔΕ και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού».

Τέτοιο Διάταγμα όμως δεν έχει εκδοθεί μέχρι σήμερα και οι υφιστάμενες διατάξεις εξακολουθούν να ισχύουν (όπως προβλέπει και ο ίδιος ο Ν. 1650/1986 στο άρθρο 31 παρ και 32 παρ.). Στην ουσία, δηλαδή, υφίστανται δυο νόμοι που ισχύουν παράλληλα για τις προστατευόμενες περιοχές στη χώρα μας.

Μια άλλη ρύθμιση του Ν. 1650/1986 με ιδιαίτερη σημασία, αναφέρεται στην «προστασία και διατήρηση των ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας και άγριας πανίδας» (άρθρο 20). Για τον καθορισμό των αναγκαίων περιορισμών, απαγορεύσεων κλπ., προβλεπόταν η έκδοση ειδικής κοινής Υπουργικής απόφασης (των Υπουργών Γεωργίας και ΠΕΧΩΔΕ) μέσα σε προθεσμία δύο ετών από την έναρξη εφαρμογής του νόμου. Η προθεσμία αυτή όμως παρήλθε άπρακτη χωρίς να υλοποιηθεί μέχρι σήμερα η διάταξη αυτή. Εξακολουθούν δε να εφαρμόζονται για τα θέματα αυτά οι ισχύουσες διατάξεις που αναφέρθηκαν

παραπάνω (το Π.Δ. 67/1981 και οι σχετικές διατάξεις του). Οφείλουμε να επισημάνουμε ότι η Κοινή Υπουργική Απόφαση εναρμόνισης της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ παραπέμπει στις σχετικές διατάξεις και τους πίνακες του Π/Δτος 67/81, που έχει εκδοθεί από την Δασική Υπηρεσία και το οποίο εκ των πραγμάτων χρήζει επικαιροποίησης, όσον αφορά τις ονομασίες, καθώς και προσθήκες και νέων ειδών, αφού έχει εκδοθεί πριν από 26 χρόνια.

Μια άλλη διάσταση του νόμου 1650/86 που επηρέασε ιδιαίτερα το ζήτημα της προστασίας της φύσης στη χώρα μας, είναι η διεύρυνση των φορέων που ασχολούνται με την προστασία της φύσης ιδίως όσον αφορά την έκδοση σχετικών κανονιστικών πράξεων. Για την έκδοση τέτοιων πράξεων και τη διαδικασία υλοποίησης των ρυθμίσεων του Κεφ. Δ του Ν. 1650/86, προβλέπεται η σύμπραξη του Υπουργείου Γεωργίας, που εξακολουθεί να διατηρεί και την ευθύνη έκδοσης και εφαρμογής επί μέρους ρυθμίσεων, μέτρων προστασίας κλπ. στην πράξη - ιδίως στα πλαίσια των διατάξεων της δασικής νομοθεσίας που αναλύθηκαν παραπάνω), του Υπουργείου ΠΕΧΩΔΕ, καθώς και των κατά περίπτωση αρμοδίων Υπουργείων. Οι σχετικές όμως εξουσιοδοτήσεις του Ν. 1650/86 δεν καθορίζουν ούτε κατοχυρώνουν με σαφήνεια το ρόλο κάθε φορέα. Αποτέλεσμα είναι να δημιουργούνται πολλές φορές προβλήματα σε σχέση με τη ρύθμιση επιμέρους θεμάτων για την προστασία της φύσης και την εφαρμογή σχετικών προγραμμάτων, και τα οποία οξύνθηκαν με την θεσμοθέτηση των Φορέων Διαχείρισης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΝ ΑΥΤΟΦΥΟΥΣ ΧΛΩΡΙΔΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΓΡΙΑΣ ΠΑΝΙΔΑΣ

Εισαγωγή

Στο παρόν κεφάλαιο γίνεται παρουσίαση των βασικών νομικών εργαλείων που θα μπορούσαν αξιοποιηθούν για τη δημιουργία των μικρο-αποθεμάτων. Για τη διευκόλυνση του αναγνώστη, λόγω της πληθώρας νομικών κειμένων, οι διατάξεις που σχετίζονται άμεσα με την περίπτωση των μικρο-αποθεμάτων επισημαίνονται με υπογράμμιση. Οι ισχύουσες διατάξεις της ελληνικής έννομης τάξης, που περιλαμβάνουν εσωτερικές διατάξεις, κοινοτικές διατάξεις ενσωματωθείσες ή διατάξεις του διεθνούς δικαίου προερχόμενες από Διεθνείς Συμβάσεις κυρωθείσες από την Ελλάδα, κατηγοριοποιούνται σε δύο γενικές ομάδες:

Α) εκείνες που παρουσιάζουν άμεση σχέση με το αντικείμενο των μικρο-αποθεμάτων (νόμοι, διατάγματα, οδηγίες και κυρωθείσες με νόμο διεθνείς συμβάσεις, που σχετίζονται με προστασία ειδών και περιοχών) και

Β) εκείνες που σχετίζονται με επιμέρους θέματα, ρυθμίσεις χρήσεων, περιορισμούς, που θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν για την κατά το δυνατόν ολοκληρωμένη θεσμική κατοχύρωση των μικρο-αποθεμάτων (νόμοι, Π.Δ, ΚΥΑ και Διεθνείς Συμβάσεις κυρωθείσες με νόμο), στη λογική της παροχής ενός ολοκληρωμένου θεσμικού πλαισίου που θα διασφαλίζει τη βιωσιμότητα του νέου θεσμού.

Για κάθε διάταξη αναφέρεται συνοπτικά το θεματικό της αντικείμενο και παρατίθενται τα άρθρα που θα μπορούσαν να σχετίζονται με τα μικρο-αποθέματα. Αν και σε αρκετές περιπτώσεις παρατίθενται και άρθρα με μικρή συσχέτιση με το θέμα των μικρο-αποθεμάτων, αποφασίστηκε η συμπερίληψή τους στο παρόν κεφάλαιο ώστε ο αναγνώστης να διαθέτει μια κατά το δυνατόν πλήρη καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης για παραπέρα αξιοποίηση. Στο επόμενο κεφάλαιο γίνεται κωδικοποίηση των διατάξεων, που μπορούν να αξιοποιηθούν για την περίπτωση των μικρο-αποθεμάτων.

2.1. Διατάξεις με άμεση σχέση με τα μικρο-αποθέματα (από την εθνική ή κοινοτική νομοθεσία, καθώς και από τις κυρωθείσες Διεθνείς Συμβάσεις)

2.1.1. Π.Δ. 67 / 1981 (Φ.Ε.Κ.23/ Τ.Α΄ / 30.1.1981) "Περί προστασίας της αυτοφυούς χλωρίδος και άγριας πανίδος και καθορισμού διαδικασίας συντονισμού και ελέγχου της ερεύννης επ' αυτών", όπως διορθώθηκε στο Φ.Ε.Κ. 43Α / 18.2.81

Στον πίνακα Α' του συγκεκριμένου Προεδρικού Διατάγματος, που εκδόθηκε στο πλαίσιο εφαρμογής των προβλεπόμενων στο άρθρο 19 του ν. 998/79, περιλαμβάνονται και ως εκ τούτου έχουν κηρυχθεί προστατευτέα τα 6 από τα 7 είδη, που αφορούν στο παρόν πρόγραμμα.

Καταρχήν και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 «απαγορεύεται η συλλογή, η μεταφύτευση, η εκρίζωση, η κοπή η μεταφορά, η πώληση, και η αγορά, η εξαγωγή από την χώρα και η με οποιοδήποτε τρόπο καταστροφή των ειδών αυτών» με εξαίρεση την περίπτωση ερευνητικών λόγων και μετά από έγγραφη άδεια από τον Υπουργό Γεωργίας και στην οποία καθορίζονται ο τρόπος συλλογής και η ποσότητα του συλλεγισμένου είδους, λαμβανομένης υπόψη της οικολογικής ισορροπίας της περιοχής.

Τα ημεδαπά Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα οφείλουν μόνο να ανακοινώνουν τις διεξαγόμενες έρευνες στις κατά τόπους αρμόδιες δασικές αρχές.

Επίσης σύμφωνα με την παράγραφο γ του άρθρου 7 αυτού, δύναται μετά από απόφαση του Υπουργού Γεωργίας να χορηγηθεί άδεια μόνο για επιστημονικούς σκοπούς και για εμπλουτισμό των αναγνωρισμένων υπό του Κράτους συλλογών Βοτανικών Κήπων ως και Μουσείων Φυσικής Ιστορίας.

Επίσης σύμφωνα με το άρθρο 10, υπεύθυνη για το συντονισμό της έρευνας της αποτελεσματικής προστασίας της άγριας πανίδας και αυτοφυούς χλωρίδας, καθώς και για την επικοινωνία μετά των αντιστοίχων φορέων του εξωτερικού αρμόδια είναι η Γενική Δ/ νση Δασών .

2.1.2. Ν. 2637/1998: «ΣΥΣΤΑΣΗ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ,ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (ΦΕΚ 200/ Τ. Α' / 27.8.1998).

Α. Ως γνωστόν με το Ν. 2637/ 98 και συγκεκριμένα με το άρθρο 57 μετονομάστηκαν τα καταφύγια θηραμάτων σε **Καταφύγια Άγριας Ζωής** και με σκοπό πλέον την προστασία των περιοχών που είναι απαραίτητες για τη διατροφή, διαχείριση, αναπαραγωγή ή τη διάσωση των ειδών της άγριας πανίδας ή της αυτοφυούς χλωρίδας.

Ειδικότερα :

«*5. Με αποφάσεις του οικείου Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ιδρύονται Καταφύγια Άγριας Ζωής σε δασικές, χορτολιβαδικές, ελώδεις, υγροτοπικές, αγροτικές, παρόχθιες, παραλίμνιες και παράκτιες εκτάσεις, καθώς και σε ερημονησίδες, με την προϋπόθεση ότι οι εκτάσεις αυτές, είτε είναι απαραίτητες για την διατροφή, διαχείριση, αναπαραγωγή ή τη διάσωση των ειδών της άγριας πανίδας ή αυτοφυούς χλωρίδας, είτε είναι απαραίτητες για την επιβίωση ενός ή περισσοτέρων ειδών της άγριας πανίδας ή αυτοφυούς χλωρίδας που είναι μοναδικά, σπάνια ή απειλούνται με εξαφάνιση ή είτε αποτελούν αντιπροσωπευτικό δείγμα τύπου βιοτόπου.

6. Εντός των καταφυγίων αγρίας ζωής απαγορεύεται η θήρα κάθε θηράματος και κάθε είδους της άγριας πανίδας, η σύλληψη κάθε είδους της άγριας πανίδας για μη ερευνητικούς σκοπούς, **η καταστροφή κάθε είδους ζώνης με φυσική βλάστηση, η καταστροφή των ζωντανών φυτοφρακτών, η αμμοληψία, η αποστράγγιση και αποξήρανση ελωδών εκτάσεων, η ρύπανση των υδατικών πόρων και η ένταξη καταφυγίου άγριας ζωής σε πολεοδομικό ή ρυμοτομικό σχεδιασμό.** Η εκτέλεση έργων ή εργασιών και ιδίως αλιευτικά έργα, έργα αναδασμού, τουριστικές και βιομηχανικές εγκαταστάσεις, κατασκηνώσεις, λατομεία, μεταλλεία και δρόμοι εκτελούνται, αφού προηγουμένως έχει υποβληθεί μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων τύπου Α και έχει χορηγηθεί έγκριση περιβαλλοντικών όρων.

7. Με απόφαση του οικείου Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να απαγορεύεται ή να τίθενται περιορισμοί στην άσκηση της αλιείας, γεωργίας, βοσκής, υλοτομίας, χρήσης φυτοπροστατευτικών προϊόντων και της συλλογής και κοπής αρωματικών,

βαφικών, αρτυματικών, μελισσοκομικών και ανθοκομικών- διακοσμητικών φυτών για εμπορικούς σκοπούς.

8. Εντός των Καταφυγίων Άγριας Ζωής η Δασική Υπηρεσία δύναται να προγραμματίζει και να εκτελεί ειδικά έργα βελτίωσης του βιοτόπου των καταφυγίων άγριας ζωής και έργα ικανοποίησης των οικολογικών αναγκών του βιολογικού κύκλου των ειδών της άγριας πανίδας και αυτοφυούς χλωρίδας και ιδίως αναδάσωση, διατήρηση ακαλλιέργητων εκτάσεων.....ελωδών εκτάσεων. Τα εν λόγω ειδικά έργα ενεργούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 του Ν. 998/1979 (ΦΕΚ 289 Α').

Β. Αναφορικά με τη συλλογή, διακίνηση κλπ ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας και σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 4 , *6^α του άρθρου 57 του Ν. 2637 / 98 :

α. Απαγορεύεται χωρίς άδεια η εξαγωγή, εισαγωγή,και γενικά η κατοχή αποστολή και διακίνηση :

αα) των ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας και άγριας πανίδας και των δειγμάτων αυτών ζώντων ή νεκρών επεξεργασμένων ή μη.

ββ) των ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας και άγριας πανίδας και των δειγμάτων αυτών που γεννήθηκαν

γγ) των ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας και άγριας πανίδας και των δειγμάτων αυτών επεξεργασμένων ή μη , που χρησιμοποιούνται για δάνεια ή ανταλλαγές για μη εμπορικούς σκοπούς μεταξύ αναγνωρισμένων επιστημόνων και επιστημονικών ή ερευνητικών ιδρυμάτων .

Άρθρο 59: Συμπλήρωση διατάξεων του Ν. 998/1979 "Περί προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της Χώρας" (ΦΕΚ 289 Α').

1. Στο άρθρο 15 του Ν. 998/1979 μετά την παρ. 6 προστίθεται παράγραφος 7, το κείμενο της οποίας έχει ως εξής :

«7. Οι Δασικές Αρχές με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας για λόγους προστασίας της άγριας πανίδας, της αυτοφυούς χλωρίδας και των βιοτόπων τους, δύνανται να απαγορεύουν τη διέλευση τροχοφόρων οχημάτων στο δασικό οδικό δίκτυο. Με την ανωτέρω απόφαση καθορίζονται ο χρόνος και ο χώρος της απαγόρευσης, οι τυχόν εξαιρέσεις (αγρότες για καλλιέργεια, βοσκοί, κλπ) καθώς και άλλα τεχνικά έργα και μέσα που απαιτούνται για την υλοποίηση της ανωτέρω απαγόρευσης (μπάρες, πινακίδες κ.α.).»

2.1.3 ΝΟΜΟΣ 1650/ 86 «ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ» (ΦΕΚ 160 /Τ.Α΄/16.10.1996).

Τα «μικρο-αποθέματα» και εφ' όσον περιλαμβάνονται μέσα σε περιοχή για την οποία είτε εκπονείται, είτε έχει εκπονηθεί Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη (ΕΠΜ) θα μπορούσαν να θεσμοθετηθούν είτε ως ζώνες απόλυτης προστασίας (άρθρο 19 παρ. 1.), είτε ως προστασίας της φύσης (άρθρο 19 παρ.2.).

Στην περίπτωση όμως κατά την οποία δεν περιλαμβάνονται σε περιοχή για την οποία έχει εκπονηθεί ΕΠΜ, εκ των πραγμάτων και λόγω του μικρού μεγέθους του βιοτόπου, δεν είναι ρεαλιστικό και πρακτικό να εκπονηθεί ΕΠΜ αποκλειστικά και μόνο για αυτά.

Ακολούθως περιγράφεται αδρομερώς η προβλεπόμενη από τον Ν. 1650/86, και τους σχετικούς τροποποιητικούς αυτού, η διαδικασία θεσμοθέτησης και οι δυνατότητες που παρέχονται από το νομοθετικό αυτό πλαίσιο.

Άρθρο 19: Κριτήρια χαρακτηρισμού και αρχές προστασίας.

(Περιγράφονται συνοπτικά τα κριτήρια χαρακτηρισμού και οι επιτρεπόμενες δραστηριότητες)

- **Περιοχές Απόλυτης Προστασίας της Φύσης (άρθρο 19, παρ. 1.)**

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΥ:

1. εξαιρετικά ευαίσθητα οικοσυστήματα ή
2. βιότοποι ή οικότοποι σπάνιων ή απειλούμενων με εξαφάνιση ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας ή άγριας πανίδας ή
3. εκτάσεις που έχουν αποφασιστική θέση στον κύκλο ζωής σπάνιων ή απειλούμενων με εξαφάνιση ειδών της άγριας πανίδας.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

-Απαγορεύεται κάθε δραστηριότητα.

-Κατ' εξαίρεση μπορεί να επιτρέπεται με τον κανονισμό λειτουργίας:

1. η διεξαγωγή επιστημονικών ερευνών και
2. η εκτέλεση εργασιών που αποσκοπούν στη διατήρηση των χαρακτηριστικών τους, εφ' όσον εξασφαλίζεται υψηλός βαθμός προστασίας.

- **Περιοχές Προστασίας της Φύσης (άρθρο 19, παρ.2.)**

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΥ:

Εκτάσεις μεγάλης οικολογικής και βιολογικής σημασίας.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

- Απαγορεύονται κάθε δραστηριότητα ή επέμβαση που μπορεί να μεταβάλει ή να αλλοιώσει τη φυσική κατάσταση , σύνθεση ή εξέλιξη του φυσικού περιβάλλοντος.
- Κατ' εξαίρεση μπορεί να επιτρέπεται με τον κανονισμό λειτουργίας: η εκτέλεση εργασιών, ερευνών και η άσκηση ασχολιών και δραστηριοτήτων, κυρίως παραδοσιακών, εφ' όσον δεν έρχονται σε αντίθεση με τους σκοπούς προστασίας.
- Δυνατότητα ειδικότερης ονομασίας.

- **Εθνικά Πάρκα (άρθρο 19 παρ. 3).**

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΥ:

Εκτεταμένες χερσαίες, υδάτινες ή μικτού χαρακτήρα εκτάσεις, που :

1. - παραμένουν ανεπηρέαστες ή
 - έχουν επηρεαστεί ελάχιστα από τις ανθρώπινες δραστηριότητες και
2. διατηρούν μεγάλο αριθμό και ποικιλία αξιόλογων βιολογικών, οικολογικών γεωμορφολογικών και αισθητικών στοιχείων.

ΣΚΟΠΟΣ:

Η διαφύλαξη της Εθνικής κληρονομιάς και η διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας ευρύτερων περιοχών της χώρας με παράλληλη παροχή στο κοινό περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και φυσιολατρικών δραστηριοτήτων.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

- Λήψη των κατάλληλων μέτρων για την επαρκή προστασία τους τόσο από φυσικές αιτίες υποβάθμισης, όσο και από ανθρώπινες ενέργειες, επεμβάσεις και δραστηριότητες.
- Επιτρέπεται να εκτελούνται έργα, να γίνονται έρευνες και να ασκούνται δραστηριότητες κυρίως παραδοσιακού χαρακτήρα, με τους όρους και περιορισμούς που καθορίζονται από τον κανονισμό λειτουργίας και διαχείρισης.

Μπορεί να περιλαμβάνουν στα όριά τους Περιοχές Απόλυτης Προστασίας της Φύσης και Περιοχές Προστασίας της Φύσης.

- **Προστατευόμενοι Φυσικοί σχηματισμοί (άρθρο 19, παρ. 4.)**

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΥ:

1. Προστατευόμενοι Φυσικοί σχηματισμοί λειτουργικά τμήματα της φύσης ή μεμονωμένα δημιουργήματα (δένδρα, συστάδες δένδρων, φαράγγια, απολιθωμένα δάση, φυσικοί φυτοφράχτες, κλπ) που έχουν :

- ιδιαίτερη επιστημονική, οικολογική ή αισθητική αξία ή
- συμβάλλουν στη διατήρηση των φυσικών διεργασιών και στην προστασία φυσικών πόρων.

2. Διατηρητέα Μνημεία της Φύσης: ιδιαίτερος χαρακτηρισμός των Προστατευόμενων Φυσικών σχηματισμών μνημειακού χαρακτήρα.

3. Προστατευόμενα τοπία (αγροτικό , αισθητικό δάσος ...)

- περιοχές μεγάλης αισθητικής ή πολιτιστικής αξίας
- εκτάσεις πρόσφορες για την αναψυχή του κοινού ή
- συμβάλλουν στην προστασία και αποδοτικότητα των φυσικών πόρων λόγω των ιδιαίτερων φυσικών ή ανθρωπογενών χαρακτηριστικών τους.

4. Προστατευόμενα στοιχεία του τοπίου (παραδοσιακές καλλιέργειες, αγροικίες, μονοπάτια, πέτρινοι φράχτες, αναβαθμίδες, προστατευτικές φυτείες, κρήνες): τμήματα ή συστατικά στοιχεία του τοπίου που έχουν ιδιαίτερη αισθητική ή πολιτιστική αξία ή συμβάλλουν στην προστασία και αποδοτικότητα των φυσικών πόρων.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

Απαγορεύονται ενέργειες ή δραστηριότητες που μπορούν να επιφέρουν καταστροφή, φθορά ή αλλοίωση τους και σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις των κανονισμών.

- **Περιοχές Οικοανάπτυξης (άρθρο 19 παρ. 5).**

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΥ:

Εκτεταμένες περιοχές που μπορεί να περιλαμβάνουν χωριά ή οικισμούς, εφ' όσον παρουσιάζουν ιδιαίτερη αξία και ενδιαφέρον, λόγω της ποιότητας των φυσικών και πολιτιστικών τους χαρακτηριστικών και παράλληλα προσφέρουν σημαντικές δυνατότητες για ανάπτυξη δραστηριοτήτων που εναρμονίζονται με την προστασία της φύσης και του τοπίου.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ / επιδιώξεις:

- προστασία και βελτίωση των ιδιαίτερων φυσικών και πολιτιστικών τους χαρακτηριστικών
- μπορούν να ασκούνται μικρής κλίμακας παραγωγικές δραστηριότητες
- ενθαρρύνεται η ανάπτυξη του αγροτουρισμού
- βιομηχανικές δραστηριότητες
- εκπαίδευση
- ανάπαυση και αναψυχή

Απαραίτητα τα ειδικά σχέδια ανάπτυξης και διαχείρισης.

Μπορεί να περιλαμβάνουν στα όριά τους Περιοχές Απόλυτης Προστασίας της Φύσης και Περιοχές Προστασίας της Φύσης.

ΖΩΝΟΠΟΙΗΣΗ

Σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 18 του Ν. 1650 / 86, παρέχεται η δυνατότητα, εφόσον επιβάλλεται η εφαρμογή ορισμένων μέτρων σε γειτονικές εκτάσεις, τα αντικείμενα προστασίας να αποτελούν το κεντρικό τμήμα μιας ευρύτερης περιοχής και τα αναγκαία μέτρα προστασίας να κλιμακώνονται κατά ζώνες.

ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 21 του Ν. 1650 / 86, ο χαρακτηρισμός γίνεται με Π.Δ.

Η Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη είναι απαραίτητη για την τεκμηρίωση του προστατευτέου αντικειμένου και την σκοπιμότητα των μέτρων προστασίας.

Ο καθορισμός του περιεχομένου των Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών (ΕΠΜ) και η διαδικασία κατάρτισης περιγράφεται στο Κεφάλαιο Ε και στα άρθρα 11,12,13,14 και 15 της ΚΥΑ 69269/5387/24.10.1990 «Κατάταξη έργων και δραστηριοτήτων,καθορισμός περιεχομένου ειδικών περιβαλλοντικών μελετών (ΕΠΜ) και λοιπές συναφείς διατάξεις, σύμφωνα με το Νόμο 1650/86» (ΦΕΚ Β΄ 678/25.10.1990)

Ο χαρακτηρισμός και ο καθορισμός των ορίων και των τυχόν ζωνών προστασίας, περιοχών, στοιχείων ή συνόλων της φύσης και του τοπίου που περιλαμβάνονται σε Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου (ΖΟΕ) γίνεται με την πράξη καθορισμού της ΖΟΕ και με τη διαδικασία του άρθρου 29 του Ν. 1337 / 1983, όπως ισχύει.

Σύμφωνα με το άρθρο 21 παρ. 2. του Ν. 1650 /86, όπως αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρο 16 παρ. 2 του Ν. 2742 / 99 , προβλέπεται ότι με το Π.Δ. του άρθρου 21 παρ. 1., του Ν. 1650, καθορίζονται για την προστασία του συγκεκριμένου αντικειμένου :

- οι αναγκαίοι γενικοί όροι, απαγορεύσεις και περιορισμοί στις χρήσεις γης, στη δόμηση και στην κατάτμηση ακινήτων, καθώς και στην εγκατάσταση και άσκηση δραστηριοτήτων και στην εκτέλεση έργων.
- Δυνητικά να προβλέπεται η υποχρέωση σύνταξης Μ.Π.Ε. και για έργα ή δραστηριότητες που δεν περιλαμβάνονται στην πρώτη κατηγορία έργων και δραστηριοτήτων του άρθρου 3 του ν.1650 / 86.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ – ΣΧΕΔΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ – ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΡΑΣΗΣ

1. Σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 18 του Ν. 1650/86, έτσι όπως αντικαταστάθηκε από την παράγραφο 1.*⁵ του άρθρου 16 του Ν. 2742/99, τα αντικείμενα προστασίας διέπονται από **κανονισμούς διοίκησης και λειτουργίας**, στους οποίους :

- καθορίζονται τα αναγκαία μέτρα οργάνωσης και λειτουργίας των προστατευόμενων αντικειμένων
- εξειδικεύονται οι γενικοί όροι και περιορισμοί άσκησης και εκτέλεσης έργων, που αναφέρονται στο ΠΔ .

Οι κανονισμοί που καταρτίζονται **εντός ενός έτους από τη δημοσίευση του Π.Δ.** και εγκρίνονται με Κ.Υ.Α. των Υπουργών ΠΕΧΩΔΕ και των συναρμοδίων, δημοσιεύονται στο Φ.Ε.Κ.

2. Με τις ίδιες ή όμοιες ΚΥΑ εγκρίνονται **Πενταετή Σχέδια Διαχείρισης** με τα οποία προσδιορίζονται στο πλαίσιο των γενικότερων όρων και προϋποθέσεων του Π.Δ. οι κατευθύνσεις και οι προτεραιότητες για την εφαρμογή των έργων, δράσεων και μέτρων που απαιτούνται για την αποτελεσματική προστασία και διαχείριση τους.

Αυτά συνοδεύονται από Σχέδια Δράσης στα οποία εξειδικεύονται :

- τα αναγκαία μέτρα, δράσεις και έργα και προγράμματα
- οι φάσεις τους
- το κόστος, οι φορείς εφαρμογής και οι πηγές χρηματοδότησης
- το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης
- οι φορείς εφαρμογής.

3.1. (άρθρο 16 παρ. 3.*4.β του Ν. 2742 / 99).

Η παρακολούθηση και αξιολόγηση της εφαρμογής των ρυθμίσεων των Π.Δ. και των κανονισμών διοίκησης και λειτουργίας, γίνεται από :

- από το Φορέα Διαχείρισης
- από τις Υπηρεσίες
- Νομικά Πρόσωπα.

Η ετήσια έκθεση κοινοποιείται στο Υπ. Γεωργίας και σε άλλα των οποίων οι αρμοδιότητες εμπίπτουν στην περιοχή του προστατευτέου αντικειμένου για να τα λαμβάνουν υπόψη κατά την επεξεργασία μέτρων, δράσεων, ενεργειών και ρυθμίσεων αρμοδιότητάς τους ...

3.2. (άρθρο 15 παρ1.γ. του Ν. 2742 / 99).

Η σύνταξη, παρακολούθηση της εφαρμογής και αξιολόγηση των κανονισμών διοίκησης και λειτουργίας και των σχεδίων διαχείρισης του άρθρου 18 παρ. 5. μπορεί να ανατίθενται :

- υφιστάμενες δημόσιες Υπηρεσίες {ανάθεση με το Π.Δ}
- ειδικές υπηρεσίες που συνιστώνται για το σκοπό αυτό κατά τις κείμενες διατάξεις {ανάθεση με το Π.Δ.}.
- σε Ο.Τ.Α. {Σύμβαση Διαχείρισης}
- σε Α.Ε.Ι. {Σύμβαση Διαχείρισης}
- σε δημόσια ερευνητικά κέντρα {Σύμβαση Διαχείρισης}
- Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου {ανάθεση με το Π.Δ.} ή Ν.Π. Ιδιωτικού Δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα του ευρύτερου δημόσιου τομέα {Σύμβαση Διαχείρισης}
- Σε μη κερδοσκοπικά νομικά πρόσωπα του ιδιωτικού τομέα, που έχουν διακριθεί για το έργο τους στον τομέα της προστασίας της φύσης ή γενικότερα της προστασίας του περιβάλλοντος και τα οποία διαθέτουν την κατάλληλη τεχνική και επιστημονική υποδομή, καθώς και αποδεδειγμένη εμπειρία στην υλοποίηση ανάλογων έργων {Σύμβαση Διαχείρισης}

Προβλέπεται η έκδοση ΚΥΑ Ανάπτυξης - ΥΠΕΧΩΔΕ - Γεωργίας που θα καθορίζει τα κριτήρια επιλογής των φορέων και τη διαδικασία σύναψης συμβάσεων διαχείρισης με τους φορείς. Η ΚΥΑ αυτή μέχρι σήμερα δεν έχει εκδοθεί.

ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

1. {Άρθρο 15.1.α. του Ν. 2742 / 99}. Με το Π.Δ. μπορεί να συνιστώνται Ν.Π.Ι.Δ. ως φορείς διαχείρισης με σκοπό τη διοίκηση και διαχείριση :
 - Των περιοχών, στοιχείων και συνόλων της φύσης και του τοπίου
 - Των Ειδικών Ζωνών Διατήρησης
2. {Άρθρο 15.1.β. του Ν. 2742 / 99}. Με το Π.Δ. μπορεί να συνιστάται Ν.Π.Ι.Δ. ως κοινός φορέας διαχείρισης για το σύνολο των προστατευόμενων αντικειμένων μιας γεωγραφικής ή διοικητικής ενότητας ή να υπάγεται η διοίκηση και διαχείριση ενός ή περισσότερων προστατευόμενων αντικειμένων.
3. {Άρθρο 15.1.δ. του Ν. 2742 / 99} .Απαραίτητη προϋπόθεση η κατάρτιση οικονομικοτεχνικής μελέτης.
4. Υποχρεωτική η ίδρυση φορέα διαχείρισης στα Εθνικά Πάρκα, εφ' όσον περιλαμβάνει και περιοχές απόλυτης προστασίας και προστασίας της φύσης.
5. Στις αρμοδιότητες του φορέα διαχείρισης υπάγονται οι αρμοδιότητες του άρθρου 15.2., για την άσκηση των οποίων όμως αρμόδιο είναι το Δ.Σ.

Άρθρο 20 του Ν. 1650/ 86 «Προστασία και διατήρηση των ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας και της άγριας πανίδας».

1. Τα είδη της αυτοφυούς χλωρίδας και της άγριας πανίδας προστατεύονται και διατηρούνται μαζί με την βιοκοινότητα και το βióτοπο ή οικότοπό τους, ως βιογενετικά αποθέματα και ως συστατικά στοιχεία των οικοσυστημάτων. Ιδιαίτερα προστατεύονται και διατηρούνται είδη που είναι σπάνια ή απειλούνται με εξαφάνιση, είδη των οποίων ο πληθυσμός, χωρίς να διατρέχει άμεσο κίνδυνο εξαφάνισης, εμφανίζει τάση μείωσης λόγω υποβάθμισης των βιοτόπων του είδους ή υπερεκμετάλλευσης του, καθώς και είδη που έχουν ιδιαίτερη οικολογική, επιστημονική, γενετική, παραδοσιακή ή οικονομική αξία.
2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Γεωργίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και του κατά περίπτωση αρμοδίου Υπουργού, η οποία εκδίδεται μέσα σε δύο χρόνια από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, καταρτίζονται κατάλογοι των ιδιαίτερα προστατευόμενων ειδών κατά κατηγορία προστασίας και καθορίζονται περιορισμοί, απαγορεύσεις, όροι και μέτρα για την προστασία τους, καθώς και οι όροι διεξαγωγής επιστημονικών

ερευνών πάνω στα είδη αυτά και ρυθμίζονται τα σχετικά με την συνεργασία των συναρμοδίων υπηρεσιών και των ενδιαφερομένων φορέων και κάθε άλλη λεπτομέρεια.

Με όμοια απόφαση μπορεί να τροποποιούνται ή να συμπληρώνονται οι παραπάνω κατάλογοι, περιορισμοί, απαγορεύσεις και όροι.

3. Η άσκηση της γεωργίας, της δασοπονίας, της θήρας και της αλιείας, καθώς επίσης και η φυτοπροστασία και η υγειονομική προστασία των ζώων εναρμονίζονται με τις ανάγκες προστασίας της αυτοφυούς χλωρίδας και της άγριας πανίδας.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Γεωργίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και του κατά περίπτωση αρμοδίου Υπουργού καθορίζονται οι αναγκαίοι προς τούτο όροι και προϋποθέσεις και κάθε άλλη συναφής με τα θέματα αυτά λεπτομέρεια.

Άρθρο 21, παρ. 6. του Ν. 1650/ 86

Για περιοχές στοιχεία ή σύνολα της φύσης και του τοπίου, για τα οποία έχει αρχίσει η διαδικασία χαρακτηρισμού τους και ωστόσο εκδοθεί το προεδρικό διάταγμα, που προβλέπεται στην παράγραφο 1, μπορεί να καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Γεωργίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και του κατά περίπτωση αρμοδίου Υπουργού, απαγορεύσεις, όροι και περιορισμοί για επεμβάσεις και δραστηριότητες, που είναι δυνατό να έχουν βλαπτικά αποτελέσματα για τις παραπάνω περιοχές, στοιχεία ή σύνολα. Η ισχύς της υπουργικής αυτής απόφασης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο έτη. Αν συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι η προθεσμία αυτή μπορεί να παρατείνεται με όμοια υπουργική απόφαση, για ένα ακόμη έτος.

Άρθρο 22 του Ν. 1650/ 86: Οικονομικές ρυθμίσεις.

1. Αν οι επιβαλλόμενοι κατά τα προηγούμενα άρθρα του παρόντος κεφαλαίου όροι, περιορισμοί και απαγορεύσεις είναι εξαιρετικά επαχθείς, με αποτέλεσμα να παρακωλύεται υπέρμετρα η άσκηση των εξουσιών που απορρέουν από την κυριότητα, ενόψει του χαρακτήρα και του περιορισμού της ιδιοκτησίας, το Δημόσιο, ύστερα από αίτηση των θιγομένων, μπορεί κατά το μέτρο του δυνατού, να αποδεχθεί είτε την ανταλλαγή των ιδιωτικών εκτάσεων με εκτάσεις του Δημοσίου, είτε την παραχώρηση κατά χρήση στους θιγομένους δημοσίων εκτάσεων σε

παραπλήσιες περιοχές για ανάλογη χρήση ή εκμετάλλευση ή περιοδικής αποζημίωσης, για τον καθορισμό της οποίας λαμβάνεται υπόψη η υφιστάμενη χρήση της ιδιωτικής έκτασης, είτε την μεταφορά συντελεστή δόμησης σε άλλη ιδιοκτησία, κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του ν. 880/1979(ΦΕΚ 58).

2. Επιτρέπεται η αναγκαστική απαλλοτρίωση ιδιωτικών εκτάσεων υπέρ του Δημοσίου, εφόσον είναι απολύτως αναγκαία για την επίτευξη του σκοπού των άρθρων 18,19 και 20, ο οποίος αναγνωρίζεται ως σκοπός δημοσίας ωφελείας.

Η απαλλοτρίωση κηρύσσεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Γεωργίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, η οποία συνοδεύεται από μελέτη αναγκαιότητας της απαλλοτρίωσης.

Η απαλλοτρίωση συντελείται με την επιμέλεια της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Γεωργίας, η οποία βαρύνεται με την καταβολή της αποζημίωσης και των άλλων δαπανών.

3. Για υλικές ζημιές.....

4. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών, Γεωργίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, ορίζονται οι προϋποθέσεις, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η διαδικασία και οι λοιποί όροι για την χορήγηση των οικονομικών αντισταθμισμάτων, των αποζημιώσεων ή επιδοτήσεων που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 3.

Άρθρο 31 του Ν. 1650/ 86.

Τροποποίηση άλλων διατάξεων.

9. Από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, ότι έχει κηρυχθεί και προστατεύεται ως εθνικός δρυμός, αισθητικό δάσος και ως διατηρητέο μνημείο της φύσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του ν.δ. 86/1969 «Δασικός Κώδιξ» (ΦΕΚ 7), όπως αντικαταστάθηκε από τις διατάξεις του άρθρου 3 του ν.δ. 996/1971, ή ως «τοπίο ιδιαιτέρου φυσικού κάλλους» σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1469/ 1950 «περί προστασίας ειδικής κατηγορίας οικοδομημάτων και έργων τέχνης μεταγενέστερων του 1830», εντάσσεται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Γεωργίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και του κατά περίπτωση αρμοδίου Υπουργού, στις κατηγορίες του άρθρου 18 παρ. 3 σύμφωνα με τα κριτήρια του άρθρου 19. Με το ίδιο ή με όμοιο προεδρικό διάταγμα

καθορίζονται ή υιοθετούνται οι αναγκαίοι για την προστασία του γενικοί όροι, περιορισμοί και απαγορεύσεις, καθώς και οι λοιπές ρυθμίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 21 παρ.2.

10. Εωσότου εκδοθεί το προεδρικό διάταγμα της προηγούμενης παραγράφου 9 και οι οικείοι κανονισμοί λειτουργίας και διαχείρισης, που προβλέπονται στο άρθρο 18 παρ. 5, τα αντικείμενα προστασίας της παραγράφου 9 εξακολουθούν να διέπονται από τις προστατευτικές διατάξεις του άρθρου 6 του ν.δ. 996/1971 ή του ν. 1469/1950 κατά περίπτωση.

Άρθρο 32 του Ν. 1650/ 86.

Μεταβατικές διατάξεις.

1. Κάθε διάταξη που αντιβαίνειτου παρόντος νόμου. Όπου για την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου αυτού ή για την θέσπιση των ειδικότερων ρυθμίσεων είναι αναγκαία ή έκδοση προεδρικών διαταγμάτων, πράξεων του Υπουργικού Συμβουλίου ή υπουργικών ή νομαρχιακών αποφάσεων για την εξειδίκευση ορισμένων θεμάτων, η κατάργηση των υφισταμένων διατάξεων επέρχεται από την έναρξη ισχύος των κανονιστικών αυτών πράξεων.

2.1.4 ΟΔΗΓΙΑ 92 / 43 / Ε.Ο.Κ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ "ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΓΡΙΑΣ ΠΑΝΙΔΑΣ ΚΑΙ ΧΛΩΡΙΔΑΣ".

Σκοποί / Στόχοι.

Η προστασία της βιολογικής ποικιλομορφίας μέσω της διατήρησης των φυσικών οικοτόπων, καθώς και της άγριας χλωρίδας και πανίδας στο ευρωπαϊκό έδαφος των Κ-Μ, όπου εφαρμόζεται η συνθήκη, με την δημιουργία ενός συνεκτικού ευρωπαϊκού οικολογικού δικτύου ειδικών ζωνών διατήρησης, το επονομαζόμενο NATURA 2000.

Υποχρεώσεις -Μέτρα.

Γενικά η οδηγία δεν θέτει ευθύς εξ αρχής κάποιους συγκεκριμένους πρόσθετους περιορισμούς, όρους ή απαγορεύσεις στις δραστηριότητες που ασκούνται ή πρόκειται να ασκηθούν στις περιοχές που θα αποτελέσουν τελικά το δίκτυο NATURA 2000 .

Όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στο προοίμιο της οδηγίας αυτή συμβάλλει στο γενικό στόχο μιας διαρκούς ανάπτυξης και ο κυριότερος σκοπός της είναι να ευνοήσει τη διατήρηση της βιοποικιλότητας λαμβάνοντας συγχρόνως υπόψη τις οικονομικές, κοινωνικές, πολιτικές και περιφερειακές απαιτήσεις - **η διατήρηση της βιοποικιλότητας ενδέχεται να απαιτεί τη διατήρηση ή και την ενθάρρυνση των ανθρώπινων δραστηριοτήτων.**

Τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν θα αποσκοπούν στη διατήρηση ή την αποκατάσταση σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης των φυσικών οικοτόπων και των άγριων ειδών χλωρίδας και πανίδας κοινοτικού ενδιαφέροντος (άρθρο 2 παρ.2) που οι περιοχές φιλοξενούν, λαμβανομένων υπόψη των οικονομικών, κοινωνικών πολιτιστικών απαιτήσεων, καθώς και των τοπικών ή περιφερειακών ιδιομορφιών (άρθρο 2 παρ. 3).

Άρθρο 1α «Διατήρηση»:

ένα σύνολο μέτρων που απαιτούνται για να διατηρηθούν ή αποκατασταθούν οι φυσικοί οικότοποι και οι πληθυσμοί ειδών της άγριας χλωρίδας και πανίδας σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης.

Άρθρο 1β «Φυσικοί οικότοποι»:

οι χερσαίες περιοχές που διακρίνονται χάρις στα βιολογικά και μη βιολογικά γεωγραφικά χαρακτηριστικά τους, είτε είναι εξ ολοκλήρου φυσικές ή ημιφυσικές.

Άρθρο 1γ «Φυσικοί οικότοποι κοινοτικού ενδιαφέροντος»:

οι οικότοποι που στο έδαφος το οριζόμενο από το άρθρο 2 :

- i) διατρέχουν κίνδυνο να εξαφανιστούν από την περιοχή της φυσικής κατανομής τους.
- ii) έχουν περιορισμένη περιοχή φυσικής κατανομής λόγω της μείωσης τους ή λόγω του ότι η περιοχή εκ της φύσεως της είναι περιορισμένη
- iii) αποτελούν σημαντικά δείγματα τυπικών χαρακτηριστικών μιας ή περισσότερων από τις ακόλουθες βιογεωγραφικές περιοχές: αλπικής, ατλαντικής, ηπειρωτικής, μακαρονησιωτικής και μεσογειακής.

Άρθρο 1δ «Τύποι φυσικών οικοτόπων προτεραιότητας»:

οι τύποι φυσικών οικοτόπων που διατρέχουν τον κίνδυνο να εξαφανιστούν από το οριζόμενο από το άρθρο 2 έδαφος, και για τη διατήρηση των οποίων η Κοινότητα φέρει ιδιαίτερη ευθύνη λόγω του μεγέθους του τμήματος της φυσικής κατανομής τους που περιλαμβάνεται στο οριζόμενο από το άρθρο 2 έδαφος. Αυτοί οι τύποι φυσικών οικοτόπων στους οποίους αποδίδεται προτεραιότητα σημειώνονται με αστερίσκο (*) στο παράρτημα Ι.

Άρθρο 1ε «Κατάσταση διατήρησης ενός φυσικού οικοτόπου»:

το αποτέλεσμα του συνόλου των παραγόντων που επιδρούν σε ένα φυσικό οικοτόπο, καθώς και στα χαρακτηριστικά είδη που βρίσκονται σε αυτόν και οι οποίοι παράγοντες μπορούν να αλλοιώσουν μακροπρόθεσμα την φυσική του κατανομή, τη δομή του και τις λειτουργίες του, καθώς και την μακροπρόθεσμη επιβίωση των χαρακτηριστικών ειδών του στο αναφερόμενο στο άρθρο 2 έδαφος.

Η κατάσταση διατήρησης ενός φυσικού οικοτόπου θεωρείται ικανοποιητική όταν:

- η περιοχή της φυσικής κατανομής του και οι εκτάσεις που περιέχει μένουν σταθερές ή αυξάνονται και
- η δομή και οι ειδικές λειτουργίες που απαιτούνται για την μακροπρόθεσμη συντήρησή του υφίστανται και είναι δυνατόν να συνεχίσουν να υφίστανται κατά το

προβλεπτό μέλλον και

- η κατάσταση της διατήρησης των χαρακτηριστικών ειδών κρίνεται ικανοποιητική κατά την έννοια του στοιχείου θ)

Άρθρο 1στ «οικότοπος ενός είδους»:

είναι περιβάλλον οριζόμενο από βιολογικούς και μη βιολογικούς χαρακτηριστικούς παράγοντες, στο οποίο ζει το είδος σε ένα από τα στάδια του βιολογικού κύκλου του.

Άρθρο 1ζ «είδη κοινοτικού ενδιαφέροντος»

είναι τα είδη που :

- i) διατρέχουν κίνδυνο, εξαιρουμένων εκείνων που η περιοχή φυσικής κατανομής εκτείνεται οριακά μόνο στο προαναφερόμενο έδαφος και τα οποία δεν διατρέχουν κίνδυνο, ούτε είναι ευπρόσβλητα στην περιοχή του δυτικού παλαιοαρκτικού.
- ii) είναι ευπρόσβλητα, δηλαδή πιθανολογείται ότι στο προσεχές μέλλον ενδέχεται να περιληφθούν στην κατηγορία των ειδών που διατρέχουν κίνδυνο, εφόσον εξακολουθήσουν να υπάρχουν οι παράγοντες που δημιουργούν αυτό τον κίνδυνο.
- iii) είναι σπάνια, δηλαδή οι πληθυσμοί τους είναι ολιγάριθμοι και μολονότι δεν διατρέχουν επί του παρόντος κίνδυνο, ούτε είναι ευπρόσβλητα, υπάρχει κίνδυνος να καταστούν. Τα είδη αυτά βρίσκονται σε γεωγραφικές μικρές ή αραιά διασκορπισμένες σε μία μεγαλύτερη έκταση ή
- iv) είναι ενδημικά και απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή, λόγω της ιδιομορφίας του οικοτόπου τους ή / και των ενδεχόμενων επιπτώσεων που μπορεί να έχει η εκμετάλλευσή τους στην κατάσταση διατήρησης.

Τα είδη αυτά αναγράφονται ή θα ήταν δυνατό να αναγραφούν στο παράρτημα II ή / και IV .

Ως εκ τούτου τα είδη του παραρτήματος εξ ορισμού θεωρούνται κινδυνεύοντα (endangered) και γενικά σε κρίσιμη κατάσταση διατήρησης.

Άρθρο 1η «Είδη προτεραιότητας» :

τα είδη που αναφέρονται στο στοιχείο ζ) σημείο ι), για τη διατήρηση των οποίων η Κοινότητα φέρει ιδιαίτερη ευθύνη λόγω του μεγέθους του τμήματος της περιοχής της φυσικής τους κατανομής το οποίο περιλαμβάνεται στο αναφερόμενο στο άρθρο 2 έδαφος. Αυτά τα είδη προτεραιότητας σημειώνονται με αστερίσκο (*) στο παράρτημα II.

Άρθρο 1θ «κατάσταση της διατήρησης ενός είδους»:

το αποτέλεσμα του συνόλου των παραγόντων που, επιδρώντας στο οικείο είδος, είναι δυνατόν, να αλλοιώσουν μακροπρόθεσμα την κατανομή και το μέγεθος των πληθυσμών του στο αναφερόμενο στο άρθρο 2 έδαφος.

«η κατάσταση της διατήρησης ενός είδους» κρίνεται ως «ικανοποιητική» όταν:

- τα δεδομένα με την πορεία των πληθυσμών του δείχνουν ότι το είδος εξακολουθεί και μπορεί να εξακολουθεί μακροπρόθεσμα να αποτελεί ένα ζωτικό στοιχείο των φυσικών οικοτόπων στους οποίους ανήκει
- η περιοχή φυσικής κατανομής του είδους αυτού δεν φθίνει , ούτε υπάρχει κίνδυνος να μειωθεί κατά το προβλεπτό μέλλον
- υπάρχει και θα συνεχίσει να υπάρχει ένας οικότοπος σε επαρκή έκταση , ώστε οι πληθυσμοί του να διατηρηθούν μακροπρόθεσμα.

ΑΡΘΡΟ 2.

1. Η παρούσα οδηγία σκοπό έχει να συμβάλει στην προστασία της βιολογικής ποικιλομορφίας, μέσω της διατήρησης των φυσικών οικοτόπων, καθώς και της άγριας χλωρίδας και πανίδας στο Ευρωπαϊκό έδαφος των κρατών μελών όπου εφαρμόζεται η συνθήκη.

2. Τα μέτρα τα οποία λαμβάνονται σύμφωνα με την παρούσα οδηγία αποσκοπούν στη διασφάλιση της διατήρησης ή της αποκατάστασης σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, των φυσικών οικοτόπων και των άγριων ειδών χλωρίδας και πανίδας κοινοτικού ενδιαφέροντος.

3. Κατά τη λήψη μέτρων σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, λαμβάνονται υπόψη οι οικονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές απαιτήσεις, καθώς και οι περιφερειακές και τοπικές ιδιομορφίες.

ΑΡΘΡΟ 4 παρ. 4

Όταν ένας τόπος κοινοτικής σημασίας, υπ' αυτή του την ιδιότητα, επιλέχθηκε δυνάμει της διαδικασίας της παραγράφου 2, το οικείο κράτος μέλος ορίζει τον εν λόγω τόπο ως ειδική ζώνη διατήρησης το ταχύτερο δυνατόν και, το αργότερο, μέσα σε μια εξαετία, καθορίζοντας τις προτεραιότητες σε συνάρτηση με τη σημασία των τόπων για τη διατήρηση ή την αποκατάσταση, σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, ενός τύπου φυσικών οικοτόπων του παραρτήματος I ή ενός είδους του παραρτήματος 11 και για τη συνεκτικότητα του Natura 2000, καθώς και σε συνάρτηση με τους κινδύνους υποβάθμισης ή καταστροφής που επαπειλούν τους εν λόγω τόπους.

ΑΡΘΡΟ 6.

1. Για τις ειδικές ζώνες διατήρησης, τα κράτη μέλη καθορίζουν τα αναγκαία μέτρα διατήρησης που ενδεχομένως συνεπάγονται ειδικά ενδεδειγμένα σχέδια διαχείρισης ή ενσωματωμένα σε άλλα σχέδια διευθέτησης και τα δέοντα κανονιστικά, διοικητικά ή συμβατικά μέτρα που ανταποκρίνονται στις οικολογικές απαιτήσεις των τύπων φυσικών οικοτόπων του παραρτήματος I και των ειδών του παραρτήματος 11, τα οποία απαντώνται στους τόπους.

2. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε στις ειδικές ζώνες διατήρησης να αποφεύγεται η υποβάθμιση των φυσικών οικοτόπων και των οικοτόπων ειδών, καθώς και οι ενοχλήσεις που έχουν επιπτώσεις στα είδη για τα οποία οι ζώνες έχουν ορισθεί, εφόσον οι ενοχλήσεις αυτές θα μπορούσαν να έχουν επιπτώσεις σημαντικές όσον αφορά τους στόχους της παρούσας οδηγίας.

ΑΡΘΡΟ 13

1. Τα κράτη μέλη εκδίδουν τις απαιτούμενες διατάξεις ώστε να θεσπισθεί ένα καθεστώς αυστηρής προστασίας των φυτικών ειδών που αναφέρονται στο σημείο β) του παραρτήματος IV που να απαγορεύει:

α) την εκ προθέσεως αποκομιδή καθώς και την συλλογή, κοπή, εκρίζωση ή καταστροφή δειγμάτων των εν λόγω ειδών, στην περιοχή φυσικής κατανομής τους

β) την κατοχή, μεταφορά, εμπορία ή ανταλλαγή και προσφορά για εμπορικούς σκοπούς δειγμάτων των εν λόγω ειδών, που έχουν συλλεγεί από το φυσικό

περιβάλλον, εκτός εκείνων που έχουν συλλεγεί νομίμως πριν αρχίσει να παράγει αποτελέσματα η παρούσα οδηγία.

2. Οι απαγορεύσεις που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β) της παραγράφου 1 ισχύουν για όλα τα στάδια του βιολογικού κύκλου των φυτών που αναφέρονται στο παρόν άρθρο.

ΑΡΘΡΟ 16

Τα κράτη μέλη, υπό τον όρο ότι δεν υπάρχει άλλη αποτελεσματική λύση και όη η παρέκκλιση δεν παραβιάζει τη διατήρηση, σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, των πληθυσμών των συγκεκριμένων ειδών στην περιοχή της φυσικής του κατανομής, μπορεί να παρεκκλίνουν από τις διατάξεις των άρθρων 12, 13, 14 και 15 στοιχεία α) και β):

- α) για να προστατεύσουν την άγρια πανίδα και χλωρίδα και να διατηρήσουν τους φυσικούς οικοτόπους.
- β) για να προλάβουν σοβαρές ζημιές, ιδίως των καλλιεργειών, της Κτηνοτροφίας, των δασών, των πληθυσμών ιχθύων και των υδάτων και ιδιοκτησιών άλλης μορφής.
- γ) για λόγους δημόσιας υγείας και ασφαλείας ή για άλλους επιτακτικούς λόγους προέχοντος δημοσίου συμφέροντος, συμπεριλαμβανομένων τυχόν λόγων κοινωνικού ή οικονομικού χαρακτήρα και ευεργετικών συνεπειών πρωταρχικής σημασίας για το περιβάλλον
- δ) για εκπαιδευτικούς και ερευνητικούς λόγους, για λόγους αποκατάστασης πληθυσμών και επανεισαγωγής των εν λόγω ειδών και για επιχειρήσεις αναπαραγωγής που απαιτούνται για τους σκοπούς αυτούς, συμπεριλαμβανομένης της τεχνητής αναπαραγωγής των Φυτών
- ε) για να επιτρέψουν υπό όρους αυστηρά ελεγχόμενους, την επιλεκτική και ποσοτικά περιορισμένη σύλληψη ή κράτηση περιορισμένου αριθμού, προσδιορισμένου από τις αρμόδιες εθνικές αρχές, μερικών δειγμάτων των ειδών που αναφέρει το παράρτημα ΙV.

ΑΡΘΡΟ 22

Κατά την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας οδηγίας, τα κράτη μέλη:

- α) εξετάζουν κατά πόσο είναι σκόπιμο να επανεισάγουν τοπικά είδη, που αναφέρονται στο παράρτημα ιν, στο έδαφός τους, εάν το μέτρο αυτό μπορεί να συμβάλει στη διατήρησή τους, εφόσον βεβαίως από έρευνα που έχει διεξαχθεί βάσει και της πείρας που έχει κτηθεί σε άλλα κράτη μέλη ή αλλού, προκύπτει ότι η επανεισαγωγή αυτή συμβάλλει αποτελεσματικά στην αποκατάσταση αυτών των ειδών σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, και εφόσον πριν από την επανεισαγωγή διεξαχθούν οι δέουσες διαβουλεύσεις με το ενδιαφερόμενο κοινό.
- β) μεριμνούν ώστε η ηθελημένη εισαγωγή ενός μη τοπικού είδους στο φυσικό περιβάλλον να ρυθμίζεται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μη παραβιάζει καθόλου τους φυσικούς οικοτόπους στην περιοχή της φυσικής τους κατανομής ούτε την τοπική άγρια πανίδα και χλωρίδα, όποτε δε το κρίνουν αναγκαίο, απαγορεύουν την εν λόγω εισαγωγή. Τα αποτελέσματα των μελετών εκτίμησης ανακοινώνονται στην επιτροπή προς ενημέρωση.

2.1.5. Κ.Υ.Α. 33318 / 3028/1998 «ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΕΤΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ » (ΦΕΚ Β 1289 / 28.12.98).

Με την προαναφερόμενη ΚΥΑ ενσωματώθηκε στο Εθνικό Δίκαιο η οδηγία 92 / 43 / Ε.Ο.Κ. "για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας" και η οδηγία 97 / 62 / Ε.Κ. του Συμβουλίου της 27.10.97 "για την τεχνική και επιστημονική αναπροσαρμογή της οδηγίας 92 / 43 / Ε.Ο.Κ. "για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας".

ΑΡΘΡΟ 4 , ΚΕΦ. Β. Καθορισμός Ειδικών Ζωνών Διατήρησης.

1. Όταν ένας τόπος οριστεί ως τόπος κοινοτικής σημασίας σύμφωνα με την διαδικασία της παραγράφου 2 προσδίδεται στον εν λόγω τόπο, μέσα σε έξι χρόνια από την κατάρτιση του κοινοτικού καταλόγου, εκτός του χαρακτηρισμού που ενδεχομένως προβλέπεται σε άλλες ειδικές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και ο πρόσθετος χαρακτηρισμός του ως Ειδική Ζώνη Διατήρησης.

2. Ο χαρακτηρισμός αυτός γίνεται μετά από συνεργασία των κατά περίπτωση αρμοδίων Υπουργείων σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας (Π/Δτα ή Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις) ανάλογα και με τα υφιστάμενα έργα ή δραστηριότητες.

Με το ως άνω Π/Δμα καθορίζονται επιπλέον οι αναγκαίοι όροι και οι γενικές κατευθύνσεις διαχείρισης του εν λόγω τόπου σε συνάρτηση:

α) με τη σημασία του τόπου για την διατήρηση ή την αποκατάσταση σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης ενός ή περισσότερων τύπων φυσικών οικοτόπων του παραρτήματος I ή ενός ή περισσότερων ειδών του παραρτήματος III και για την συνεκτικότητα του δικτύου NATURA 2000.

β) με τους κινδύνους υποβάθμισης ή καταστροφής που επαπειλούν τον εν λόγω τόπο.

Κατά την έκδοση του εν λόγω ΠΔτος λαμβάνονται υπόψη τα μέτρα που έχουν ληφθεί και τα προγράμματα που έχουν υποβληθεί στην Ε.Ε. για την εφαρμογή της παραγράφου Α3 του άρθρου αυτού.

ΑΡΘΡΟ 5.

Με το άρθρο αυτό συστήθηκε 15μελής Επιτροπή με σκοπό την αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας με την ονομασία «Επιτροπή -Φύση 2000».

Ένα από τα έργα της Επιτροπής είναι και η διατύπωση απόψεων για την κατάρτιση του καταλόγου των ιδιαίτερα προστατευόμενων ειδών της χώρας που προβλέπεται στο άρθρο 15 της παρούσας.

ΑΡΘΡΟ 6

Για την προστασία και διατήρηση των Ειδικών Ζωνών Διατήρησης και την αποφυγή της υποβάθμισης των τύπων φυσικών οικοτόπων του παραρτήματος Ι και των οικοτόπων των ειδών του παραρτήματος ΙΙ του άρθρου 20 που βρίσκονται στις Ειδικές αυτές Ζώνες καθώς και των οχλήσεων που έχουν επιπτώσεις στα είδη αυτά λαμβάνονται τα αναγκαία και ενδεδειγμένα μέτρα που αναφέρονται κυρίως:

- (α) στις κανονιστικές πράξεις που καταρτίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας του άρθρου 4 παραγ. Α3 και παράγραφος Β2.
- (β) στην έκδοση των κανονισμών ή ειδικών σχεδίων ανάπτυξης και διαχείρισης που προβλέπονται στην παράγραφο 2 (εδάφιο 1) του άρθρου 21 του ν. 1650 / 86 ή σε άλλες ειδικές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, όπως στο Ν. 998/79, στο ΝΔ 996/1971, στο ΝΔ 86/69, στο ν. 177/75, στο Π.Δ. 453/77 κλπ.
- (γ) στη δυνατότητα σύστασης ειδικών υπηρεσιών για την παρακολούθηση και την αποτελεσματικότερη προστασία των ειδικών ζωνών διατήρησης, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 2 εδ.2 του άρθρου 21 του ν. 1650/86 ή σε άλλες διατάξεις.
- (δ)....
- (ε) στην δυνατότητα λήψης προληπτικών μέτρων.
- (στ) στις οικονομικές ρυθμίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 22 του ν. 1650 / 86 ή σε άλλες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

ΑΡΘΡΟ 15 : Κατάλογος των ιδιαίτερα προστατευόμενων ειδών

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Γεωργίας και ΠΕΧΩΔΕ, καταρτίζεται εθνικός κατάλογος των ιδιαίτερα προστατευόμενων ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας και άγριας πανίδας της χώρας.

Ο κατάλογος αυτός καταρτίζεται με βάση:

- τα αναφερόμενα στα Παραρτήματα II, IV και V του άρθρου 20 είδη χλωρίδας και πανίδας,
- τα μέτρα που προβλέπονται στα άρθρα 6, 11, 12, 13 και 14 της παρούσας απόφασης καθώς και
- τις διαθέσιμες πληροφορίες για την κατάσταση διατήρησης και το βαθμό απειλής για το σύνολο των ειδών αυτοφυούς χλωρίδας και πανίδας της χώρας.

Με την ίδια απόφαση καθορίζονται περιορισμοί, απαγορεύσεις, όροι και μέτρα για τη προστασία τους καθώς και οι όροι διεξαγωγής επιστημονικών ερευνών πάνω στα είδη αυτά και ρυθμίζονται τα σχετικά με τη συνεργασία των συναρμόδιων υπηρεσιών και των ενδιαφερομένων φορέων και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Με όμοια απόφαση μπορούν να τροποποιούνται ή να συμπληρώνονται, ο παραπάνω κατάλογος, οι περιορισμοί, απαγορεύσεις και οι όροι.

2. Μέχρι να εκδοθεί ο προβλεπόμενος στο άρθρο αυτό κατάλογος ισχύει το Π/Δμα 67/1981 «περί προστασίας της αυτοφυούς χλωρίδας και άγριας πανίδας, κλπ (Α'23).

Σημειώνεται ότι μέχρι σήμερα εκκρεμεί η έκδοση της ΚΥΑ του άρθρου 15 και επομένως εξακολουθεί να είναι σε ισχύ το ΠΔ 67/1981.

2.2 Διατάξεις που μπορούν να αξιοποιηθούν συμπληρωματικά, κατά τη θεσμοθέτηση των μικρο-αποθεμάτων (από την εθνική νομοθεσία και τις κυρωθείσες Διεθνείς Συμβάσεις)

2.2.1. Ν.Δ. 86/1969

Άρθρο 66: Δασικές Αστυνομικές Διατάξεις

Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 66 του Ν.Δ. 86/1969 παρέχεται η δυνατότητα να εκδοθεί Δασική Απαγορευτική Διάταξη υλοτομίας (ΔΑΔ Υλοτομίας) από τον Δασάρχη για λόγους δασοπονικούς, προστατευτικούς, τουριστικούς και εν γένει κοινής ωφελείας έτσι ώστε να ρυθμιστεί ή να περιοριστεί μέχρι πλήρους απαγορεύσεως κατά χώρο, χρόνο και τρόπο..... ως και η υλοτομία, κλάδευση ή εκρίζωση παντός δένδρου, θάμνου, φρυγάνου και χόρτου φυομένων εντός γεωργικών ή δενδροκομικώς καλλιεργούμενων εκτάσεων, χορτολιβαδίων, μερικώς δασοσκεπών εκτάσεων, και δασών δημοσίων ή μη.

Άρθρο 69: Προστατευτικά Δάση

1. Προστατευτικά δάση και γαίαι εν γένει, καλλιεργήσιμοι ή μη, των οποίων η καθόλου διαχείριση υπόκειται σε ειδικούς περιορισμούς χάριν του δημοσίου συμφέροντος, είναι

- α) Τα επί των κατωφερειών φυόμενα δάση, δασικές εκτάσεις, βοσκότοποι, οι οποίοι προστατεύουν το ίδιο αυτών έδαφος.
- β) τα χρησιμεύοντα προς προστασία του εδάφους των υποκειμένων.....ως και τα αποτελούντα την ανωτέρα ζώνη της δασικής βλαστήσεως επί των ορέων.
- γ) τα χρησιμεύοντα δια την συγκράτηση του εδάφους...., επίσης τα χρησιμεύοντα δια την προστασία των παραλίων εκ των υποθαλάσσιων διαβρώσεων και αμμοχωσιών. Ως τοιαύτα δε χαρακτηρίζονται όλες οι δασικές συστάδες και τα τμήματα τα κείμενα επί των οχθών ή παρά τας όχθας της θαλάσσης ή των ποταμών και ρευμάτων επί ζώνης πλάτους 50 μέτρων και
- δ) τα προστατευτικά πηγών, ρευμάτων....ως και παρακείμενα τοπίων ιστορικής αξίας.....
- "ε) Τα περιαστικά δάση, τμήματα δασών και δασικές εκτάσεις που μπορεί δασοπονικά να αναδασωθούν."

{Η περ. ε' προστέθηκε με την παρ. 3 άρθρ. 4 Ν.3208/2003,ΦΕΚ Α 303/24.12.2003}

"2. Από τα δάση, τις δασικές εκτάσεις και γαίες της προηγούμενης παραγράφου, τα αναφερόμενα στις περιπτώσεις α', β', γ' και ε' αυτής χαρακτηρίζονται ως προστατευτικά, τα δε αναφερόμενα στην περίπτωση δ' ως απόλυτα προστατευτικά.")

{Η παρ. 2 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ. 4 άρθρ. 4 Ν. 3208/2003, ΦΕΚ Α 303/24.12.2003}.

"3. Στα δάση της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 όσοι επιχειρούν οποιαδήποτε πράξη από τις αναφερόμενες στην παράγραφο 1 του άρθρου 71 του Ν. 998/1979, όπως κάθε φορά ισχύει) τιμωρούνται και με τις διοικητικές κυρώσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 30 του Ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160 Α).")

Άρθρο 104: Βοσκή σε δάση συνεπεία υλοτομιών, εκτελέσεως υδρονομικών έργων κλπ.

1. Σε δημόσια ή μη δάση, μερικώς δασοσκεπή λιβάδια ή ορεινούς βοσκοτόπους και μη πεδινά χορτολίβαδα ή εις μέρη αυτών ευρισκόμενα,δύνатаι προς βελτίωση της δασοπονίας και λιβαδοπονίας αυτών να καθοριστεί δια δασικής αστυνομικής διάταξης ο αριθμός συνολικώς και κατ' οικογένεια και το είδος των μικρών και μεγάλων ζώων των δυναμένων να βόσκουν ολικώς ή μερικώς ή να απαγορευθεί η βοσκή ορισμένου ή και παντός είδους ζώου.

2. Με αστυνομική δασική διάταξη δύναται να απαγορεύεται κατά τα ανωτέρω η βοσκή:

α) σε δάση, μερικώς δασοσκεπείς εκτάσεις ή χορτολίβαδα, έχοντα αρχαιολογική ή ιστορική σπουδαιότητα, ή προοριζόμενα δια φυσική προστασίαν ή εκτροφή θηραμάτων ή σπανίων ζώων και πτηνών.

2.2.2 Ν. 998/1979: «ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΕΝ ΓΕΝΕΙ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ» (ΦΕΚ 289/ Τ. Α' / 29.12.1979)

Άρθρο 1 [όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 1 του Ν. 3208/2003 {ΦΕΚ Α/ 303/24.12.2003}].

1. Οι παράγραφοι 1, 2, 3, 4 και 5 του άρθρου 3 αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Ως δάσος ή δασικό οικοσύστημα νοείται το οργανικό σύνολο άγριων φυτών με ξυλώδη κορμό πάνω στην αναγκαία επιφάνεια του εδάφους, τα οποία, μαζί με την εκεί συνυπάρχουσα χλωρίδα και πανίδα, αποτελούν μέσω της αμοιβαίας αλληλεξάρτησης και αλληλοεπίδρασής τους, ιδιαίτερη βιοκοινότητα (δασοβιοκοινότητα) και ιδιαίτερο φυσικό περιβάλλον (δασογενές).

2. Δασική έκταση υπάρχει όταν στο παραπάνω σύνολο η άγρια ξυλώδης βλάστηση, υψηλή ή θαμνώδης, είναι αραιά.

3. Η κατά τις παραγράφους 1 και 2 δασοβιοκοινότητα υφίσταται και το δασογενές περιβάλλον δημιουργείται σε μια έκταση όταν:

I. Φύονται στην εν λόγω έκταση άγρια ξυλώδη φυτά, δυνάμενα με δασική εκμετάλλευση να παράγουν δασικά προϊόντα (δασοπονικά είδη).

II. Το εμβαδόν της εν λόγω έκτασης στην οποία φύονται εν όλω ή σποραδικά τα ως άνω δασικά είδη είναι κατ' ελάχιστον 0,3 εκτάρια, με γεωμετρική μορφή κατά το δυνατόν αποστρογγυλωμένη ή σε λωρίδα πλάτους τουλάχιστον τριάντα (30) μέτρων. Η δασοβιοκοινότητα υφίσταται και το δασογενές περιβάλλον δημιουργείται και σε εκτάσεις με μικρότερο εμβαδόν από 0,3 εκτάρια, όταν λόγω της θέσης τους βρίσκονται σε σχέση αλληλεξάρτησης και αλληλεπίδρασης με άλλες γειτονικές εκτάσεις που συνιστούν δάσος ή δασική έκταση.

III. Οι κόμεις των δασικών ειδών σε κατακόρυφη προβολή καλύπτουν τουλάχιστον το είκοσι πέντε τοις εκατό (συγκόμωση 0,25) της έκτασης του εδάφους.

Τα δασικά οικοσυστήματα χαρακτηρίζονται ως δάση ή δασικές εκτάσεις κατά τις επόμενες διακρίσεις:

α) Εάν στην ως άνω βιοκοινότητα τα δασικά είδη έχουν ευδιάκριτη κατακόρυφη δομή (ορόφους) και οι κόμεις τους καλύπτουν ποσοστό μεγαλύτερο του τριάντα τοις εκατό του εδάφους (συγκόμωση μεγαλύτερη του 0,30), η εν λόγω έκταση

χαρακτηρίζεται δάσος, με την προϋπόθεση ότι η συγκόμωση του ανορόφου υπερβαίνει τα δεκαπέντε εκατοστά (0,15) και σε περίπτωση έλλειψης υπορόφου η συγκόμωση του ανορόφου υπερβαίνει τα είκοσι πέντε εκατοστά (0,25).

β) Εάν στην ως άνω βιοκοινότητα η ξυλώδης βλάστηση αποτελείται από δασοπονικά είδη αείφυλλων ή φυλλοβόλων πλατύφυλλων που εμφανίζονται σε θαμνώδη μορφή, η εν λόγω έκταση χαρακτηρίζεται δασική έκταση, εφόσον οι κόμεις των ειδών αυτών καλύπτουν ποσοστό μεγαλύτερο του είκοσι πέντε τοις εκατό του εδάφους (συγκόμωση μεγαλύτερη του 0,25).

γ) Στην έννοια των δασικών οικοσυστημάτων περιλαμβάνονται και οι εκτάσεις που απώλεσαν για οποιονδήποτε λόγο τη δασική βλάστηση και δεν αποδόθηκαν με πράξεις της διοίκησης, μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, σε άλλες χρήσεις. Οι εν λόγω εκτάσεις διέπονται από τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 117 του Συντάγματος, κηρύσσονται αναδασωτέες και διατηρούν το χαρακτήρα που είχαν πριν από την καταστροφή τους.

4. Ως δασικές εκτάσεις νοούνται και οι οποιασδήποτε φύσεως ασκεπείς εκτάσεις, (φρυγανώδεις ή χορτολιβαδικές εκτάσεις, βραχώδεις εξάρσεις και γενικά ακάλυπτοι χώροι) που περικλείονται από δάση ή δασικές εκτάσεις, καθώς και οι υπεράνω των δασών ή δασικών εκτάσεων ασκεπείς κορυφές ή αλπικές ζώνες των ορέων. Στις εν λόγω εκτάσεις, πέραν επιτρεπτών επεμβάσεων που προβλέπονται από την παράγραφο 2 του άρθρου 13 του Ν. 1734/1987 (ΦΕΚ 189 Α') και τα άρθρα 45 έως 61 του παρόντος νόμου, ουδεμία άλλη επέμβαση επιτρέπεται. Οι εκτάσεις των περιπτώσεων α', δ' και ε' της παραγράφου 6 του παρόντος άρθρου δεν υπάγονται στις διατάξεις αυτής της παραγράφου, έστω και αν περικλείονται από δάση ή δασικές εκτάσεις.

5. Στις διατάξεις του παρόντος νόμου υπάγονται και τα εντός των πόλεων και των οικιστικών περιοχών πάρκα και άλση, καθώς και οι εκτάσεις που κηρύσσονται ή έχουν κηρυχθεί με πράξη της αρμόδιας αρχής ως δασωτέες ή αναδασωτέες.»

Άρθρο 4: Κατηγορίες δασών και δασικών εκτάσεων [όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 1 του Ν. 3208/1998(ΦΕΚ 303/ Τ. Α' / 24.12.2003)].

1. Τα δάση και οι δασικές εκτάσεις δια την αποτελεσματική και διαρκή προστασία τους διακρίνονται αναλόγως προς την ωφελιμότητα και τις λειτουργίες που εξυπηρετούν:

Άρθρο 4 παρ. 1 περίπτωση α΄:

- α) **Δάση και δασικές εκτάσεις που** παρουσιάζουν ιδιαίτερο επιστημονικό, αισθητικό, οικολογικό και γεωμορφολογικό ενδιαφέρον ή **περιλαμβάνονται σε Ειδικές Ζώνες Διατήρησης και Ζώνες Ειδικής Προστασίας** (εθνικοί δρυμοί, αισθητικά δάση, υγροβιότοποι, διατηρητέα μνημεία της φύσης, δίκτυα και περιοχές προστατευόμενα από τις διατάξεις του κοινοτικού δικαίου, αρχαιολογικοί χώροι, το άμεσο περιβάλλον μνημείων και ιστορικοί τόποι).
- β) Δάση και δασικά εκτάσεις, οι οποίες ασκούν ιδιαίτερη προστατευτική επίδραση επί των εδαφών και των υπογείων υδάτων, ως και κείμενες εντός λεκανών απορροής χειμάρρων, οι υπερκείμενες πόλεων, χωριών ή οικισμών, οι ασκούμενες προστασίες επί παρακειμένων φυσικών ή πολιτιστικών μνημείων ή σημαντικών τεχνικών έργων (προστατευτικά δάση και δασικά εκτάσεις).
- γ) Δάση και δασικά εκτάσεις, οι οποίες παρουσιάζουν ιδιαίτερη σημασία από απόψεως παραγωγής δασικών προϊόντων ή άλλων αγαθών πρωτογενούς παραγωγής (εκμεταλλεύσιμα ή παραγωγικά δάση και δασικά εκτάσεις).
- δ) Δάση και δασικά εκτάσεις προσφερόμενες δι' αναψυχής του πληθυσμού ή αποτελούσες παράγοντα συνθηκών διαβίωσης αυτού εν τη περιοχή ή της τουριστικής αναπτύξεως ταύτης (δάση και δασικά εκτάσεις αναψυχής).
- ε) Τα δάση και οι δασικά εκτάσεις οι μη εμπίπτουσες εις οιαδήποτε των κατηγοριών α' έως και δ'.
2. Από την άποψη της θέσης των δασών και δασικών εκτάσεων σε σχέση προς τους χώρους ανθρώπινης εγκατάστασης και δραστηριότητας:
- α) Πάρκα και άλση εντός των πόλεων ή των οικιστικών περιοχών.
- β) Δάση και δασικά εκτάσεις κείμενες επί ζώνης πλάτους χιλίων (1.000) μέτρων από της θαλάσσης, δι' όλης της παρακτίους περιοχής της χώρας (παραλιακά δάση), πεντακοσίων μέτρων γύρωθεν της όχθης των λιμνών (παραλίμνια δάση) και διακοσίων (200) μέτρων εκατέρωθεν της όχθης των ποταμών.
- γ) Δάση και δασικά εκτάσεις κείμενες εντός ζώνης πλάτους χιλίων (1.000) μέτρων εκατέρωθεν των εθνικών οδών και διακοσίων (200) μέτρων εκατέρωθεν επαρχιακών οδών.
- δ) Δάση και δασικά εκτάσεις κείμενες εντός ή πέριξ τουριστικών περιοχών ή

λουτροπόλεων και εις ακτίνα τριών χιλιάδων (3.000) μέτρων από του κέντρου τούτων.

ε) Δάση και δασικές εκτάσεις που βρίσκονται γύρω από αρχαιολογικούς χώρους, ιστορικούς τόπους, ή μνημεία ή παραδοσιακούς οικισμούς και σε ακτίνα τριών χιλιάδων (3.000) μέτρων από το κέντρο αυτών.

(Η περ. ε' αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.3 άρθρ.1 Ν. 3208/2003, ΦΕΚ Α 303 / 24.12.2003).

στ) Δάση και δασικά εκτάσεις κείμενοι εντός βιομηχανικών ζωνών ή εις τας παρυφάς βιομηχανικών περιοχών και εντός ζώνης χιλίων (1.000) μέτρων από της περιφερείας τούτων.

ζ) Δάση και δασικά εν γένει εκτάσεις κείμενοι εντός της περιφερείας του νομού Αττικής.

3. Δια προεδρικού διατάγματος εκδιδομένου προτάσει του Υπουργού Γεωργίας είναι δυνατόν όπως: α) προσαυξάνονται αι εν τη παραγράφω 2 αποστάσεις μέχρι και του ημίσεος των αυτοί προβλεπομένων ορίων εις ωρισμένας περιοχάς της χώρας, β) προστίθενται και έτεροι νομοί εις την κατηγορίαν ζ) της παραγράφου 2.

Άρθρο 16: Ειδικά δασοτεχνικά έργα.

1. Οι αρμόδιες υπηρεσίες δασοτεχνικών έργων μεριμνούν για την κατασκευή των πάσης φύσης τεχνικών έργων και για την εκτέλεση των πάσης φύσης εργασιών προστασίας και ανάπτυξης των δασών και των δασικών εκτάσεων.....

2. Στα δημόσια δάση και δασικές εκτάσεις τα κατά την προηγούμενη παράγραφο εκτελούνται βάσει πενταετούς προγράμματος που καταρτίζεται από την δασική υπηρεσία.....

3. Τα δασικά έργα και εργασίες εκτελούνται προκειμένου περί δημοσίων δασών και δασικών εκτάσεων από την Δασική Υπηρεσία.....

Άρθρο 19: Προστασία χλωρίδος και πανίδος.

1. Τα υπό του παρόντος νόμου προβλεπόμενα ιδιαίτερα προστατευτικά μέτρα αφορούν την εντός των δασών και των δασικών εκτάσεων άγρια πανίδα ως και την λοιπή χλωρίδα.

2. Οι όροι των διεξαγομένων επί των υφιστάμενων ειδών της άγριας πανίδας και αυτοφυούς χλωρίδος ερευνών, τα ειδικότερα μέτρα προστασίας τούτων «και των βιοτόπων τους, καθώς και οι κατάλογοι αυτών» και τα της συνεργασίας της δασικής υπηρεσίας μετά των υπηρεσιών προστασίας περιβάλλοντος και άλλων ενδιαφερόμενων δια τα ως άνω είδη υπηρεσιών ή νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου (εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, μουσείων κλπ) καθορίζονται δια προεδρικού διατάγματος, εκδιδόμενου προτάσει των Υπουργών Συντονισμού και Γεωργίας.

Η εντός « »φράση προστέθηκε με την παρ.3 άρθρ.62 Ν.2637/1998 (ΦΕΚ Α'200/ 27.8.1998).

3. Με το Προεδρικό Διάταγμα της προηγούμενης παραγράφου μπορεί να εξουσιοδοτείται ο Υπουργός Γεωργίας να ρυθμίζει με απόφασή του ειδικότερα θέματα τοπικού ενδιαφέροντος, καθώς και τα τεχνικά ή λεπτομερειακά θέματα του Προεδρικού αυτού Διατάγματος.

(Η παράγραφος 3 προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 62 του Ν. 2637/1998 ΦΕΚ Α' 200/ 27.8.1998).

"3. Με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας μπορεί να απαγορεύεται ή να επιτρέπεται υπό όρους η εισαγωγή κάθε είδους ξυλείας, φυτών, σπόρων, φυτοχώματος ή άλλων υλικών ή προϊόντων που είναι φορείς βλαπτικών οργανισμών ή φυτονόσων της δασικής βλάστησης και των προϊόντων της, καθώς και η χρήση χημικών ουσιών μπορεί να προκαλέσει βλάβη ή φθορά στη δασική βλάστηση και γενικότερα στο δασικό περιβάλλον.

4. Κατά τη διαχείριση των δασών και των δασικών εκτάσεων λαμβάνεται μέριμνα για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας σε όλα της τα επίπεδα (γενετική, ειδών, οικοσυστημάτων και τοπίου).

*** Οι παρ.3 και 4 προστέθηκαν με την παρ.5 άρθρ.1 Ν.3208/2003,ΦΕΚ Α 303/24.12.2003.

Άρθρο 38: Υποχρεωτικές αναδασώσεις.

1. Κηρύσσονται υποχρεωτικά ως αναδασωτέα τα δάση και οι δασικές εκτάσεις, ανεξάρτητα της ειδικότερης κατηγορίας αυτών ή της θέσης τους στην οποία

βρίσκονται, εφ' όσον αυτά καταστρέφονται ή αποψιλούνται συνεπεία πυρκαγιάς ή παρانونόμου υλοτομίας.

2. Ωσαύτως κηρύσσονται υποχρεωτικά ως αναδασωτέα εδάφη στερούμενα δασικής βλάστησης ή των οποίων η δασική βλάστηση έχει καταστραφεί ή σημαντικώς αραιωθεί ή άλλως πως έχει υποβαθμιστεί εφ' όσον:

α) βρίσκονται εντός λεκανών απορροής χειμάρρων η δε ύπαρξη της δασικής βλάστησης επιβάλλεται για προστατευτικούς ή υδρονομικούς σκοπούς.

β).....

γ) Η κλίση τους προς τον ορίζοντα υπερβαίνει τα τριάντα τοις εκατό (30%) απειλείται δε η απόπλυσή τους.

δ) Η έλλειψη ή η μείωση της δασικής βλάστησης επί αυτών δημιουργεί κίνδυνο διαβρώσεως του εδάφους ή της ισορροπίας του φυσικού περιβάλλοντος.

Άρθρο 43: Αναγκαστική απαλλοτρίωση αναδασωτέων εκτάσεων.

1. Η κήρυξη ως αναδασωτέας ιδιωτικής έκτασης συνιστά λόγο απαλλοτρίωσης αυτής δια την πραγματοποίηση της αναδάσωσης θεωρουμένης ως δημοσίας ωφελείας, υπό τις κατωτέρω προϋποθέσεις.

2 .Ο ιδιοκτήτης εκτάσεως

2.2.3. Ν. 3208/2003 : «ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΔΑΣΙΚΩΝ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ, ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΔΑΣΟΛΟΓΙΟΥ, ΡΥΘΜΙΣΗ ΕΜΠΡΑΓΜΑΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΕΠΙ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ» (ΦΕΚ 303/Τ.Α΄/24.12.2003)

Άρθρο 1 παρ.18.

Τα δάση και οι δασικές εκτάσεις που ευρίσκονται εντός κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων, θεσμοθετημένων ζωνών προστασίας αρχαιολογικών χώρων, μνημείων και ιστορικών τόπων, διέπονται από τις διατάξεις της αρχαιολογικής και δασικής Νομοθεσίας. Στις περιπτώσεις που οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού κρίνουν ότι απαιτούνται μέτρα προστασίας, συντήρησης, έρευνας και ανάδειξης αρχαιολογικών χώρων και μνημείων, αυτά εκτελούνται σύμφωνα με τις διατάξεις της αρχαιολογικής νομοθεσίας χωρίς να απαιτείται έγκριση των αρμόδιων δασικών αρχών.

Άρθρο 2: «Προστασία του τοπίου και της βιοποικιλότητας».

1. Κατά το σχεδιασμό της διαχείρισης και εκμετάλλευσης των δασικών οικοσυστημάτων, με την κατάρτιση των προβλεπόμενων από το άρθρο 63 του Δασικού κώδικα δασοπονικών μελετών, λαμβάνονται ειδικά μέτρα που εξασφαλίζουν κατά το δυνατόν την προστασία του τοπίου και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας. Δασοπονικές ενέργειες και πρακτικές, όπως η εκλογή των δασοπονικών ειδών σε κάθε είδους δάσωση ή αναδάσωση, οι μέθοδοι διαχείρισης, δασοκομικού χειρισμού και συγκομιδής του ξύλου και γενικά οι επεμβάσεις στα δασικά οικοσυστήματα, σχεδιάζονται κατά τρόπο που εξασφαλίζει την προστασία των ενδιαιτημάτων των ειδών της χλωρίδας και της πανίδας και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας.

2. Για λόγους προστασίας της άγριας πανίδας και ιδίως της πτηνοπανίδας, της φύσης και του τοπίου, ο Υπουργός Γεωργίας μπορεί να συνάπτει προγραμματικές συμβάσεις με φιλοπεριβαλλοντικές ή άλλες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα οργανώσεις, που προτίθενται να χρηματοδοτήσουν τη δημιουργία δενδρωδών ή θαμνωδών ή μικτών βλαστητικών σχηματισμών σε δημόσιες δασικές εκτάσεις ευρισκόμενες εντός ή πλησίον αγροτικών εκτάσεων, προκειμένου να λειτουργήσουν ως αγροβιότοποι. Για την επιλογή των περιοχών αυτών λαμβάνονται ιδιαιτέρως υπόψη οι ανάγκες προστασίας της άγριας πανίδας και αυτοφυούς χλωρίδας, η γειτνίαση με περιοχές σημαντικού οικολογικού

ενδιαφέροντος και ο συνδετικός τους ρόλος με αυτές για τη μετανάστευση, τη γεωγραφική κατανομή και τη γενετική ανταλλαγή των ειδών. Στις προγραμματικές αυτές συμβάσεις απαραίτητα ορίζονται το έργο, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των συμβαλλομένων, οι πόροι που θα διατεθούν, το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης των έργων και ο υπόχρεος για τη διαχείριση και συντήρηση των έργων του προγράμματος μετά την ολοκλήρωσή του.

Άρθρο 4: «Τροποποίηση διατάξεων του Δασικού Κώδικα (Ν.Δ. 86/1969)».

1. Παρέχεται η δυνατότητα ανταλλαγής μη δημόσιων εκτάσεων γεωργικών ή άλλων εδαφοπονικών δραστηριοτήτων που διασπούν την συνοχή και δημιουργούν κινδύνους στα δασικά οικοσυστήματα, με άλλες ισάξιες εκτάσεις της παραγράφου 7 του άρθρου 3 του ν. 998/79.

2. Το άρθρο 70 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 70 Διαδικασία χαρακτηρισμού δασών ως προστατευτικών.

Για την εφαρμογή των ειδικών μέτρων διαχείρισης επί των προστατευτικών δασών και δασικών εκτάσεων, προαπαιτείται χαρακτηρισμός αυτών ως προστατευτικών. Ο χαρακτηρισμός και η κατάταξη αυτών, κατά τις διακρίσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 69, γίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας, που λαμβάνεται μετά από πρόταση της τοπικής δασικής αρχής, ενεργούσης αυτεπάγγελα. Ειδικά για τα δάση που εμπίπτουν στην περιοχή ευθύνης της Περιφέρειας Αττικής και του Νομού Θεσσαλονίκης, ο κατά τα ανωτέρω χαρακτηρισμός και κατάταξη γίνονται με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας. Οι παραπάνω αποφάσεις, με τις οποίες χαρακτηρίζονται τα δάση και οι δασικές εκτάσεις ως προστατευτικά και κατατάσσονται σε επί μέρους κατηγορίες, κατά τις διακρίσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 69, συνοδεύονται από χάρτη και δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.»

7. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 71 αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Η διαχείριση των προστατευτικών δασών και δασικών εκτάσεων των περιπτώσεων α' έως δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 69 γίνεται κατά τρόπο που αποκλείει την υποβάθμιση της βλάστησης και τη διάβρωση των εδαφών. Στις παραπάνω εκτάσεις η δασοπονική διαχείριση αποβλέπει στην εγκατάσταση και λειτουργία υδρονομικού δάσους, που συγκροτείται από κατάλληλα δασοπονικά είδη, κατά προτίμηση αειθαλή, και λαμβάνονται ιδιαίτερα μέτρα για τη διατήρηση

και βελτίωση της βλάστησής τους.

Στα ως άνω προστατευτικά δάση απαγορεύονται υλοτομίες που διασπούν τη συνοχή των συστάδων και απογυμνώνουν το έδαφος. Στα δάση αυτά, αν είναι σπερμοφυή, επιτρέπεται να πραγματοποιούνται καλλιεργητικές και αναγεννητικές κατά κέντρα αναγέννησης υλοτομίες, ενώ στα πρεμνοφυή οι δασοκομικοί χειρισμοί κατατείνουν στην αναγωγή τους σε σπερμοφυή με ταυτόχρονη εισαγωγή των ενδεδειγμένων δασοπονικών ειδών.»

8. Στο άρθρο 71 προστίθεται παράγραφος 6, που έχει ως εξής:

«6. Τα δάση της περίπτωσης ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 69, που προορίζονται για αισθητική απόλαυση και αναψυχή, υπόκεινται σε διαχείριση ως δάση - πάρκα και επιτρέπεται σε αυτά η κατασκευή έργων και η εκτέλεση εργασιών που συντηρούν και εμπλουτίζουν τη βλάστηση, βελτιώνουν την αισθητική του τοπίου, εξασφαλίζουν την άνετη και ασφαλή κίνηση και εξυπηρέτηση των επισκεπτών και διευκολύνουν τη σωματική άσκηση και την πνευματική ανάταση του ανθρώπου. Η κατασκευή μόνιμων εγκαταστάσεων, απαραίτητων για τη λειτουργία των πάρκων, επιτρέπεται μόνο στο αναγκαίο μέτρο και σε εκτάσεις που δεν έχουν δασική βλάστηση, η δε συνολικά καταλαμβανόμενη από τις ανωτέρω εγκαταστάσεις έκταση δεν μπορεί να υπερβεί το πέντε τοις εκατό (5%) της συνολικής έκτασης και κατ' ανώτατο όριο τα δέκα στρέμματα. Ο Υπουργός Γεωργίας με αποφάσεις του εξειδικεύει το είδος των έργων και των εργασιών που επιτρέπονται ως αναγκαία για την επίτευξη των ως άνω σκοπών.»

Άρθρο 5 παρ. 2 του ν. 998/79.

(όπως συμπληρώθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 1 του Ν. 3208/1998(ΦΕΚ Α' 303/ 24.12.2003).

2. Η μέριμνα για την ανάπτυξη, βελτίωση, αναδάσωση και προστασία των πάρκων, αλσών, και των εντός των

Ωσαύτως η ως άνω μέριμνα δια δάση ή δασικές εκτάσεις ή πάρκα, άλση και δενδροστοιχίες ευρισκομένης εντός αρχαιολογικών χώρων ανήκουν στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού. Οι ως άνω υπηρεσίες και οργανισμοί δύνανται να ζητούν την συνδρομή της δασικής υπηρεσίας εφ' όσον συντρέχει περίπτωση.

Οι δασικές υπηρεσίες συνεργάζονται μετά των λοιπών δημόσιων υπηρεσιών και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, εφόσον πρόκειται για λήψη μέτρων προστασίας, η πραγματοποίηση των οποίων περιλαμβάνεται και εις την αρμοδιότητα των υπηρεσιών ή των νομικών τούτων προσώπων.

Η εκτέλεση κάθε είδους έργων στα πάρκα, άλση ενεργείται μετά από σχετική μελέτη, που εγκρίνεται από την αρμόδια δασική αρχή και με την εποπτεία της.

Της έγκρισης αυτής προηγείται θετική γνώμη της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού, όπου αυτή απαιτείται για λόγους προστασίας αρχαιοτήτων.

2.2.4. ΚΥΑ ΑΡΙΘΜ. 331794/1999 «ΕΜΠΟΡΙΑ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΤΗΣ ΑΓΡΙΑΣ ΠΑΝΙΔΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΥΤΟΦΥΟΥΣ ΧΛΩΡΙΔΑΣ» (ΦΕΚ 281/ Τ. Β΄ / 31.3.1999) [Όπως αντικαταστάθηκε από την ΚΥΑ 99098/5881/16.10.2006 ΦΕΚ Β΄ 1570/2006]

Για την εφαρμογή της Διεθνούς Σύμβασης CITES έχει εκδοθεί η υπ' αριθμόν 331794 ΚΥΑ «Εμπορία των ειδών της άγριας πανίδας και της αυτοφυούς χλωρίδας» (ΦΕΚ 281/ Τ.Β΄ / 31.3.1999) που ρυθμίζει τα σχετικά με την διακίνηση, κατοχή κλπ των ειδών, ανάλογα με το αν περιλαμβάνονται στους καταλόγους της σύμβαση CITES , του Π.Δ. 67 /81, της Σύμβασης της Βέρνης "για τη διατήρηση της άγριας ζωής και του φυσικού περιβάλλοντος της Ευρώπης", της οδηγίας 92 / 43 / Ε.Ο.Κ. "για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας" κλπ.

Με την απόφαση αυτή θεσπίστηκαν διατάξεις προστασίας των ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας και άγριας πανίδας που απειλούνται με εξαφάνιση σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 2 αυτής.

Άρθρο 2.

γ) Τα είδη της ελληνικής αυτοφυούς χλωρίδας και ενδημικής, αποδημητικής και επιδημητικής άγριας πανίδας που απειλούνται με εξαφάνιση, όπως κάθε φορά αυτά προσδιορίζονται με τις σχετικές κανονιστικές πράξεις της Διοίκησης.

δ) Τα είδη της ελληνικής αυτοφυούς χλωρίδας και ενδημικής, αποδημητικής και επιδημητικής άγριας πανίδας που απειλούνται με εξαφάνιση, που προσδιορίζονται στις ΚΥΑ 414985/1985 (ΦΕΚ 757/Β΄), 366599/1966 (ΦΕΚ 1188/Β΄), 294228/1998 (ΦΕΚ 68/Α΄), στο Π.Δ. 67/1981 (ΦΕΚ 23/Α΄), στη Σύμβαση της Βέρνης που κυρώθηκε με το ν. 1335/1983 (ΦΕΚ 32/ Α΄/13.3.1983) και στην από 11/ 28.12.1998 ΚΥΑ (ΦΕΚ 1289/Β΄ / 28.12.1998), και όπως κάθε φορά οι ανωτέρω πράξεις ισχύουν.

Άρθρο 8.

Για την εισαγωγή, εξαγωγή, επανεισαγωγή, επανεξαγωγή και διακίνηση των ειδών της χλωρίδας και της πανίδας που δεν περιλαμβάνονται στη σύμβαση CITES και τους σχετικούς με αυτή κανονισμούς, εξακολουθούν να ισχύουν οι υφιστάμενες σχετικές διατάξεις για τη χορήγηση άδειας.....

2.2.5 ΚΥΑ 104853/4953 π.ε./ 13.02.2006 «Κατοχή και διακίνηση των ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας και άγριας πανίδας και των δειγμάτων αυτών, επεξεργασμένων ή μη, που χρησιμοποιούνται για δάνεια ή ανταλλαγές για μη εμπορικούς σκοπούς μεταξύ αναγνωρισμένων επιστημόνων και επιστημονικών ερευνητικών ιδρυμάτων- τροποποίηση και συμπλήρωση της αριθμ. 331794/12.3.1999 "Εμπορία των ειδών της άγριας πανίδας και της αυτοφυούς χλωρίδας" (ΦΕΚ 281/Β'/31.3.1999) κοινής απόφασης των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Γεωργίας».

Άρθρο 1 : Σκοπός - Πεδίο Εφαρμογής

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Με αυτή την υπουργική απόφαση αποσκοπείται η λήψη μέτρων για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου VII παρ. 6 της κυρωθείσης με το ν. 2055/1992 «Κύρωση Σύμβασης διεθνούς εμπορίας ειδών της άγριας πανίδας και χλωρίδας που κινδυνεύουν να εξαφανισθούν με τα Παραρτήματα I και II αυτής» (ΦΕΚ 105/τ.Α'/30.6.1992) Σύμβασης, του άρθρου 7 παρ. 4 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 338/1997 του Συμβουλίου της 9ης Δεκεμβρίου 1996 «για την προστασία των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας με τον έλεγχο του εμπορίου τους» (ΕΕ αριθ. L 61/3.3.1997), του άρθρου 22 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1808/2001 της Επιτροπής της 30ης Αυγούστου 2001 «περί των λεπτομερειών εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 338/97 του Συμβουλίου για την προστασία των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας με τον έλεγχο του εμπορίου τους» (ΕΕ αριθ. L 250/19.9.2001).

Άρθρο 2 : Πεδίο Εφαρμογής

Η απόφαση αυτή αφορά στην κατοχή και διακίνηση των καταλογογραφηθέντων στα παραρτήματα της Διεθνούς Σύμβασης CITES και στους πίνακες του παραρτήματος του Κανονισμού 338/97/Ε.Ε., όπως αυτό αντικαταστάθηκε από το παράρτημα του Κανονισμού 1332/2005/Ε.Ε. και όπως κάθε φορά ισχύουν, ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας και άγριας πανίδας και των δειγμάτων αυτών, επεξεργασμένων ή μη, που χρησιμοποιούνται για δάνεια ή ανταλλαγές για μη εμπορικούς σκοπούς μεταξύ αναγνωρισμένων επιστημόνων και επιστημονικών ερευνητικών ιδρυμάτων.

Άρθρο 3: Αναγνώριση Επιστημονικών Ιδρυμάτων- Προϋποθέσεις- Διαδικασία

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Επιστημονικά Ιδρύματα που εμπίπτουν στην κατηγορία του άρθρου 7 παρ. 4 του Καν. 338/1997.

Ως Επιστημονικά Ιδρύματα που εμπίπτουν στην κατηγορία του άρθρου 7 παρ. 4 του Καν. 338/97/Ε.Ε. δύνανται να αναγνωρίζονται: 1. Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα 2. Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα 3. Ερευνητικά Ινστιτούτα 4. Ερευνητικά Κέντρα 5. Μουσεία Φυσικής Ιστορίας 6. Ιδιωτικοί φορείς, όπως ιδιωτικά μουσεία και Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, εφόσον αποδεδειγμένα επιτελούν ερευνητικό έργο. Για τις περιπτώσεις αυτές, αρμόδιο όργανο να κρίνει αν επιτελείται ερευνητικό έργο είναι η Επιστημονική Αρχή CITES. Επιστήμονες που διαθέτουν προσωπικές συλλογές πρέπει να ενθαρρύνονται να συνεργαστούν με αναγνωρισμένα επιστημονικά ιδρύματα, ώστε να μπορούν να εκμεταλλεύονται τις εξαιρέσεις του άρθρου 7 παρ. 4 του Καν. 338/97/Ε.Ε.

Άρθρο 4 Προϋποθέσεις Αναγνώρισης

Για την αναγνώριση ενός εκ των φορέων του άρθρου 3 ως επιστημονικού ιδρύματος που εμπίπτει στην κατηγορία του άρθρου 7 παράγραφος 4 του κανονισμού 338/97/Ε.Ε. και δύνανται να εισάγει ή εξάγει -χωρίς την υποχρέωση προσκόμισης των εγγράφων που αναφέρονται στα άρθρα 4, 5, 8 και 9 του καν. 338/97/Ε.Ε.-μη εμπορικά δάνεια, δωρεές ή ανταλλαγές, δειγμάτων φυτολογίων και άλλων διατηρημένων, αποξηραμένων ή έγκλειστων μουσειακών δειγμάτων και ζώντων φυτικών ειδών όλων των παραρτημάτων, πρέπει ο φορέας αυτός να πληροί τις παρακάτω προϋποθέσεις: α. Να έχει στην κατοχή του ή/και να προτίθεται να αποκτήσει δείγματα ειδών της άγριας πανίδας και αυτοφυούς χλωρίδας καταλογογραφηθέντων στα παραρτήματα της Σύμβασης CITES (παράρτημα 1 άρθρου 9 της παρούσης) και στους πίνακες του παραρτήματος του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 338/97, όπως αντικαταστάθηκε από το παράρτημα του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1332/2005 (παράρτημα 2 άρθρου 9 της παρούσης) και όπως κάθε φορά ισχύουν. β. Η απόκτηση και η κατοχή των δειγμάτων να είναι σύννομη. γ. Οι συλλογές των ζωικών και φυτικών δειγμάτων και τα δεδομένα γι' αυτές να βρίσκονται σε μόνιμους χώρους και να υφίστανται επαγγελματική διαχείριση. δ. Τα δείγματα να είναι προσιτά σε όλους τους χρήστες που διαθέτουν

τα απαραίτητα προσόντα, στους οποίους περιλαμβάνονται και χρήστες από άλλα ιδρύματα. ε. Όλες οι προσθήκες να καταγράφονται σ' έναν μόνιμο κατάλογο. στ. Να διατηρούνται μόνιμες καταγραφές των δωρεών και των μεταβιβάσεων προς άλλα ιδρύματα. ζ. Τα δείγματα που αποκτώνται να χρησιμοποιούνται κυρίως για ερευνητικούς σκοπούς και τα αποτελέσματα των ερευνών να δημοσιεύονται σε επιστημονικά έντυπα. η. Τα δείγματα και οι συλλογές να συντηρούνται και να οργανώνονται με τρόπο ώστε να διατηρείται η χρησιμότητά τους. θ. Τα σχετικά με τα δείγματα δεδομένα να αναγράφονται πάνω σε ετικέτες που βρίσκονται σε άμεση σύνδεση με τα δείγματα, σε μόνιμους καταλόγους και σε άλλες καταγραφές. ι. Όλα τα δείγματα του Παραρτήματος Α του Κανονισμού 338/1997 (και των τροποποιήσεων του) και του Παραρτήματος Ι της Διεθνούς Σύμβασης CITES να είναι μόνιμα και κεντρικά αποθηκευμένα, να βρίσκονται κάτω από τον άμεσο έλεγχο του επιστημονικού ιδρύματος και να μην χρησιμοποιούνται ως διακοσμητικά, τρόπαια ή για άλλες χρήσεις που δεν είναι συμβατές με τις αρχές της Σύμβασης.

Άρθρο 5: Διαδικασίες Αναγνώρισης

Για την αναγνώριση ενός εκ των φορέων του άρθρου 3 ως Επιστημονικού Ιδρύματος απαιτείται η υποβολή αίτησης στην Κεντρική Διαχειριστική Αρχή CITES (Δ/ση Αισθητικών Δασών, Δρυμών και Θήρας- Τμήμα Διεθνών Συμβάσεων) που θα περιέχει τουλάχιστον τα παρακάτω στοιχεία: 1. Νομικά κατοχυρωμένη επωνυμία του επιστημονικού ιδρύματος (στην Ελληνική και Αγγλική γλώσσα). 2. Εμπορικό όνομα (αν είναι διαφορετικό από το προηγούμενο). 3. Ταχυδρομική διεύθυνση (οδός και αριθμός, πόλη, ταχ. κώδικας) 4. Αριθμός τηλεφώνου, τηλεομοιότυπου και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. 5. Συνολική ποσότητα (αριθμό) των δειγμάτων ειδών των παραρτημάτων 1 και 2 της παρούσης που έχει στην κατοχή του και στα οποία αφορά η αιτούμενη αναγνώριση του, επισυνάπτοντας αναλυτικό κατάλογο με την επιστημονική ονομασία των ως άνω ειδών, ομαδοποιημένα κατά ταξινομική βαθμίδα κλάσης, οικογένειας και γένους, και αναγράφοντας σε ξεχωριστές στήλες έναντι εκάστου είδους: α) Το Παράρτημα της Σύμβασης CITES και τον Πίνακα του εν ισχύ παραρτήματος του καν. (ΕΚ) αριθ 338/97, όπου περιλαμβάνεται το είδος, β) τον αριθμό δειγμάτων, γ) τον τρόπο απόκτησης εκάστου δείγματος, δ) το μέρος του είδους από το οποίο προέρχεται το δείγμα και την κατάσταση διατήρησης του και ε) διευκρινιστικές πληροφορίες (αριθμούς εγγράφων κ.λ.π.) που πιστοποιούν την νόμιμη απόκτηση και κατοχή του δείγματος. 6. Εάν το ίδρυμα πληροί, ως προς τα

δείγματα, ΟΛΕΣ τις προϋποθέσεις του άρθρου 4. Αν δεν πληρούνται όλες οι ανωτέρω προϋποθέσεις αναφέρονται οι λόγοι. 7. Ονοματεπώνυμο των υπευθύνων που εργάζονται στο ίδρυμα και έχουν εξουσιοδότηση να ανταλλάσσουν δείγματα: (βλέπε Πίνακα από ανάλογο ΦΕΚ) 8. Υπεύθυνη Δήλωση - Βεβαίωση του Επικεφαλής του Ιδρύματος ότι: 1. Τα αναγραφόμενα στην παρούσα αίτηση είναι αληθή και ακριβή. 2. Το ίδρυμα θα διακινεί, θα παραλαμβάνει και θα κατέχει τα δείγματα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. 3. Το ίδρυμα θα ενημερώνει εγγράφως την Κεντρική Διαχειριστή Αρχή CITES για οποιαδήποτε μελλοντική προσθήκη δειγμάτων ειδών στον κατάλογο του εδαφίου 5, υποβάλλοντας τον αναμορφωμένο επικαιροποιημένο κατάλογο.

Άρθρο 6: Αρμόδιο Όργανο για την Αναγνώριση

1. Αρμόδιο όργανο για την αναγνώριση ενός φορέα εκ των αναφερομένων στο άρθρο 3 της παρούσης ως Επιστημονικό Ίδρυμα που εμπίπτει στην κατηγορία του άρθρου 7 παρ. 4 του Καν. 338/97/Ε.Ε. είναι η Κεντρική Διαχειριστή Αρχή CITES (Δ/ση Αισθητικών Δασών, Δρυμών και Θήρας - Τμήμα Διεθνών Συμβάσεων της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων). 2. Η αναγνώριση πραγματοποιείται με την έκδοση, σε απάντηση του σχετικού αιτήματος και εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις, Πιστοποιητικού Αναγνώρισης από την ως άνω αρμόδια αρχή, με το οποίο: α) Πιστοποιείται ότι ο ενδιαφερόμενος φορέας πληροί τις προϋποθέσεις σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. β) Αναγνωρίζεται ως Επιστημονικό ίδρυμα στα πλαίσια της Διεθνούς Σύμβασης CITES, με τον πενταψήφιο αριθμό καταχώρησης που του χορηγείται κατά την αναγνώριση, αποτελούμενο, κατά τα δύο πρώτα ψηφία, από τα δύο γράμματα GR (που συνθέτουν τον Κωδικό της χώρας μας σύμφωνα με το πρότυπο ISO) και, κατά τα τρία τελευταία, από τριψήφιο αριθμό, μοναδικό για κάθε ίδρυμα, και στο οποίο αναφέρονται: γ) Η νομικά κατοχυρωμένη ονομασία του φορέα. δ) Η εμπορική ονομασία του φορέα (εάν υπάρχει). ε) Η ταχυδρομική διεύθυνση του φορέα. στ) οι αριθμοί τηλεφωνικής επικοινωνίας του φορέα ζ) Ο αριθμός τηλεομοιοτύπου του φορέα η) Ο αριθμός ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του φορέα θ) Το ονοματεπώνυμο του επικεφαλής (π.χ. Διοικητή, Προέδρου Δ.Σ.) του φορέα. ι) Η συνολική ποσότητα (αριθμός) και ο αναλυτικός κατάλογος των ειδών των δειγμάτων της άγριας πανίδας και αυτοφυούς χλωρίδας του άρθρου 2 της παρούσης, που έχει ο εν λόγω φορέας

στην κατοχή του, στα οποία αφορά η ως άνω αναγνώριση του ως Επιστημονικού Ιδρύματος. ία) Η υποχρέωση του φορέα να ενημερώνει εγγράφως την Κεντρική Διαχειριστή Αρχή CITES (Δ/ση Αισθητικών Δασών, Δρυμών και Θήρας- Τμήμα Διεθνών Συμβάσεων της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων) για οποιαδήποτε μελλοντική προσθήκη δειγμάτων ειδών στον κατάλογο του αμέσως ανωτέρω εδαφίου, υποβάλλοντας τον αναμορφωμένο - επικαιροποιημένο κατάλογο. ιβ) η υποχρέωση του φορέα να ενημερώνει εγγράφως την Κεντρική Διαχειριστή Αρχή CITES για οποιεσδήποτε αλλαγές που αφορούν στην επίσημη ονομασία του ή στα στοιχεία των υπευθύνων για το φορέα φυσικών προσώπων.

Άρθρο 7: Καταλογογράφηση Ερευνητικών Ιδρυμάτων

1. Τα αναγνωρισθέντα σύμφωνα με το άρθρο 6 της παρούσης Επιστημονικά Ιδρύματα καταλογογραφούνται σε βιβλίο-κατάλογο «καταγραφής επιστημονικών ιδρυμάτων σύμφωνα με το άρθρο ΥΠ παρ.6 της Σύμβασης CITES και το άρθρο 7 παρ. 4 του Κανονισμού (ΕΚ) 338/97» που τηρείται από την Κεντρική Διαχειριστική Αρχή CITES (Δ/ση Αισθητικών Δασών, Δρυμών και Θήρας- Τμήμα Διεθνών Συμβάσεων της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων). 2. Η Κεντρική Διαχειριστική Αρχή CITES, αμέσως μετά την αναγνώριση ενός επιστημονικού ιδρύματος, γνωστοποιεί το γεγονός και τον κωδικό αναγνώρισης του εν λόγω ιδρύματος στα αρμόδια, Διεθνή και Κοινοτικά όργανα της Σύμβασης CITES, προκειμένου αυτά με τη σειρά τους να εγγράψουν επίσημα στις δικές τους καταγραφές το εν λόγω επιστημονικό ίδρυμα.

Άρθρο 8: Διακίνηση με ετικέτες

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ. Ετικέτες.

1. Η διακίνηση δειγμάτων ειδών του άρθρου 2 της παρούσης μεταξύ αναγνωρισθέντος σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσης επιστημονικού ιδρύματος της ημεδαπής και αναγνωρισθέντος σύμφωνα με τις διατάξεις της Σύμβασης CITES επιστημονικού ιδρύματος αλλοδαπής, ενεργείται με τη χρήση ετικετών κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 7 παρ. 4 του Καν. 33 & 1997 του Συμβουλίου και σύμφωνα με το υπόδειγμα του παραρτήματος 4 του άρθρου 9 της παρούσης.

2. Οι ετικέτες του ως άνω εδαφίου χορηγούνται στο αναγνωρισθέν επιστημονικό ίδρυμα, μετά από σχετική αίτησή του, από την Κεντρική Διαχειριστική Αρχή CITES, αφού προηγουμένως τεθεί από την Αρχή η σφραγίδα της υπηρεσίας σε κάθε χορηγούμενη ετικέτα (στο επάνω μέρος αυτής), καθώς και, στο πεδίο «Αριθμός ετικέτας», μοναδικός για κάθε ετικέτα τριψήφιος αριθμός, ακολουθούμενος από το σύμβολο/ και το έτος χορήγησης της ετικέτας (π.χ.: 001/2005).

3. Τα ενδιαφερόμενα επιστημονικά ιδρύματα, για κάθε δείγμα που πρόκειται να διακινήσουν σε εφαρμογή της παρούσης, συμπληρώνουν μία ετικέτα εξ αυτών που τους χορηγείται κατά το ανωτέρω εδάφιο, συμπληρώνοντας τα τετραγωνίδια 1 έως 5 αυτής, και επιστρέφοντας το προς επιστροφή τμήμα της ετικέτας στην Κεντρική Διαχειριστική Αρχή CITES, ενημερώνουν αμέσως και λεπτομερώς σχετικά με την χρήση κάθε ετικέτας

4. Η Κεντρική Διαχειριστική Αρχή CITES μεριμνά για την προμήθεια ετικετών συμφώνων προς τις κάθε φορά ισχύουσες τεχνικές προδιαγραφές των σχετικών κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και για την διάθεση αυτών, σύμφωνα με την παράγραφο 2, στα ενδιαφερόμενα αναγνωρισθέντα επιστημονικά ιδρύματα και σε ποσότητα αναλογούσα στην εκάστοτε προεκτιμώμενη ποσότητα διακινούμενων δειγμάτων.

Άρθρο 9: Τελικές διατάξεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' Τροποποίηση-συμπλήρωση της αριθμ. 331794/12.3.1999 (ΦΕΚ 281/τ.Β'/31.3.1999) απόφασης

Στην αριθμ. 331794/12.3.1999 «Εμπορία των ειδών της άγριας πανίδας και της αυτοφυούς χλωρίδας» (ΦΕΚ 281/τ.Β'/31.3.1999) κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Γεωργίας, επιφέρονται οι κάτωθι τροποποιήσεις - συμπληρώσεις: 1. Στο άρθρο 1 παρ. 1, η φράση: «... σε εκτέλεση του Κανονισμού (Ε.Κ.) 338/1997 της 9ης Δεκεμβρίου 1996 του Συμβουλίου αριθμ. L61 της 3.3.1997 σελίς 1 και του Κανονισμού (ΕΚ) 939/1997 του Συμβουλίου L140 της 30.5.1997 σελίς 9, όπως τροποποιήθηκε με τους κανονισμούς (ΕΚ) 767/1998 της Επιτροπής L109 της 7.4.1998 σελίς 7 και (ΕΚ) 1006/1998 της Επιτροπής L145 της 14.5.1998 σελίς 3.» αντικαθίσταται. 2. Στο άρθρο 2 το εδάφιο β) αντικαθίσταται. 3. Το άρθρο 6 αντικαθίσταται. 4. Στο άρθρο 9, στο τέλος του εδαφίου α), μετά την λέξη: αντίστοιχα, τοποθετείται κόμμα (,) και η φράση συνεχίζεται και κλείνει ως εξής «, όπως αυτοί κάθε φορά ισχύουν.» 5. Το άρθρο 12 αντικαθίσταται.

2.2.6. ΝΟΜΟΣ 2742/ΦΕΚ 207/Α'/07.10.1999 «ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ & ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

Άρθρο 15 - Φορείς διαχείρισης

1. α. Με το προεδρικό διάταγμα που προβλέπεται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 21 του ν. 1650/1986, μπορεί να συνιστώνται νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου ως φορείς διαχείρισης, με σκοπό τη διοίκηση και διαχείριση των περιοχών, στοιχείων και συνόλων της φύσης και του τοπίου που αναφέρονται στο άρθρο 18 του ν. 1650/1986, καθώς και των περιοχών που χαρακτηρίζονται ως Ειδικές Ζώνες Διατήρησης κατά το άρθρο 4 της Κοινής Υπουργικής Απόφασης 33318/28.12.1998 (ΦΕΚ1289Β/28.12.1998), και να καθορίζονται τα όρια της χωρικής τους αρμοδιότητας. Τα νομικά αυτά πρόσωπα έχουν την έδρα τους μέσα ή κοντά στις περιοχές στις οποίες βρίσκονται τα προστατευόμενα αντικείμενα, είναι κοινωφελούς χαρακτήρα και εποπτεύονται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων.
- β. Με το προεδρικό διάταγμα των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 21 του ν. 1650/1986, μπορεί να συνιστάται νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου ως κοινός φορέας διαχείρισης για το σύνολο των προστατευόμενων αντικειμένων μιας γεωγραφικής ή διοικητικής ενότητας, με έδρα εντός της ενότητας αυτής ή να υπάγεται η διοίκηση και διαχείριση ενός ή περισσότερων προστατευόμενων αντικειμένων στην αρμοδιότητα υφιστάμενου φορέα διαχείρισης. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του νομικού αυτού προσώπου μπορεί να ιδρύονται παραρτήματα ή γραφεία του σε προστατευόμενες περιοχές από αυτές που εμπίπτουν στην περιοχή ευθύνης του.
- γ. Αν δεν έχουν συσταθεί φορείς διαχείρισης ή δεν έχει υπαχθεί η διαχείριση του προστατευόμενου κατά περίπτωση αντικειμένου σε υφιστάμενο φορέα διαχείρισης, ή δεν έχει ακόμα λειτουργήσει ο φορέας που έχει συσταθεί, η σύνταξη, παρακολούθηση της εφαρμογής και αξιολόγηση των κανονισμών διοίκησης και λειτουργίας και των σχεδίων διαχείρισης που αναφέρονται στο άρθρο 18 παρ. 5 του ν. 1650/1986, όπως τροποποιείται με το νόμο αυτό, μπορεί να ανατίθεται σε υφιστάμενες δημόσιες υπηρεσίες ή σε ειδικές υπηρεσίες που

συνιστώνται για το σκοπό αυτό κατά τις κείμενες διατάξεις, σε οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και των δύο βαθμίδων, σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΕΙ) και δημόσια ερευνητικά κέντρα ή άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα του ευρύτερου δημοσίου τομέα, καθώς και σε μη κερδοσκοπικά νομικά πρόσωπα του ιδιωτικού τομέα, που έχουν διακριθεί για το έργο τους στον τομέα της προστασίας της φύσης ή γενικότερα της προστασίας του περιβάλλοντος και τα οποία διαθέτουν την κατάλληλη τεχνική και επιστημονική υποδομή, καθώς και αποδεδειγμένη εμπειρία στην υλοποίηση ανάλογων έργων. Η ανάθεση αυτή στις περιπτώσεις δημοσίων υπηρεσιών, ειδικών υπηρεσιών και νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου γίνεται με το προεδρικό διάταγμα που προβλέπεται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 21 του ν. 1650/1986. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, γίνεται με σύμβαση που συνάπτεται μεταξύ του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και του νομικού προσώπου που αναλαμβάνει τις πιο πάνω αρμοδιότητες και η οποία καλείται σύμβαση διαχείρισης. Στη σύμβαση αυτή προσδιορίζονται οι συμβαλλόμενοι φορείς, η διάρκεια, ο τρόπος και η διαδικασία άσκησης από τον ανάδοχο φορέα των ανατιθέμενων αρμοδιοτήτων, ο τρόπος και τα ποσά χρηματοδότησης των δαπανών της διαχείρισης, ο τρόπος, τα όργανα και η διαδικασία εποπτείας και ελέγχου από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων του αναδόχου φορέα, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή του εδαφίου αυτού. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Γεωργίας εξειδικεύονται το περιεχόμενο και η διαδικασία σύναψης συμβάσεων διαχείρισης, τα κριτήρια επιλογής των φορέων και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

- δ. Για την επιλογή οργανωτικού σχήματος σύμφωνα με τις προηγούμενες περιπτώσεις α, β και γ συνεκτιμώνται ιδίως η σημασία και η έκταση του προστατευόμενου αντικειμένου, η γειννιάσή του ή μη με άλλα προστατευόμενα αντικείμενα, καθώς και τα συμπεράσματα της οικείας οικονομοτεχνικής μελέτης. Για την τεκμηρίωση της οικονομικής βιωσιμότητας του προτεινόμενου φορέα διαχείρισης πρέπει σε κάθε περίπτωση να έχει προηγηθεί η κατάρτιση οικονομοτεχνικής μελέτης. Ειδικά η ίδρυση φορέων διαχείρισης σύμφωνα με τους ορισμούς της περιπτώσεως α είναι υποχρεωτική σε Εθνικά Πάρκα που χαρακτηρίζονται κατά το άρθρο 19 παρ. 3 του ν.1650/1986 και στα οποία

περιλαμβάνονται και περιοχές που χαρακτηρίζονται κατά τις παραγράφους 1 ή 2 του ιδίου άρθρου.

2. Στην αρμοδιότητα των φορέων διαχείρισης υπάγονται :

- α. Η κατάρτιση και η ευθύνη της εφαρμογής των κανονισμών διοίκησης και λειτουργίας των προστατευομένων αντικειμένων, καθώς και των σχεδίων διαχείρισης που αναφέρονται στο άρθρο 18 παρ. 5 του ν. 1650/1986, όπως τροποποιείται με το νόμο αυτό.
- β. Η παρακολούθηση και αξιολόγηση της εφαρμογής των κανονιστικών όρων και περιορισμών που επιβάλλονται με τα διατάγματα των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 21 του ν. 1650/1986, καθώς και των κανονισμών διοίκησης και λειτουργίας και των σχεδίων διαχείρισης που αναφέρονται στο άρθρο 18 παρ. 5 του ν. 1650/1986, σύμφωνα με όσα ειδικότερα ορίζονται στο άρθρο 21 παρ. 4 του ν. 1650/1986, όπως τροποποιείται με το νόμο αυτό. Στο πλαίσιο αυτό, οι φορείς διαχείρισης μεριμνούν για τη συλλογή, ταξινόμηση και επεξεργασία περιβαλλοντικών στοιχείων και δεδομένων για τις περιοχές ευθύνης τους, καθώς και για τη συγκρότηση και λειτουργία σχετικών βάσεων δεδομένων και τεκμηρίωσης, σύμφωνα και με τα υπάρχοντα εθνικά πρότυπα. Για την άσκηση της λειτουργίας αυτής, οι φορείς διαχείρισης συνεργάζονται με το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, άλλα αρμόδια υπουργεία, Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, ερευνητικά κέντρα και ινστιτούτα, μη κυβερνητικές οργανώσεις και άλλους οργανισμούς δημοσίου ή ιδιωτικού χαρακτήρα. Τα ανωτέρω στοιχεία, δεδομένα και πληροφορίες κοινοποιούνται και εντάσσονται στο Εθνικό Σύστημα Πληροφοριών Περιβάλλοντος που λειτουργεί στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων.
- γ. Η παροχή γνωμοδοτήσεων πριν από την προέγκριση χωροθέτησης και την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων των έργων και δραστηριοτήτων που εμπίπτουν στις περιοχές ευθύνης τους, καθώς και σε κάθε άλλο θέμα για το οποίο ζητείται η γνώμη τους από τις αρμόδιες αρχές.
- δ. Η επικουρία των αρμοδίων διοικητικών και δικαστικών αρχών στον έλεγχο της εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και των περιβαλλοντικών και πολεοδομικών όρων που ισχύουν ή επιβάλλονται αντιστοίχως για έργα ή δραστηριότητες που πραγματοποιούνται στις περιοχές ευθύνης τους. Για το σκοπό αυτό, οι φορείς διαχείρισης εισηγούνται ή αναφέρουν προς τις αρμόδιες

αρχές τις πράξεις ή παραλείψεις εκείνες που συνιστούν παράβαση των όρων και περιορισμών που καθορίζονται με τα προεδρικά διατάγματα των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 21 του ν. 1650/1986 για τις περιοχές ευθύνης τους. Για τον ίδιο σκοπό, οι φορείς διαχείρισης θέτουν στη διάθεση των αρμοδίων αρχών τα αναγκαία μέσα και προσωπικό που απαιτούνται για την εκτέλεση αποφάσεων με τις οποίες επιβάλλονται κυρώσεις ή άλλα μέτρα προστασίας της περιοχής.

- ε. Η κατάρτιση μελετών και ερευνών, καθώς και η εκτέλεση τεχνικών ή άλλων έργων που περιλαμβάνονται στο οικείο σχέδιο διαχείρισης και στα αντίστοιχα προγράμματα δράσης και είναι απαραίτητα για την προστασία, διατήρηση, αποκατάσταση και ανάδειξη των προστατευομένων αντικειμένων που εμπίπτουν στην περιοχή ευθύνης τους. Η κατασκευή, επισκευή και συντήρηση των αναγκαίων έργων υποδομής, καθώς και η προμήθεια του αναγκαίου επιστημονικού και τεχνικού εξοπλισμού για την άσκηση των λειτουργιών διαχείρισης.
- στ. Η ανάληψη εκπόνησης ή εκτέλεσης εθνικών ή ευρωπαϊκών προγραμμάτων και δράσεων σχετικών με την περιοχή ευθύνης τους, τα οποία προάγουν ή προβάλλουν τους σκοπούς της διαχείρισης των προστατευομένων αντικειμένων.
- ζ. Η ενημέρωση, εκπαίδευση και κατάρτιση του πληθυσμού σε θέματα αναγόμενα στις αρμοδιότητες και σκοπούς των φορέων διαχείρισης, καθώς και στην προστασία των περιοχών ευθύνης τους. Στο πλαίσιο αυτό, οι φορείς διαχείρισης μπορούν να ιδρύουν κέντρα πληροφόρησης στην έδρα των προστατευομένων αντικειμένων, να διοργανώνουν προγράμματα κατάρτισης και επιμόρφωσης σε συνεργασία με άλλους αρμόδιους δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς, καθώς και συνέδρια, ημερίδες, επιμορφωτικά σεμινάρια και άλλες ενημερωτικές εκδηλώσεις για την προβολή των στόχων και των επιτευγμάτων της διαχείρισης, και να αναλαμβάνουν σχετική εκδοτική δραστηριότητα έντυπης ή και ηλεκτρονικής μορφής.
- η. Η προώθηση, υποστήριξη, οργάνωση και εφαρμογή οικοτουριστικών προγραμμάτων, η έκδοση αδειών ξενάγησης και η χορήγηση αδειών επιστημονικής έρευνας και τεχνικών δοκιμών και αναλύσεων εντός των ορίων των προστατευομένων αντικειμένων, σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις που καθορίζονται στα προεδρικά διατάγματα των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 21 του Ν. 1650/1986 και στον κανονισμό διοίκησης και

λειτουργίας του προστατευόμενου αντικειμένου. Η χορήγηση σήματος ποιότητας και συνεργασίας σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται εντός των προστατευόμενων αντικειμένων σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που τίθενται στον κανονισμό διοίκησης και λειτουργίας της προστατευόμενης περιοχής.

θ. Η διαχείριση δημοσίων εκτάσεων που παραχωρούνται ή μισθώνονται από το φορέα διαχείρισης κατά τις κείμενες διατάξεις, καθώς και η ενοικίαση ιδιωτικών εκτάσεων που περιλαμβάνονται στην περιοχή ευθύνης του, και η πραγματοποίηση σε αυτές των προβλεπόμενων στον οικείο κανονισμό διοίκησης και λειτουργίας και στο σχέδιο διαχείρισης αναγκαίων παρεμβάσεων.

3. Για την εκπλήρωση των αρμοδιοτήτων τους, οι φορείς διαχείρισης συνεργάζονται με όλες τις αρμόδιες υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των διεθνών οργανισμών, τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και των δύο βαθμίδων, καθώς και κάθε άλλο οργανισμό του ευρύτερου δημοσίου τομέα. Οι κατά τα ανωτέρω οργανισμοί και υπηρεσίες οφείλουν να συνδράμουν τους φορείς στο έργο τους, παρέχοντας κάθε αναγκαίο στοιχείο και πληροφορία. Οι φορείς διαχείρισης μπορεί να συνεργάζονται επίσης με ημεδαπά και αλλοδαπά εκπαιδευτικά ιδρύματα, ερευνητικά κέντρα, οργανισμούς του ιδίου ή συγγενούς επιστημονικού ενδιαφέροντος, μη κυβερνητικές οργανώσεις, καθώς και με φυσικά πρόσωπα ή νομικά πρόσωπα του ιδιωτικού τομέα που δραστηριοποιούνται στα πεδία αρμοδιότητάς τους.

Ο τρόπος εκτέλεσης για λογαριασμό τρίτων ή ανάθεσης σε τρίτους υπηρεσιών για θέματα που υπάγονται στους σκοπούς των φορέων διαχείρισης, ο τρόπος κοστολόγησης των εργασιών και η καταβολή των δαπανών και αμοιβών ρυθμίζονται με τον κανονισμό της παραγράφου 8 του άρθρου αυτού.

4.α. Οι φορείς διαχείρισης διοικούνται από επταμελή έως ενδεκαμελή διοικητικά συμβούλια (Δ.Σ.) που συγκροτούνται από εκπροσώπους του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, του Υπουργείου Γεωργίας, άλλων αρμόδιων κατά περίπτωση Υπουργείων, της οικείας περιφέρειας και των οικείων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτης και δεύτερης βαθμίδας, κοινωνικών, επιστημονικών και παραγωγικών οργανώσεων που δραστηριοποιούνται στην περιοχή του προστατευόμενου αντικειμένου, από ειδικούς επιστήμονες, καθώς και από εκπροσώπους μη κυβερνητικών

περιβαλλοντικών οργανώσεων που έχουν, σύμφωνα με το καταστατικό τους, ως σκοπό την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και διαθέτουν προηγούμενη δράση και εμπειρία σε σχετικά θέματα. Ο πρόεδρος του Δ.Σ. ορίζεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και είναι πρόσωπο με επιστημονικές γνώσεις και εμπειρία σε θέματα προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος. Ο αριθμός των μελών του Δ.Σ. και η ακριβής συγκρότησή του κατά φορέα ορίζεται με το προεδρικό διάταγμα που προβλέπεται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 21.

- β. Η θητεία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου είναι τριετής και μπορεί να ανανεώνεται.
- γ. Ο ορισμός των μελών του Δ.Σ. γίνεται μέσα σε ένα (1) μήνα από την αποστολή σχετικής πρόσκλησης από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων. Αν οι ανωτέρω φορείς δεν υποδείξουν τους εκπροσώπους τους εντός της προαναφερόμενης προθεσμίας, ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων ορίζει το αντίστοιχο μέλος κατά την κρίση του. Το Διοικητικό Συμβούλιο συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων.
- δ. Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι αρμόδιο για την άσκηση των αρμοδιοτήτων που αναφέρονται στην παράγραφο 2. Αποφασίζει επίσης για κάθε θέμα που αφορά τη διοίκηση και λειτουργία του οικείου φορέα, τη διαχείριση της περιουσίας και τη διάθεση των πόρων του, καθώς και για κάθε άλλο θέμα που ανάγεται στην εκπλήρωση των σκοπών του φορέα διαχείρισης και του προστατευόμενου αντικειμένου. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί να συνιστάται Επιστημονική Επιτροπή από μέλη Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, ερευνητές όλων των βαθμίδων των ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της χώρας, και ειδικούς επιστήμονες, με σκοπό την παροχή επιστημονικά τεκμηριωμένων εισηγήσεων για κάθε θέμα που ζητείται από το ΔΣ και αφορά τη διαχείριση του προστατευόμενου αντικειμένου και την εύρυθμη λειτουργία του φορέα διαχείρισης. Με όμοια απόφαση καθορίζεται ο τρόπος λειτουργίας και κάλυψης των δαπανών της Επιστημονικής Επιτροπής και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.
5. Πόροι των φορέων διαχείρισης είναι:

- α. Επιχορηγήσεις από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, άλλα υπουργεία, οργανισμούς και επιχειρήσεις του ευρύτερου δημοσίου τομέα, το ΕΤΕΡΠΣ και άλλα νομικά πρόσωπα που έχουν σχέση με την χρηματοδότηση της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος, καθώς και οργανισμούς της τοπικής αυτοδιοίκησης και των δύο βαθμών, σε βάρος του προϋπολογισμού τους.
- β. Κοινοτικοί και εθνικοί πόροι που διατίθενται για την εκπόνηση προγραμμάτων, μελετών και ερευνών σχετικών με θέματα που ανάγονται στους σκοπούς και τις δραστηριότητες του φορέα διαχείρισης.
- γ. Πρόσοδοι από την εκμετάλλευση περιουσιακών στοιχείων, επιχορηγήσεις, δωρεές, κληρονομίες, κληροδοσίες και κάθε είδους τακτικές ή έκτακτες εισφορές ημεδαπών ή αλλοδαπών, φυσικών ή νομικών προσώπων.
- δ. Έσοδα από την πώληση υλικών, εκδόσεων, δεδομένων και κάθε άλλου πνευματικού προϊόντος που παράγει ή εκμεταλλεύεται ο φορέας διαχείρισης, καθώς και αμοιβές από την εκτέλεση ερευνών, μελετών και κάθε είδους υπηρεσιών στα πλαίσια των σκοπών του για λογαριασμό τρίτων. Έσοδα που προέρχονται από την εκμετάλλευση και προβολή του προστατευομένου αντικείμενου, όπως έσοδα από εισιτήρια, ξεναγήσεις ομάδων επισκεπτών, προβολή και εκμετάλλευση οπτικοακουστικού υλικού, εκχώρηση σημάτων ποιότητας και συνεργασίας σε επιχειρήσεις.
- Από τα έσοδα αυτά, ποσοστό 30% αποδίδεται ετησίως στο ΕΤΕΡΠΣ και διατίθεται αποκλειστικά για την αναδιανομή πόρων μεταξύ των φορέων διαχείρισης.
- ε. Επιχορηγήσεις από άλλες πηγές και κάθε άλλο έσοδο από οποιαδήποτε αιτία.

Άρθρο 16: Τροποποιήσεις και συμπληρώσεις Ν. 1650/1986

1. Η παράγραφος 5 του άρθρου 18 του Ν. 1650/1986 αντικαθίσταται ως εξής:
- "5. α. Τα αντικείμενα προστασίας και διατήρησης της παρ. 3 με τις ζώνες τους διέπονται από κανονισμούς διοίκησης και λειτουργίας, στους οποίους καθορίζονται τα αναγκαία μέτρα οργάνωσης και λειτουργίας των προστατευομένων αντικειμένων και εξειδικεύονται οι γενικοί όροι και περιορισμοί άσκησης δραστηριοτήτων και εκτέλεσης έργων που καθορίζονται

με το προεδρικό διάταγμα που προβλέπεται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 21.

Οι ανωτέρω κανονισμοί καταρτίζονται εντός έτους από τη δημοσίευση των προεδρικού διατάγματος που προβλέπεται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 21 και εγκρίνονται με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και των κατά περίπτωση αρμοδίων υπουργών και δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

β. Με τις ίδιες ή όμοιες υπουργικές αποφάσεις εγκρίνονται επίσης πενταετή Σχέδια Διαχείρισης των προστατευομένων αντικειμένων της παραγράφου 3.

Με τα Σχέδια Διαχείρισης προσδιορίζονται, στο πλαίσιο των γενικότερων όρων και προϋποθέσεων που τίθενται στα προεδρικά διατάγματα των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 21, οι κατευθύνσεις και οι προτεραιότητες για την εφαρμογή των έργων, δράσεων και μέτρων που απαιτούνται για την αποτελεσματική προστασία και διαχείριση των κατά περίπτωση προστατευομένων αντικειμένων.

Τα Σχέδια Διαχείρισης συνοδεύονται από προγράμματα δράσης στα οποία εξειδικεύονται τα αναγκαία μέτρα, δράσεις, έργα και προγράμματα, οι φάσεις, το κόστος, οι πηγές και οι φορείς χρηματοδότησης τους, καθώς και το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσής τους και οι φορείς εφαρμογής τους.

Οι διατάξεις της περιπτώσεως αυτής εφαρμόζονται αναλόγως και για την κατάρτιση Σχεδίων Διαχείρισης για τα προστατευόμενα είδη της χλωρίδας και πανίδας που αναφέρονται στο άρθρο 20* , καθώς και για τους οικοτόπους που ορίζονται στην Κοινή Υπουργική Απόφαση 33318/3028/28-12-1998 (ΦΕΚ 1289 Β/28-12-1998)."

*ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Δεν έχει εκδοθεί μέχρι σήμερα η σχετική ΚΥΑ που προβλεπόταν να εκδοθεί μέσα σε δύο χρόνια από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του νόμου, η δε ΚΥΑ εναρμόνισης της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ παραπέμπει στις σχετικές διατάξεις και τους πίνακες του Π/Δτος 67/81 που έχει εκδοθεί από την Δασική Υπηρεσία και χρήζει επικαιροποίησης).

Η παράγραφος 2 του άρθρου 21 του Ν. 1650/1986 αντικαθίσταται ως εξής:

“ 2. Με το παραπάνω προεδρικό διάταγμα καθορίζονται οι αναγκαίοι για την προστασία του συγκεκριμένου αντικειμένου γενικοί όροι, απαγορεύσεις και περιορισμοί στις χρήσεις γης, στη δόμηση και στην κατάτμηση ακινήτων, καθώς και στην εγκατάσταση και άσκηση δραστηριοτήτων και στην εκτέλεση έργων.

Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα μπορεί να προβλέπεται η υποχρέωση σύνταξης μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και για έργα ή δραστηριότητες που δεν περιλαμβάνονται στην πρώτη κατηγορία έργων και δραστηριοτήτων του άρθρου 3 του παρόντος νόμου.”

2. Η παράγραφος 4 του άρθρου 21 του Ν. 1650/1986 αντικαθίσταται ως εξής:

“4. α. Τα Προεδρικά Διατάγματα των παραγράφων 1 και 2, καθώς και οι Κανονισμοί Διοίκησης και Λειτουργίας και τα Σχέδια Διαχείρισης των προστατευομένων αντικειμένων αναθεωρούνται ανά πενταετία, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην επόμενη περίπτωση.

Στο χρονικό αυτό διάστημα, επιτρέπεται κατ' εξαίρεση η τροποποίησή τους, μετά από τεκμηριωμένη εισήγηση του Φορέα Διαχείρισης, εφ' όσον έχει συσταθεί, ή των υπηρεσιών ή νομικών προσώπων στα οποία έχει ανατεθεί η σχετική αρμοδιότητα: α) για την αντιμετώπιση έκτακτων γεγονότων που σχετίζονται με την προστασία της περιοχής, β) για την προσαρμογή τους σε υποδείξεις και παρατηρήσεις της ετήσιας έκθεσης αξιολόγησης της επόμενης περιπτώσεως, γ) για να εκτελεσθούν έργα και μέτρα ιδιαίτερα σημαντικά για την προστασία και διαχείριση της περιοχής.

β. Η παρακολούθηση και αξιολόγηση της εφαρμογής των ρυθμίσεων των προεδρικών διαταγμάτων των παραγράφων 1 και 2, καθώς και των Κανονισμών Διοίκησης και Λειτουργίας και των Σχεδίων Διαχείρισης της παραγράφου 5 του άρθρου 18, γίνεται είτε από τον οικείο Φορέα Διαχείρισης, εφ' όσον έχει συσταθεί, είτε από τις υπηρεσίες ή νομικά πρόσωπα στα οποία έχει ανατεθεί η σχετική αρμοδιότητα.

Για το σκοπό αυτό, τα πρόσωπα του προηγούμενου εδαφίου συντάσσουν ετήσια έκθεση αξιολόγησης που κοινοποιείται με μέριμνά τους στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και στο υπουργείο Γεωργίας, καθώς και σε άλλα υπουργεία των οποίων οι αρμοδιότητες εμπίπτουν στην περιοχή του προστατευομένου κατά περίπτωση αντικειμένου.

Η έκθεση αυτή μπορεί να κοινοποιείται επίσης σε οργανισμούς του ευρύτερου δημόσιου τομέα των οποίων η δραστηριότητα εκτείνεται στην περιοχή διαχείρισης, στις αρμόδιες υπηρεσίες της οικείας περιφέρειας και στους οικείους οργανισμούς αυτοδιοίκησης και των δύο βαθμίδων, προκειμένου να λαμβάνεται υπόψη κατά την

επεξεργασία μέτρων, δράσεων, ενεργειών και ρυθμίσεων αρμοδιότητάς τους που προωθούν την αποτελεσματική εφαρμογή των σχετικών προεδρικών διαταγμάτων, κανονισμών διοίκησης και λειτουργίας και σχεδίων διαχείρισης".

3. Μετά την παράγραφο 6 του άρθρου 21 του Ν. 1650/1986, προστίθεται παράγραφος 7 που έχει ως εξής :

“ 7. Στη διαδικασία του άρθρου αυτού υπάγεται εφεξής κάθε νέος χαρακτηρισμός εθνικών δρυμών, αισθητικών δασών και διατηρητέων μνημείων της φύσης, καθώς και κάθε τροποποίηση των ορίων και καθορισμός των αναγκαίων όρων και περιορισμών προστασίας των εθνικών δρυμών, αισθητικών δασών και διατηρητέων μνημείων της φύσης που έχουν χαρακτηριστεί κατά τις διατάξεις του άρθρου 78 του ν.δ. 86/1969, όπως αντικαταστάθηκε από τις διατάξεις του άρθρου 3 του ν.δ. 996/1971.”

Άρθρο 17 (του Ν. 2742 / 99)

Συμπλήρωση αρμοδιοτήτων Επιτροπής “Φύση 2000”

Η “Επιτροπή - Φύση 2000”, που έχει συσταθεί με το άρθρο 5 της Κοινής Υπουργικής Απόφασης 33318/3028/28-12-1998 (ΦΕΚ 1289 Β/28-12-1998), ενεργεί και ως Εθνική Επιτροπή Προστατευομένων Περιοχών με σκοπό το συντονισμό, την παρακολούθηση και αξιολόγηση των διαδικασιών προγραμματισμού, οργάνωσης και λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Διοίκησης και Διαχείρισης Προστατευομένων Περιοχών. Για την εκπλήρωση του σκοπού αυτού, η Επιτροπή ασκεί επιπλέον και τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- α. Παρακολουθεί και αξιολογεί τα προγράμματα, τις δράσεις και ενέργειες όλων των αρμοδίων υπουργείων, υπηρεσιών και των νομικών προσώπων του ευρύτερου δημοσίου τομέα που αφορούν τις προστατευόμενες περιοχές, τα είδη, τους οικοτόπους και γενικότερα το φυσικό περιβάλλον.
- β. Καταγράφει, ταξινομεί, συντονίζει, ελέγχει και αξιολογεί το έργο και τις δραστηριότητες των φορέων διαχείρισης που συνιστώνται κατά το άρθρο 15 του νόμου αυτού, εισηγείται στα αρμόδια Υπουργεία τα γενικότερα μέτρα και τις δράσεις που πρέπει να πραγματοποιηθούν για την προστασία της φύσης και την βιώσιμη ανάπτυξη των υπό προστασία περιοχών και κατανέμει πόρους στους φορείς διαχείρισης για την εκπλήρωση του σκοπού τους.

- {Η ανωτέρω παράγραφος παρατίθεται όπως αντικαταστάθηκε με την παρ.2 του άρθρου 13 του Ν. 3044/ 2002, ΦΕΚ Α' 197/27.8.2002)
- γ. Επεξεργάζεται πρότυπα για την κατάρτιση των κανονισμών διοίκησης και λειτουργίας και των σχεδίων διαχείρισης που αναφέρονται στο άρθρο 18 παρ. 5 του ν. 1650/1986, καθώς και κριτήρια αξιολόγησής τους.
- δ. Γνωμοδοτεί προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και άλλους αρμόδιους υπουργούς για τον τρόπο ετήσιας κατανομής προς τους φορείς διαχείρισης του άρθρου 15 των εθνικών πόρων, καθώς και των πόρων που προέρχονται από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (ΚΠΣ), το Ταμείο Συνοχής ή άλλα κοινοτικά διαρθρωτικά μέτρα και προγράμματα.
- ε. Γνωμοδοτεί για κάθε άλλο θέμα που παραπέμπεται σε αυτήν από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων σχετικά με τη δράση, τη λειτουργία και τον έλεγχο των φορέων διαχείρισης του άρθρου 15.

2.2.7 ΝΟΜΟΣ 2971/ 2001 «ΑΙΓΙΑΛΟΣ, ΠΑΡΑΛΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ « (ΦΕΚ 285/ Τ.Α΄ / 19.12.2001)

Καθορισμός του αιγιαλού και της παραλίας της περιοχής, είτε σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2971/ 2001 «Αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις «(ΦΕΚ Α΄ 285/ Τ 19.12.2001), είτε με άλλο προγενέστερο νόμο.

Άρθρο 2: Κυριότητα αιγιαλού, παραλίας, όχθης και παρόχθιας ζώνης και χρησιμότητα αυτών.

1. Ο αιγιαλός, η παραλία, η όχθη και η παρόχθια ζώνη είναι πράγματα κοινόχρηστα και ανήκουν κατά κυριότητα στο Δημόσιο, το οποίο τα προστατεύει και τα διαχειρίζεται.
2. Η προστασία του οικοσυστήματος των ζωνών αυτών είναι ευθύνη του Κράτους.
3. Ο κύριος προορισμός των ζωνών αυτών είναι η ελεύθερη και ακώλυτη πρόσβαση προς αυτές. Κατ' εξαίρεση ο αιγιαλός, η παραλία, η όχθη και η παρόχθια ζώνη μπορούν να χρησιμεύσουν για κοινωφελείς περιβαλλοντικούς και πολιτιστικούς σκοπούς και για απλή χρήση της παραγράφου 1 του άρθρου 13, καθώς επίσης και για την εξυπηρέτηση υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος.
4. Στον αιγιαλό, την παραλία, την όχθη και την παρόχθια ζώνη δεν επιτρέπεται η κατασκευή κτισμάτων και εν γένει κατασκευασμάτων, παρά μόνο για την επιδίωξη των σκοπών, που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο.
5. Ο παλαιός αιγιαλός και η παλαιά όχθη ανήκουν στην ιδιωτική περιουσία του Δημοσίου και καταγράφονται ως δημόσια κτήματα.

Άρθρο 3: Επιτροπή καθορισμού αιγιαλού, και παραλίας.

1. Ο καθορισμός των ορίων του αιγιαλού, της παραλίας και του παλαιού αιγιαλού γίνεται από Επιτροπή, η οποία συγκροτείται σε επίπεδο νομού με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και αποτελείται από: α) τον προϊστάμενο της Κτηματικής Υπηρεσίας ως πρόεδρο, β) έναν μηχανικό της Κτηματικής Υπηρεσίας με ειδικότητα τοπογράφου ή πολιτικού μηχανικού και αν δεν υπάρχει έναν τεχνολόγο τοπογράφο μηχανικό, ενώ σε περίπτωση που η Κτηματική Υπηρεσία δεν διαθέτει μηχανικό των ανωτέρω ειδικοτήτων, συμμετέχει στην Επιτροπή μηχανικός της Τεχνικής Υπηρεσίας Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Υ.Δ.Κ.) ή άλλης υπηρεσίας του Δημοσίου, γ)

τον αρμόδιο Λιμενάρχη, δ) τον διευθυντή της Διεύθυνσης Πολεοδομίας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, ε) τον διευθυντή Χωροταξίας και Περιβάλλοντος της Γενικής Γραμματείας της Περιφέρειας.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μετά από εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών, ο Υπουργός Οικονομικών δύναται να συστήσει και δεύτερη επιτροπή.

2. Γραμματέας της Επιτροπής ορίζεται υπάλληλος της Κτηματικής Υπηρεσίας.

3. Η Επιτροπή συνεδριάζει με πρόσκληση του Προέδρου τακτικά μια φορά το μήνα και έκτακτα, προκειμένου να τηρείται η προθεσμία της παρ. 3 του άρθρου 5 είτε κατά τις ώρες λειτουργίας των δημοσίων υπηρεσιών είτε σε άλλη ώρα. Το θέμα στην Επιτροπή εισηγείται ο Πρόεδρος.

Άρθρο 7: Δημιουργία παραλίας, συνέπειες, περιορισμοί.

1. Η Επιτροπή του άρθρου 3 ταυτόχρονα με τον προσδιορισμό και τη χάραξη του αιγιαλού προσδιορίζει και την παραλία, εφόσον κρίνεται απαραίτητο για να εξυπηρετηθεί ο σκοπός της παραγράφου 2 του άρθρου 1. Η παραλία χαράσσεται στο ίδιο διάγραμμα για τον αιγιαλό με κίτρινη πολυγωνική γραμμή, όπως αναφέρεται στο άρθρο 4.

2. Εμπράγματα δικαιώματα ιδιωτών, επί ακινήτων της παραλίας, απαλλοτριώνονται λόγω δημόσιας ωφέλειας με και από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της απόφασης του Υπουργού Οικονομικών, που επικυρώνει την έκθεση και το διάγραμμα του αιγιαλού και παραλίας κατά την παράγραφο 5 του άρθρου 5, χωρίς να απαιτείται άλλη πρόσθετη διαδικασία για την κήρυξη της απαλλοτρίωσης. Τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου παραχωρούν χωρίς αντάλλαγμα στο Δημόσιο τα εμπράγματα δικαιώματα τους επί ακινήτων που βρίσκονται στην παραλία.

3. Για την παραλία εφαρμόζονται οι διατάξεις περί απαλλοτριώσεων λόγω ρυμοτομίας. Αρμόδια υπηρεσία για την περαιτέρω διαδικασία είναι το Πολεοδομικό Γραφείο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Δήμοι και κοινότητες, που ωφελούνται από τη δημιουργία της παραλίας, δύναται να συνεισφέρουν στην αποζημίωση για την αναγκαστική απαλλοτρίωση των ακινήτων, που καταλαμβάνει η παραλία, κατά τα οριζόμενα με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται κατόπιν πρότασης του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων ειδικά για κάθε περίπτωση.

4. Από τη δημοσίευση της απόφασης του Υπουργού Οικονομικών με την οποία δημιουργείται η παραλία, οι κύριοι των κτημάτων που καταλαμβάνονται από αυτή, θεωρούνται ότι έλαβαν γνώση περί τούτου και οφείλουν για μια διετία να μην προβούν σε οποιαδήποτε γενικά κατασκευή, βελτίωση, δένδροφύτευση ή άλλη τυχόν προσθήκη στα ακίνητα αυτά, ενώ αύξηση της αξίας τους που οφείλεται σε μία από τις πιο πάνω ενέργειες δεν αποζημιώνεται.

5. Όπου υφίσταται σχέδιο πόλεως, η οριογραμμή της παραλίας δεν μπορεί να υπερβεί την εγκεκριμένη γραμμή δόμησης. Σε παραδοσιακούς οικισμούς η οριογραμμή της παραλίας δεν μπορεί να υπερβεί τη γραμμή δόμησης, όπως αυτή νομίμως έχει διαμορφωθεί. Σε πόλεις και οικισμούς που δημιουργήθηκαν πριν από το έτος 1923 ή έχουν πληθυσμό κάτω από 2.000 κατοίκους και στους οποίους δεν υπάρχει εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο, η οριογραμμή της παραλίας δεν μπορεί να υπερβεί τη διαμορφωμένη γραμμή δόμησης, όπως αυτή νομίμως έχει διαμορφωθεί. Στα δύο προηγούμενα εδάφια η γραμμή δόμησης προσδιορίζεται από τη Διεύθυνση Περιβάλλοντος - Χωροταξίας (ΔΙΠΕΧΩ) της Γενικής Γραμματείας Περιφέρειας. Κατά την έγκριση ή επέκταση σχεδίων πόλεων η γραμμή δόμησης σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει την οριογραμμή της παραλίας με την επιφύλαξη των περιπτώσεων, που αφορούν παραδοσιακούς οικισμούς ή διατηρητέα κτίσματα και κατασκευές. Σε περιοχές εκτός σχεδίου εξαιρούνται από τη ζώνη παραλίας τα χαρακτηρισμένα ως διατηρητέα κτίσματα ή κατασκευές.

6. Όπου έχει καθορισθεί ζώνη παραλίας με το καθεστώς του Α.Ν. 2344/1940 (ΦΕΚ 154 Α) αντίθετα από τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο, μπορούν να επανακαθορισθούν τα όριά της κατά την παράγραφο αυτή, με την προϋπόθεση ότι η απαλλοτρίωση για την παραλία δεν έχει συντελεσθεί. Οι διαδικασίες και οι λοιπές αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή του άρθρου αυτού καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων

7. Σε περιοχές που είναι ήδη χαρακτηρισμένες ως Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους, η άδεια και ο έλεγχος πάσης φύσεως εργασίας (οικοδομή, τεχνικά έργα κ.λπ.) εντός της καθορισμένης ζώνης αιγιαλού και παραλίας γίνεται από τις κατά τόπους αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Αιγαίου, εφόσον πρόκειται για περιοχές της αρμοδιότητάς του.

Άρθρο 11: Έργα και εγκαταστάσεις που υπάρχουν στον αιγιαλό και την παραλία.

1. Μετά τη λήξη σύμβασης που έχει συναφθεί από το Δημόσιο, τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.) ή τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού ή τους Ο.Τ.Α. με τρίτους ή τη λήξη παραχώρησης του Δημοσίου κατ' εφαρμογή διατάξεων αναπτυξιακών νόμων, που αφορούν τεχνικά έργα τα οποία έχουν γίνει μέσα στον αιγιαλό ή την παραλία και έχουν εκτελεσθεί ύστερα από άδεια αρμόδιας αρχής, ο Υπουργός Οικονομικών και ο καθ' ύλην αρμόδιος Υπουργός, ύστερα από γνώμη του αρμόδιου κατά περίπτωση Περιφερειακού, Νομαρχιακού ή Κεντρικού Συμβουλίου Χ.Ο.Π., της αρμόδιας Υπηρεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού, του αρμόδιου κατά τόπο Ο.Τ.Α, σε περίπτωση δε έργων προς εξυπηρέτηση πλωτών μέσων και σύμφωνη γνώμη του Γ.Ε.Ν. και του Υ.Ε.Ν., αποφασίζουν αιτιολογημένα, για τη διατήρηση ή όχι αυτών και καθορίζουν τη χρήση τους.

2. Οι λεπτομέρειες εφαρμογής του άρθρου αυτού καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ή σε περίπτωση που αφορούν βιομηχανικές και τουριστικές μονάδες, εγκαταστάσεις πετρελαιοειδών, επιχειρήσεις μεταλλευτικών, λατομικών και βιομηχανικών ορυκτών, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης.

Άρθρο 13: Παραχώρηση απλής χρήσης αιγιαλού, παραλίας.

1. Απλή χρήση του αιγιαλού και της παραλίας είναι κάθε χρήση, εφόσον από αυτή δεν παραβιάζεται ο προορισμός τους ως κοινόχρηστων πραγμάτων και δεν επέρχεται αλλοίωση στην φυσική μορφολογία τους και τα βιοτικά στοιχεία τους.

2. Η παραχώρηση της απλής χρήσης του αιγιαλού και της παραλίας γίνεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών έναντι ανταλλάγματος κατά τις διατάξεις για την εκμίσθωση δημόσιων κτημάτων, πλην του αιγιαλού και παραλίας κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων, προστατευόμενων περιοχών, ευπαθών οικοσυστημάτων και ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και πολιτιστικού ενδιαφέροντος την διαχείριση των οποίων έχει η αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού.

Σε Ο.Τ.Α, φορείς διοίκησης και εκμετάλλευσης Λιμένων, οργανισμούς κοινής ωφέλειας και Ν.Π.Δ.Δ. η παραχώρηση δύναται να γίνει και απευθείας με ή χωρίς αντάλλαγμα. Σε ιδιωτικό φορέα διαχείρισης η παραχώρηση γίνεται πάντοτε με αντάλλαγμα.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Το πρώτο εδάφιο της παρ.1 αντικαταστάθηκε ως κατωτέρω με την παρ.2 άρθρ.10 Ν. 3207/2003, ΦΕΚ Α 302/24.12.2003

"2. Η παραχώρηση της απλής χρήσης του αιγιαλού και της παραλίας γίνεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και οικονομικών έναντι ανταλλάγματος, κατά τις διατάξεις για την εκμίσθωση δημόσιων κτημάτων. Σε ό,τι αφορά αιγιαλό και παραλία που περιβάλλει ή εντός του οποίου βρίσκονται αρχαιολογικοί χώροι, μνημεία και ιστορικοί τόποι, απαραίτητη προϋπόθεση για την παραχώρηση της απλής χρήσης του αποτελεί η σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Πολιτισμού."

3. Είναι δυνατή η παραχώρηση, με τη διαδικασία και τους όρους του πρώτου εδαφίου της προηγούμενης παραγράφου, της απλής χρήσης αιγιαλού για την άσκηση δραστηριοτήτων, που εξυπηρετούν τους λουομένους ή την αναψυχή του κοινού (όπως εκμίσθωση θαλάσσιων μέσων αναψυχής, καθισμάτων, ομπρελών, λειτουργία τροχηλάτου αναψυκτηρίου κ.λπ.).

Αν παραχωρηθεί η χρήση αιγιαλού για την εκμίσθωση καθισμάτων και ομπρελών, η έκταση αιγιαλού κάθε παραχώρησης δεν δύναται να υπερβαίνει τα πεντακόσια (500) τετραγωνικά μέτρα. Εάν στον ίδιο αιγιαλό υπάρχουν περισσότερες παραχωρήσεις για την εκμίσθωση ομπρελών και καθισμάτων, πρέπει μεταξύ των διάφορων χώρων του αιγιαλού που έχουν παραχωρηθεί να υφίσταται ενδιάμεση απόσταση ελεύθερης ζώνης τουλάχιστον εκατό (100) μέτρων. Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζονται εάν πρόκειται να παραχωρηθεί αιγιαλός για να εκμισθωθούν καθίσματα και ομπρέλες από εκείνους που έχουν γειτονικά καταστήματα και μόνο για το χώρο εμπρός από τα καταστήματά τους.

4. Είναι δυνατή η παραχώρηση με τη διαδικασία και τους όρους που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1, χωρίς δημοπρασία, της απλής χρήσης αιγιαλού για ένα χρόνο σε αυτούς που έχουν όμορες ξενοδοχειακές εν γένει επιχειρήσεις, κάμπινγκ ή κέντρα αναψυχής, για τους σκοπούς που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της προηγούμενης παραγράφου προς εξυπηρέτηση του κοινού. Το αντάλλαγμα για την παραχώρηση της απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας που έχουν ανακηρυχθεί Τουριστικά Δημόσια Κτήματα (Τ.Δ.Κ.), ως και των κτισμάτων ή εν γένει των εγκαταστάσεων που υφίστανται επ' αυτών, καθορίζεται με απόφαση του φορέα που ασκεί τη διοίκηση και διαχείριση των Τ.Δ.Κ., κατά τη διέπουσα αυτόν νομοθεσία. Το αντάλλαγμα, το οποίο δύναται να αναπροσαρμόζεται με απόφαση του Υπουργού οικονομικών, για την παραχώρηση της απλής χρήσης

αιγιαλού και παραλίας πλην των Τ.Δ.Κ. σε όμορες ξενοδοχειακές επιχειρήσεις που καταβάλλεται στο Δημόσιο, υπολογίζεται από τον πολλαπλασιασμό του ενός δευτέρου (1/2) της τιμής δίκλινου δωματίου μετά λουτρού, χωρίς λοιπές επιβαρύνσεις, όπως η τιμή αυτή καθορίζεται από τον Ε.Ο.Τ. για κάθε ξενοδοχειακή επιχείρηση επί τον αριθμό των κλινών αυτής. Σε περίπτωση που το προκύπτουν κατά τα ανωτέρω αντάλλαγμα τελεί σε δυσαναλογία προς το μίσθωμα που προκύπτει βάσει των μισθωτικών συνθηκών της περιοχής ή προς το καθοριζόμενο βάσει του άρθρου 22 του Ν. 2238/1994 (ΦΕΚ 151 Α), καταβάλλεται στο Δημόσιο το αντάλλαγμα του εδαφίου αυτού. Δυσαναλογία μεταξύ πρώτου και δεύτερου τρόπου υπολογισμού του ανταλλάγματος θεωρείται ότι υπάρχει όπου η μεταξύ τους απόκλιση είναι τουλάχιστον πενήντα εκατοστά (50/100).

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών επιτρέπεται η απευθείας παραχώρηση με ή χωρίς αντάλλαγμα της απλής χρήσης του αιγιαλού και της παραλίας σε δήμους και κοινότητες για την άσκηση των δραστηριοτήτων της παραγράφου 2. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Άρθρο 16: Παραχώρηση νησίδων του Δημοσίου και αβαθών θαλασσίων εκτάσεων.

1. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, μετά από σύμφωνη γνώμη του Γ.Ε.Ν., του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, του Υπουργείου Πολιτισμού, του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, του Υπουργείου Αιγαίου για τις περιοχές της αρμοδιότητάς του, καθώς και του Υπουργείου Γεωργίας, για σκοπούς που ανήκουν στην αρμοδιότητά του, επιτρέπεται η παραχώρηση, σύμφωνα με τις διατάξεις για τα δημόσια κτήματα, της χρήσης νησίδων, υφάλων, σκοπέλων και αβαθών θαλασσίων εκτάσεων και του συνεχόμενου αιγιαλού και της παραλίας για την εξυπηρέτηση σκοπών, γεωργικών, κτηνοτροφικών (όπως εκτροφή εν γένει ζώων, εγκατάσταση μελισσοκομείων, κοχλιοτροφείων), ναυταθλητικών, τουριστικών, σκοπών αλιείας, ανάπτυξης της εθνικής οικονομίας, εθνικής άμυνας και ασφάλειας και περιβαλλοντικής έρευνας.

Στην περίπτωση παραχώρησης για σκοπό περιβαλλοντικής έρευνας εκδίδεται κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. Το Γ.Ε.Ν. και το Υπουργείο Πολιτισμού με τη διατύπωση της

γνώμης τους καθορίζουν και τους όρους της παραχώρησης.

2. Η κατά την παράγραφο 1 παραχώρηση γίνεται μόνον εφόσον η συγκεκριμένη χρήση ή δραστηριότητα δεν αντίκειται σε συγκεκριμένο χωροταξικό σχεδιασμό ή ειδικές διατάξεις καθορισμού χρήσεων γης.

3. Επιτρέπεται κατά τον ίδιο τρόπο και για τους σκοπούς της παραγράφου 1, αλλά χωρίς δημοπρασία, η κατά χρήση παραχώρηση νησίδων του Δημοσίου σε αγροτικούς, αγροτοβιομηχανικούς, γεωργικούς, κτηνοτροφικούς και αλιευτικούς συνεταιρισμούς, δημοτικές και κοινοτικές επιχειρήσεις του δημοτικού και κοινοτικού κώδικα.

4. Για την εκτέλεση έργων στα πλαίσια παραχώρησης του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 14 και 15.

2.2.8 ΝΟΜΟΣ 2204/1994 «ΚΥΡΩΣΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ (ΦΕΚ 59/Τ.Α΄/15.4.1994)

Άρθρο 6: Μέτρα διατήρησης και αειφορικής χρήσης

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος, σύμφωνα με τις ειδικές περιστάσεις και δυνατότητες του:

- α) αναπτύσσει εθνικές στρατηγικές, σχέδια και προγράμματα για την διατήρηση και αειφορική χρήση της βιολογικής ποικιλότητας ή προσαρμόζει για το σκοπό αυτό υπάρχουσες στρατηγικές, σχέδια και προγράμματα τα οποία πρέπει να αντικατοπτρίζουν μεταξύ άλλων τα μέτρα που προβλέπονται στην παρούσα Σύμβαση σε ότι αφορά το ενδιαφερόμενο Συμβαλλόμενο Μέρος και
- β) Ενσωματώνει, όσο αυτό είναι δυνατό και ενδεδειγμένο, την διατήρηση και αειφορική χρήση της βιοποικιλότητας στα σχετικά τομεακά και διατομεακά σχέδια, προγράμματα και πολιτικές.

Άρθρο 8 Διατήρηση εντός των ορίων

Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος, κατά το μέτρο του δυνατού και του ενδεδειγμένου, θα :

- (α) Εγκαθιστά ένα σύστημα προστατευόμενων περιοχών ή περιοχών όπου απαιτούνται ιδιαίτερα μέτρα για τη διατήρηση της βιολογικής ποικιλότητας.
- (β) Αναπτύσσει όπου απαιτείται κατευθυντήριες γραμμές για την επιλογή, θέσπιση και διαχείριση προστατευόμενων περιοχών ή περιοχών όπου απαιτούνται ιδιαίτερα μέτρα για τη διατήρηση της βιολογικής ποικιλότητας.
- (γ) Ρυθμίζει ή διαχειρίζεται βιολογικούς πόρους, που είναι σημαντικοί για τη διατήρηση της βιολογικής ποικιλότητας, εντός ή εκτός των προστατευόμενων περιοχών, με την προοπτική της εξασφάλισης της προστασίας τους και της αειφορικής χρήσης τους.
- (δ) Προάγει την προστασία οικοσυστημάτων, φυσικών οικοτόπων και τη διατήρηση βιώσιμων πληθυσμών των ειδών στο φυσικό περιβάλλον.
- (ε) Προαγάγει μια περιβαλλοντικά συνετή και αειφορική ανάπτυξη σε περιοχές γειτονικές των προστατευόμενων περιοχών, με στόχο την παραπέρα προστασία των περιοχών αυτών.

- (στ) Ανορθώνει και αποκαθιστά υποβαθμισμένα οικοσυστήματα και προαγάγει την ανάκαμψη των απειλούμενων ειδών, μεταξύ άλλων, με την ανάπτυξη και την εφαρμογή σχεδίων ή άλλων στρατηγικών διαχείρισης.
- (ζ) Θεσπίζει ή διατηρεί μέτρα ρύθμισης, διαχείρισης ή ελέγχου των κινδύνων που
- (η) Προλαμβάνει την εισαγωγή, ελέγχει ή εξαλείφει τα ξενικά είδη που απειλούν τα οικοσυστήματα, τους οικοτόπους ή τα είδη.
- (θ) Φροντίζει για την δημιουργία των απαιτούμενων συνθηκών, ώστε να είναι συμβατές οι σημερινές χρήσεις και η διατήρηση της βιολογικής ποικιλότητας με την αειφορική χρήση των συστατικών της.
- (ι) Σε συμφωνία με την εθνική του νομοθεσία σέβεται, προστατεύει και διατηρεί γνώση, καινοτομίες και πρακτικές των αυτόχθονων και ντόπιων κοινοτήτων, που αναπτύσσουν παραδοσιακούς τρόπους ζωής, σε ότι αφορά τη διατήρηση και την αειφορική χρήση της βιολογικής ποικιλότητας και προάγει την ευρύτερη εφαρμογή τους με τη συγκατάθεση και την εμπλοκή των φορέων των γνώσεων αυτών, ως και των καινοτομιών και των πρακτικών και ενθαρρύνει την ισότιμη κατανομή των πλεονεκτημάτων, που προκύπτουν από τη χρησιμοποίηση αυτών των γνώσεων, των καινοτομιών και των πρακτικών.
- (ια) Αναπτύσσει ή διατηρεί την απαραίτητη νομοθεσία και / ή άλλες ρυθμιστικές διατάξεις για την προστασία των απειλούμενων ειδών και πληθυσμών.
- (ιβ) Όπου έχουν διαπιστωθεί σημαντικό ανεπιθύμητα αποτελέσματα επί της βιολογικής ποικιλότητας, δυνάμει του άρθρου 7, ρυθμίζει ή διαχειρίζεται τις σχετικές διαδικασίες και δραστηριότητες και
- (ιγ) Συνεργάζεται παρέχοντας οικονομική και άλλου είδους υποστήριξη για την επί τόπου (in-situ) διατήρηση των ειδών, όπως περιγράφεται στις υποπαραγράφους (α) έως (ιβ) παραπάνω, ειδικότερα στις αναπτυσσόμενες χώρες.

Άρθρο 9 : Εκτός τόπου διατήρηση (ex-situ)

Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος κατά το μέτρο του δυνατού, του ενδεδωγμένου και κυρίως με στόχο τη συμπλήρωση των επιτόπου μέτρων:

- (α) Υιοθετεί μέτρα για την εκτός φυσικών (ex-situ) τόπου διατήρηση των

συστατικών της βιολογικής ποικιλότητας, κατά προτίμηση στη χώρα προέλευσης των συστατικών αυτών.

(β) Θεσπίζει και διατηρεί διευκολύνσεις για την εκτός φυσικών συνθηκών (ex-situ) διατήρηση και την έρευνα σε φυτικούς και ζωικούς οργανισμούς και μικροοργανισμούς, κατά προτίμηση στη χώρα προέλευσης των γενετικών πόρων.

(γ) Υιοθετεί μέτρα για την ανάκαμψη και ανόρθωση των απειλούμενων ειδών και για την επανεισαγωγή τους στους φυσικούς οικοτόπους κάτω από τις ενδεδειγμένες συνθήκες.

(δ) Ρυθμίζει και διαχειρίζεται συλλογή βιολογικών πόρων από φυσικό ενδιαιτήματα για εκτός φυσικών συνθηκών (ex-situ) διατήρηση, κατά τρόπο ώστε να μην απειλούνται οικοσυστήματα και γηγενείς πληθυσμοί ειδών, εκτός αν απαιτούνται, σύμφωνα με την υποπαράγραφο (γ) παραπάνω, ειδικά προσωρινά εκτός φυσικών συνθηκών (ex-situ) μέτρα.

(ε) Συνεργάζεται για την παροχή οικονομικής και άλλου είδους ενίσχυσης για την εκτός φυσικών συνθηκών (ex-situ) διατήρηση, όπως ορίζεται στις υποπαραγράφους (α) έως (δ) παραπάνω και για την ίδρυση και λειτουργία διευκολύνσεων διατήρησης εκτός φυσικών συνθηκών (ex-situ) στις αναπτυσσόμενες χώρες.

Άρθρο 10 : Αειφορική χρήση των συστατικών της βιολογικής ποικιλότητας.

Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος, κατά το μέρος του δυνατού και του ενδεδειγμένου, θα:

(α) Ενσωματώνει την αντίληψη για τη διατήρηση και αειφορική χρήση των βιολογικών πόρων στο εθνικό σύστημα λήψεως αποφάσεων.

(β) Υιοθετεί μέτρα σχετικά με τη χρήση βιολογικών πόρων, κατά τρόπο ώστε να αποφεύγονται ή να ελαχιστοποιούνται οι ανεπιθύμητες επιπτώσεις επί της βιολογικής ποικιλότητας.

(γ) Προστατεύει και ενθαρρύνει τις συνήθειες χρήσεις των βιολογικών πόρων σε συμφωνία με τις παραδοσιακές πολιτιστικές πρακτικές, που είναι συμβατές με τη διατήρηση ή την αειφορική χρήση των πόρων.

(δ) Ενισχύει τους ντόπιους πληθυσμούς την ανάπτυξη και εφαρμογή διορθωτικών δράσεων σε υποβαθμισμένες περιοχές όπου σημειώθηκε μείωση της

βιολογικής ποικιλότητας και

- (ε) Ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ κρατικών αρχών και ιδιωτικού τομέα στην ανάπτυξη μεθόδων για την αειφορική χρήση βιολογικών πόρων.

Άρθρο 11: Κίνητρα

Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος λαμβάνει, κατά το μέτρο του δυνατού και του ενδεδειγμένου, τα δέοντα από οικονομική και κοινωνική άποψη μέτρα για τη δημιουργία κινήτρων, με στόχο τη διατήρηση και την αειφορική χρήση συστατικών της βιολογικής ποικιλότητας.

2.2.9 ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΗΣ ΒΕΡΝΗΣ "ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΑΓΡΙΑΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ (82 / 72 / Ε.Ο.Κ. - ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ 1335 / 1983 / Φ.Ε.Κ. 32Α').

Όλα τα φυτικά είδη περιλαμβάνονται στον πίνακα του Παραρτήματος Ι «Είδη χλωρίδας υπό αυστηρή προστασία» και οφείλουμε να προστατεύουμε τόσο τους οικοτόπους των, όσο και τα ίδια τα είδη.

Άρθρο 2.

Τα Συμβαλλόμενα Μέρη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να διατηρήσουν ή να προσαρμόσουν τον πληθυσμό της άγριας χλωρίδας και πανίδας σε επίπεδο ανταποκρινόμενο ιδίως στις οικολογικές, επιστημονικές και πολιτιστικές απαιτήσεις λαμβάνοντας ταυτοχρόνως υπόψη τις οικονομικές και ψυχαγωγικές απαιτήσεις καθώς και τις ανάγκες των υποειδών ποικιλιών ή τύπων οι οποίοι απειλούνται σε τοπικό επίπεδο.

Άρθρο 3.

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή εθνικής πολιτικής διατήρησης της άγριας χλωρίδας και πανίδας και των φυσικών οικοτόπων αυτών, δίδοντας ιδιαίτερη προσοχή στα είδη που απειλούνται με αφανισμό ή που βρίσκονται σε κίνδυνο κυρίως δε στα ενδημικά είδη και στους απειλούμενους οικοτόπους, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας σύμβασης.
2. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος υποχρεούται να λαμβάνει υπόψη την διατήρηση της άγριας χλωρίδας κατά την χάραξη της χωροταξικής και αναπτυξιακής πολιτικής αυτού καθώς και κατά την λήψη μέτρων καταπολέμησης της ρύπανσης.
3. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος ενθαρρύνει την εκπαίδευση και την διάδοση γενικών πληροφοριών περί της ανάγκης διατήρησης των ειδών της άγριας χλωρίδας και πανίδας και των οικοτόπων αυτών.

Άρθρο 4: Προστασία οικοτόπων.

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος λαμβάνει τα κατάλληλα και απαραίτητα νομοθετικά και κανονιστικά μέτρα για την προστασία των οικοτόπων των άγριων ειδών χλωρίδας και πανίδας, ιδίως των απειλούμενων στα Παραρτήματα Ι και ΙΙ και για την διαφύλαξη των φυσικών οικοτόπων που κινδυνεύουν να εξαφανισθούν.

2. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη λαμβάνουν υπόψη κατά την χάραξη της χωροταξικής και αναπτυξιακής πολιτικής τους τις ανάγκες διατήρησης των προστατευόμενων ζωνών των αναφερόμενων στην προηγούμενη παράγραφο, ώστε να αποφευχθεί ή να μειωθεί όσο το δυνατό περισσότερο κάθε υποβάθμιση τοιούτων ζωνών.

Άρθρο 5: Προστασία ειδών.

Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος λαμβάνει τα κατάλληλα και απαραίτητα νομοθετικά και κανονιστικά μέτρα, ώστε να εξασφαλίσει την ειδική διατήρηση των ειδών της άγριας χλωρίδας που απαριθμούνται στο Παράρτημα Ι.

Θα απαγορεύονται η εκ προθέσεως συγκομιδή, συλλογή, κοπή ή εκρίζωση των αναφερόμενων φυτών. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος απαγορεύει, όσο τούτο είναι αναγκαίο, την κατοχή ή την εμπορία των ειδών αυτών.

Άρθρο 9.

Με την προϋπόθεση ότι δεν υπάρχει άλλη ικανοποιητική λύση και εφόσον η παρέκκλιση δεν βλάπτει την επιβίωση του συγκεκριμένου πληθυσμού, κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος μπορεί να παρεκκλίνει :

- για τον σκοπό της διατήρησης της χλωρίδας και της πανίδας
- για τον σκοπό της έρευνας και εκπαίδευσης, επανεγκατάστασης πληθυσμού, επανεισαγωγής και εκτροφής.
- για να επιτρέπεται με αυστηρές ελεγχόμενες προϋποθέσεις, σε επιλεκτική βάση και εντός ορισμένου μέτρου ή σύλληψη, η κατοχή ή οποιαδήποτε άλλη ορθολογική εκμετάλλευση ορισμένων αγρίων ζώων και φυτών σε μικρές ποσότητες.

Άρθρο 11.

1. Κατά την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας σύμβασης τα συμβαλλόμενα μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση:

- α) να συνεργάζονται όταν θα είναι τούτο χρήσιμο, ιδίως όταν η συνεργασία αυτή θα μπορούσε να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα των μέτρων των ληφθέντων σύμφωνα προς τα λοιπά άρθρα της παρούσας σύμβασης
- β) να ενθαρρύνουν και συντονίζουν τις ερευνητικές εργασίες που έχουν σχέση με

τους στόχους της παρούσας σύμβασης.

2. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος αναλαμβάνει την υποχρέωση, όπως :

- α) να ενθαρρύνει την επανεισαγωγή ιθαγενών ειδών της άγριας χλωρίδας και πανίδας, εφόσον το μέτρο αυτό θα μπορούσε να συμβάλλει στην διατήρηση ενός είδους απειλούμενου με αφανισμό, με την προϋπόθεση ότι θα πραγματοποιήσει προηγουμένως και υπό το φώς της εμπειρίας άλλων συμβαλλόμενων μερών, μελέτη προς διερεύνηση κατά πόσο μια τέτοια επανεισαγωγή θα ήταν αποτελεσματική και αποδεκτή.
- β) να ελέγχει αυστηρά την εισαγωγή ειδών μη ιθαγενών.

2.2.10 ΝΟΜΟΣ 3028 / 2002 « ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΝ ΓΕΝΕΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ (ΦΕΚ 153/Τ.Α' / 28.6.2002)

Οι διατάξεις του παρόντος νόμου μπορούν να αξιοποιηθούν στην περίπτωση κατά την οποία οι υπό προστασία οικοτόποι των ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας ευρίσκονται σε περιοχές που είναι ή πρόκειται να κηρυχθούν αρχαιολογικοί χώροι ή ιστορικοί τόποι.

Άρθρο 12: Οριοθέτηση αρχαιολογικών χώρων.

1. Οι αρχαιολογικοί χώροι κηρύσσονται και οριοθετούνται ή αναοριοθετούνται με βάση τα δεδομένα αρχαιολογικής έρευνας πεδίου και απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου, συνοδεύεται από τοπογραφικό διάγραμμα και δημοσιεύεται μαζί με αυτό στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Εάν εντός των περιοχών που πρόκειται να καλύψουν υπό εκπόνηση Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια (Γ.Π.Σ.) ή Σχέδια Χωρικής Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης (Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π.) ή άλλα σχέδια χωρικών ρυθμίσεων, δεν έχουν οριοθετηθεί αρχαιολογικοί χώροι, αυτοί οριοθετούνται προσωρινά, βάσει σχεδιαγράμματος κλίμακας τουλάχιστον 1: 2.000 που καταρτίζεται από την υπηρεσία, με βάση επαρκή επιστημονικά στοιχεία και ιδίως ευρήματα που πιθανολογούν την ύπαρξη μνημείων και το οποίο εγκρίνεται από τον Υπουργό Πολιτισμού με απόφασή του που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η σχετική πράξη με το σχεδιάγραμμα περιέρχεται στην οικεία αρχή μέσα σε έξι (6) μήνες από την περιέλευση στην Υπηρεσία του σχετικού ερωτήματος και ισχύει μέχρις ότου εκδοθεί η απόφαση της παραγράφου 1.

3. Εάν δεν έχει γίνει καθορισμός ορίων νομίμως υφισταμένων οικισμών, ο οποίος είναι αναγκαίος για την εφαρμογή των άρθρων 13, 14, 16 και 17, ο Υπουργός Πολιτισμού ζητεί από το αρμόδιο για την οριοθέτηση του οικισμού όργανο, συναποστέλλοντας και σχετικό διάγραμμα, να προβεί κατ' απόλυτη προτεραιότητα στην οριοθέτησή του κατά το μέτρο που τούτο είναι αναγκαίο για την εφαρμογή των ανωτέρω άρθρων. Μέχρις ότου αυτό συντελεσθεί, με κοινή τους απόφαση, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, οι Υπουργοί Πολιτισμού και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων τον οριοθετούν προσωρινώς

κατά το ανωτέρω μέτρο και ρυθμίζουν κάθε θέμα που αφορά την προστασία του μέρους του αρχαιολογικού χώρου που εμπίπτει στα προσωρινά του όρια, όπως η αναστολή οικοδομικών εργασιών και έκδοσης οικοδομικών αδειών ή οι επιτρεπόμενες δραστηριότητες.

4. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως 6 του άρθρου 10 εφαρμόζονται αναλόγως και για τους αρχαιολογικούς χώρους. Πριν από την έκδοση της απόφασης της παραγράφου 1, απαιτείται η γνώμη του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού για υφιστάμενες δραστηριότητες της αρμοδιότητάς του, προκειμένου να καθορισθούν οι δυνατότητες και οι προϋποθέσεις συνέχισης της λειτουργίας τους στο πλαίσιο του άρθρου 10. Η γνώμη αυτή διατυπώνεται μέσα σε δύο (2) μήνες από την αποστολή του σχετικού ερωτήματος. Εάν παρέλθει άπρακτη η παραπάνω προθεσμία, η απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού εκδίδεται χωρίς τη γνώμη αυτή.

Άρθρο 13: Αρχαιολογικοί χώροι εκτός οικισμών Ζώνες προστασίας.

1. Στους χερσαίους αρχαιολογικούς χώρους που βρίσκονται εκτός σχεδίου πόλεως ή εκτός ορίων νομίμως υφισταμένων οικισμών, η άσκηση γεωργίας, κτηνοτροφίας, θήρας ή άλλων συναφών δραστηριοτήτων, καθώς και η οικοδομική δραστηριότητα είναι δυνατή μετά από άδεια, που χορηγείται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου. Οι όροι άσκησης γεωργίας, κτηνοτροφίας, θήρας ή άλλων συναφών δραστηριοτήτων μπορεί να τίθενται και κανονιστικά με Απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού.

2. Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου και η οποία διατυπώνεται ύστερα από την πραγματοποίηση αυτοψίας, από κλιμάκιο μελών του ή επιτροπή που συγκροτείται από μέλη του και ειδικούς επιστήμονες, συνοδεύεται από σχετικό διάγραμμα και δημοσιεύεται μαζί με αυτό στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, είναι δυνατόν να καθορίζεται μέσα στους χώρους της προηγούμενης παραγράφου περιοχή στην οποία απαγορεύεται παντελώς η δόμηση (Ζώνη Προστασίας Α).

Στην περιοχή αυτή μπορεί να επιτρέπεται με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου, μόνο η κατασκευή κτισμάτων ή προσθηκών σε υπάρχοντα κτίρια που είναι αναγκαία για την ανάδειξη των μνημείων ή χώρων καθώς και για την εξυπηρέτηση της χρήσης τους. Με την απόφαση αυτή καθορίζεται και η θέση του κτίσματος στην περιοχή ή το μέρος του κτιρίου στο οποίο γίνεται η προσθήκη.

Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου και η οποία διατυπώνεται ύστερα από την πραγματοποίηση αυτοψίας από μέλη του ή επιτροπή που ορίζεται από αυτό, συνοδεύεται από σχετικό διάγραμμα και δημοσιεύεται μαζί με αυτό στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, είναι δυνατόν να καθορίζεται μέσα στους χώρους της παραγράφου 1, εάν είναι εκτεταμένοι, περιοχή σε μέρος ή στο σύνολο της οποίας θα ισχύουν, δυνάμει της κοινής απόφασης του επόμενου εδαφίου, ειδικές ρυθμίσεις ως προς τους όρους δόμησης ή τις χρήσεις γης ή τις επιτρεπόμενες δραστηριότητες ή και όλους τους πιο πάνω περιορισμούς (**Ζώνη Προστασίας Β**).

Με κοινή απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη των οικείων γνωμοδοτικών οργάνων, καθορίζονται στη συνέχεια οι ειδικοί όροι δόμησης, οι χρήσεις γης, οι επιτρεπόμενες δραστηριότητες, καθώς και η δυνατότητα και οι προϋποθέσεις συνέχισης της λειτουργίας υφιστάμενων νόμιμων δραστηριοτήτων. Η κοινή αυτή απόφαση εκδίδεται μέσα σε τρεις (3) μήνες από την αποστολή του σχεδίου από το Υπουργείο Πολιτισμού στα συναρμόδια Υπουργεία.

4. Τα όρια των ζωνών προστασίας μπορεί να ανακαθορίζονται με την ίδια διαδικασία με βάση τα δεδομένα της αρχαιολογικής έρευνας και τις συνθήκες προστασίας των αρχαιολογικών χώρων ή μνημείων. Ακίνητα, στα οποία υπάρχουν ορατά αρχαία και εντάσσονται σε Ζώνη Προστασίας Α απαλλοτριώνονται εάν εμπίπτουν στην παρ. 3 του άρθρου 19.

Άρθρο 16 Ιστορικοί τόποι.

Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου, συνοδεύεται από διάγραμμα οριοθέτησης και δημοσιεύεται μαζί με αυτό στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτάσεις ή σύνθετα έργα του ανθρώπου και της φύσης σύμφωνα με τις ειδικότερες διακρίσεις του εδαφίου δ' του άρθρου 2 χαρακτηρίζονται ιστορικοί τόποι. Στους ιστορικούς τόπους εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 12, 13, 14 και 15.

Άρθρο 18 : Απαλλοτριώσεις

1. Το Δημόσιο μπορεί να προβαίνει με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού, ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου, είτε στην ολική ή τη μερική απαλλοτρίωση είτε στην απευθείας εξαγορά μνημείου ή

οποιοιδήποτε ακινήτου μέσα στο οποίο υπάρχουν μνημεία, καθώς και παρακείμενων ακινήτων ή μνημείων, εάν αυτό κρίνεται απαραίτητο για την προστασία των μνημείων.

2. Με όμοια απόφαση, που εκδίδεται με την ίδια διαδικασία, είναι δυνατή είτε η ολική ή μερική απαλλοτρίωση είτε η απευθείας εξαγορά ακινήτου, εάν αυτό κρίνεται απαραίτητο για την προστασία αρχαιολογικών χώρων ή ιστορικών τόπων ή για τη διενέργεια ανασκαφών. Η εξαγορά γίνεται κατά τη διαδικασία του άρθρου 2 του Ν. 2882/2001, στη δε επιτροπή του άρθρου 15 του ίδιου νόμου μετέχει αντί του εμπειρογνώμονα, υπάλληλος της Υπηρεσίας στην περίπτωση που πρέπει να εκτιμηθεί η αξία μνημείου.

3. Τα ακίνητα μνημεία που βρίσκονται μέσα σε ακίνητα ιδιοκτησίας Ο.Τ.Α, άλλων Ν.Π.Δ.Δ., εκκλησιαστικών νομικών προσώπων διατηρούνται και προστατεύονται με ευθύνη της Υπηρεσίας χωρίς το Δημόσιο να υποχρεούται σε απαλλοτρίωση.

4. Η απαλλοτρίωση ή η απευθείας εξαγορά γίνεται υπέρ του Δημοσίου με δαπάνες αυτού ή άλλου νομικού ή φυσικού προσώπου.

5. Κατά της απόφασης της παραγράφου 1 χωρεί ένσταση εντός τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίησή της στον ενδιαφερόμενο, επί της οποίας αποφαινεται ο Υπουργός Πολιτισμού, μετά από γνώμη του Συμβουλίου.

6. Η εισήγηση της Υπηρεσίας για ολική ή μερική απαλλοτρίωση ή απευθείας εξαγορά ακινήτου περιλαμβάνει την αιτιολογημένη απόρριψη άλλων λύσεων προστασίας των μνημείων, αρχαιολογικών χώρων ή ιστορικών τόπων, καθώς και τις βασικές κατευθύνσεις για τον τρόπο διατήρησης και ανάδειξής τους μέσα στο προς απαλλοτρίωση ακίνητο.

7. Το ποσό της αποζημίωσης μπορεί να καταβάλλεται, εφόσον συναινεί ο ιδιοκτήτης, σε δόσεις ή σε ομόλογα ή σε είδος ή με άλλου είδους διακανονισμό, Κατά τα ειδικότερα οριζόμενα με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού.

8. Εφόσον συναινεί ο ιδιοκτήτης, είναι δυνατή η ανταλλαγή ιδιωτικού ακινήτου με ακίνητο ίσης αξίας του Δημοσίου ή του Ο.Τ.Α. ή η αποζημίωση με άλλο νόμιμο τρόπο. Στις περιπτώσεις αυτές εκδίδεται κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού, η οποία εκτελείται με μέριμνα της Κτηματικής Εταιρίας Δημοσίου και είναι δυνατόν να καταβάλλεται τμήμα της τιμής

του ακινήτου ή της αποζημίωσης που καθορίζεται. Η διάταξη της παραγράφου 7 εφαρμόζεται αναλόγως. Σε περίπτωση έκδοσης ομολόγων οι ειδικότεροι όροι και οι προϋποθέσεις έκδοσής τους θα καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών.

9. Η ανεπιφύλακτη παραλαβή της αποζημίωσης σε είδος ή των ομολόγων ή της πρώτης δόσης ή του αντικειμένου του διακανονισμού Κατά την παράγραφο 7 ή του τμήματος της αποζημίωσης κατά την παράγραφο 8, εξομοιώνεται με την έγγραφη συναίνεση.

2.2.11 ΝΟΜΟΣ 1469/1950 «ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΤΕΧΝΗΣ ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΩΝ ΤΟΥ 1830»

Άρθρο 1 παρ.2.

Ο χαρακτηρισμός τόπου τινός ως παρουσιάζοντος ιδιαίτερο φυσικό κάλλος ως και ο καθορισμός έργου τινός,, ως χρήζοντος ειδικής προστασίας ενεργείται δια πράξεως του Υπουργού των Θρησκευμάτων και της Εθνικής Παιδείας δημοσιευόμενης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.....

Άρθρο 2

Από της εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως των κατά τας παρ.2 και 3 του προηγούμενου άρθρου εκδιδόμενων Υπουργικών πράξεων έχουσι πλήρην εφαρμογή επί των εν ταις πράξεσι ταύτας αναφερομένων οικοδομημάτων, τόπων ή έργων αι διατάξεις του άρθρου 52 του Κωδ. Νόμου 5351 «Περί Αρχαιοτήτων, ως και αι υπό του Νόμου τούτου καθοριζόμεναι διατάξεις.

Άρθρο 5

1. Η εις την κατηγορίαν των καλλιτεχνικών και ιστορικών μνημείων.... δύνανται να υπαχθώσι ..., **ως και οι ιστορικοί τόποι**. Προς τούτο δέον προηγουμένως να χαρακτηρισθώσι ως ιστορικοί τόποι δια πράξεως του Υπουργού των Θρησκευμάτων και της Εθνικής Παιδείας εκδιδόμενης μετά σύμφωνον γνώμη του Αρχαιολογικού Συμβουλίου δημοσιευόμενης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
2. Επί των κατά τα ως άνω χαρακτηριζομένων ως ιστορικών οικοδομημάτων ή ως άνω ιστορικών τόπων εφαρμόζονται άπασαι αι περί καλλιτεχνικών και ιστορικών μνημείων και οικοδομημάτων....

Ειδικώς προκειμένου περί ιστορικών τόπων έχουσιν εφαρμογή και οι διατάξεις του άρθρου 50 του Νόμου 5351/1932.

2.2.12 ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 161/1984 «ΑΝΑΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ, ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (ΦΕΚ Α΄54/30.4.1984)».

Άρθρο 1.

Στο Υπουργείο Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος εκτός από τις αρμοδιότητες...υπάγονται και οι ακόλουθες που μεταφέρονται από το Υπουργείο Πολιτισμού και Επιστημών:

α) Ο χαρακτηρισμός τόπων που παρουσιάζουν ιδιαίτερο φυσικό κάλλος (παρ.2 του άρθρου 1 του Ν. 1469/50. Ο χαρακτηρισμός αυτός γίνεται με απόφαση του Υπουργού Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος, μετά από γνώμη της Επιτροπής Ενασκήσεως Αρχιτεκτονικού Ελέγχου της οικείας Περιφερειακής Δ/σεως Οικισμού του Υπουργείου.

β).....

γ) Η προστασία των τόπων που χαρακτηρίζονται ή έχουν ήδη χαρακτηριστεί από το Υπουργείο Πολιτισμού και Επιστημών ως ιστορικοί

Σύμφωνα με τον κατάλογο του ΥΠΕΧΩΔΕ οι ακόλουθες περιοχές είναι χαρακτηρισμένες, με βάση τις διατάξεις των άρθρων 50 και 52 του Ν. 5351/32 και άρθρων 1 και 5 του Ν. 1469/50, ως ακολούθως:

- Το νησί Γραμβούσα
- Η περιοχή της αρχαίας πόλης Φαλάσαρνα
- Το νησάκι Ελαφόνησος και η απέναντι παραλία από αυτό

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

3.1 Εισαγωγή

Για να επιτευχθεί η έννομη προστασία των μικρο-αποθεμάτων, μπορεί να αξιοποιηθεί σε μεγάλο βαθμό η νομοθεσία που παρουσιάστηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο. Στον Πίνακα I παρατίθεται το Καθεστώς προστασίας των φυτικών ειδών ενδιαφέροντος, ως προς τη δημιουργία μικρο -αποθεμάτων:

ΠΙΝΑΚΑΣ I. Νομικό καθεστώς προστασίας των φυτικών ειδών.

ΕΙΔΟΣ	Π.Δ. 67/81	Οδηγία 92/43/ΕΟΚ		Σύμβαση Βέρνης	Σύμβαση CITES
	Πίνακας	Παράρτημα	Παράρτημα	Παράρτημα	Παράρτημα
1. Androcymbium rechingeri Greuter	A' (α)	II*	IV	1	-
2. Anthemis glaberrima (Rech f.) Greuter	A' (α)	II*	IV	1	-
3. Bupleurum kakiscalae Greuter	A' (α)	II*	IV	1	-
4. Cephalanthera cucullata Boiss & Held.	A' (α)	II*	IV	1 **	B I -B II
5. Hypericum aciferum (Greuter) N.K.B. Robson	-	II*	IV	1	-
6. Nepeta sphaciotica P.H. Davis	A' (α)	II*	IV	1	-
7. Phoenix theophrasti Greuter (Palm groves of Phoenix)	A' (α)	II*	IV	1**	-

Π.Δ. 67/81 "Περί προστασίας της αυτοφυούς χλωρίδος και άγριας πανίδος και καθορισμού διαδικασίας συντονισμού και ελέγχου της ερεύνης επ' αυτών "(Φ.Ε.Κ.23/ Τ.Α' / 30.1.1981, όπως διορθώθηκε στο Φ.Ε.Κ. 43/Τ.Α' / 18.2.81).

A' (α): Συμπεριλαμβάνονται στον Πίνακα Α- (α) Ενδημικά είδη.

Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου «για την διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας» (L206/7, 22.7.1992).

- **II***→ είδος προτεραιότητας που περιλαμβάνεται στο παράρτημα II της οδηγίας → ο οικότοπος του είδους Τόπος Κοινοτικής Σημασίας (σύμφωνα με την διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 4 της οδηγίας).
- **IV**→ είδος που περιλαμβάνεται στο παράρτημα IV της οδηγίας → καθεστώς αυστηρής προστασίας (άρθρο 13 της οδηγίας).

Σύμβαση Βέρνης: Κύρωση με τον νόμο 1335/1983 «Κύρωση διεθνούς Σύμβασης για την διατήρηση της άγριας ζωής και του φυσικού περιβάλλοντος (ΦΕΚ 32/ Τ.Α' /14.3.1983).

1 : Περιλαμβάνονται στο παράρτημα 1 «Είδη χλωρίδας υπό αυστηρή προστασία» της Σύμβασης.

1:** Τα είδη αυτά δεν περιλαμβάνονται στο παράρτημα 1 του Ν. 1335 / 83, αλλά περιλαμβάνονται στον αναθεωρημένο κατάλογο της Σύμβασης (1998- Council of Europe T-PVS (98) 12) για τον οποίο δεν προκύπτει ότι έχει κυρωθεί από την Ελλάδα.

Σύμβαση CITES: Κανονισμός (ΕΚ) αριθμ. 1332/2005 της Επιτροπής «σχετικά με την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 338/97 του Συμβουλίου για την προστασία των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας με τον έλεγχο του εμπορίου τους.

B I : περιλαμβάνεται στο παράρτημα Β της Σύμβασης. Το σύμβολο I υποδηλώνει ότι το εν λόγω είδος ή η ανώτερη ταξινομική βαθμίδα περιλαμβάνεται στο προσάρτημα I της σύμβασης.

B II: περιλαμβάνεται στο παράρτημα Β της Σύμβασης. Το σύμβολο II υποδηλώνει ότι το εν λόγω είδος ή η ανώτερη ταξινομική βαθμίδα περιλαμβάνεται στο προσάρτημα II της σύμβασης.

Είναι εμφανές από τα παραπάνω ότι και για τα έξι από τα επτά είδη του παρόντος προγράμματος υπάρχει συγκεκριμένο εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές θεσμικό πλαίσιο προστασίας, το οποίο και επιβάλλει τη λήψη μέτρων διατήρησης των κρίσιμων για την επιβίωσή τους βιοτόπων. Για το *Hypericum aciferum* ισχύει η ευρωπαϊκή νομοθεσία προστασίας που ουσιαστικά επιβάλλει τις ίδιες υποχρεώσεις.

Ήδη με την «Απόφαση της Επιτροπής της 19^{ης} Ιουλίου 2006» (2016/631/EK-L259/1) "σχετικά με την έγκριση, σύμφωνα με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, του καταλόγου των τόπων κοινοτικής σημασίας για την μεσογειακή βιογεωγραφική περιοχή" καταρτίστηκε ο Κοινοτικός Κατάλογος των Τόπων Κοινοτικής Σημασίας και περιλαμβάνονται 239 περιοχές για την χώρα μας.

Σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 4 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ η χώρα μας οφείλει τους Τόπους Κοινοτικής Σημασίας να τους ορίσει ως Ειδικές Ζώνες Διατήρησης το ταχύτερο δυνατόν και, το αργότερο, μέσα σε μια εξαετία, **καθορίζοντας** τις προτεραιότητες σε συνάρτηση με τη σημασία των τόπων για τη διατήρηση ή την αποκατάσταση, σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, ενός τύπου φυσικών οικοτόπων του παραρτήματος I ή ενός είδους του παραρτήματος II και για τη συνεκτικότητα του Natura 2000, καθώς και σε συνάρτηση με τους κινδύνους υποβάθμισης ή καταστροφής που επαπειλούν τούς εν λόγω τόπους.

Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 6 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ «για τις Ειδικές Ζώνες Διατήρησης, **πρέπει να καθοριστούν τα αναγκαία μέτρα διατήρησης που ενδεχομένως συνεπάγονται ειδικά ενδεδειγμένα σχέδια διαχείρισης** ή ενσωματωμένα σε άλλα σχέδια διευθέτησης και τα δέοντα κανονιστικά, διοικητικά ή συμβατικά μέτρα που ανταποκρίνονται στις οικολογικές απαιτήσεις των τύπων φυσικών οικοτόπων του παραρτήματος I και των ειδών του Παραρτήματος II, τα οποία απαντώνται στους τόπους.

Σύμφωνα με την παρ. 2 του Άρθρου 6, κάθε χώρα οφείλει να θεσπίσει τα κατάλληλα μέτρα, ώστε στις Ειδικές Ζώνες Διατήρησης να αποφεύγεται η υποβάθμιση των φυσικών οικοτόπων και των οικοτόπων των ειδών, καθώς και οι ενοχλήσεις που έχουν επιπτώσεις στα είδη για τα οποία οι ζώνες έχουν οριστεί, εφ' όσον οι ενοχλήσεις αυτές θα μπορούσαν να έχουν σημαντικές επιπτώσεις όσον αφορά τους στόχους της οδηγίας.

Στην ΚΥΑ ενσωμάτωσης της οδηγίας **92/43/ΕΟΚ** προβλέπονται τα ακόλουθα:

ΑΡΘΡΟ 4 , ΚΕΦ. Β. Καθορισμός Ειδικών Ζωνών Διατήρησης.

1. Όταν ένας τόπος οριστεί ως τόπος κοινοτικής σημασίας σύμφωνα με την διαδικασία της παραγράφου 2 προσδίδεται στον εν λόγω τόπο, μέσα σε έξι χρόνια από την κατάρτιση του κοινοτικού καταλόγου, εκτός του χαρακτηρισμού που ενδεχομένως προβλέπεται σε άλλες ειδικές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και ο πρόσθετος χαρακτηρισμός του ως Ειδική Ζώνη Διατήρησης.

2. Ο χαρακτηρισμός αυτός γίνεται μετά από συνεργασία των κατά περίπτωση αρμοδίων Υπουργείων σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας (Π/Δτα ή Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις) ανάλογα και με τα υφιστάμενα έργα ή δραστηριότητες.

ΑΡΘΡΟ 6

Για την προστασία και διατήρηση των Ειδικών Ζωνών Διατήρησης και την αποφυγή της υποβάθμισης των τύπων φυσικών οικοτόπων του παραρτήματος I και των οικοτόπων των ειδών του παραρτήματος II του άρθρου 20 που βρίσκονται στις Ειδικές αυτές Ζώνες καθώς και των οχλήσεων που έχουν επιπτώσεις στα είδη αυτά λαμβάνονται τα αναγκαία και ενδεδειγμένα μέτρα που αναφέρονται κυρίως:

(α) στις κανονιστικές πράξεις που καταρτίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας του άρθρου 4 παραγ. Α3 και παράγραφος Β2.

(β) στην έκδοση των κανονισμών ή ειδικών σχεδίων ανάπτυξης και διαχείρισης που προβλέπονται στην παράγραφο 2 (εδάφιο 1) του άρθρου 21 του ν. 1650 / 86 ή σε άλλες ειδικές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, όπως στο Ν. 998/79, στο ΝΔ 996/1971, στο ΝΔ 86/69, στο ν. 177/75, στο Π.Δ. 453/77 κλπ.

Σε γενικές γραμμές τα μικρο-αποθέματα μπορούν να προστατευθούν ακολουθώντας μία εκ των δύο παρακάτω κατευθύνσεων:

Α) αξιοποιώντας τις δυνατότητες του Ν. 1650/1986 για την προστασία του περιβάλλοντος, με κινητοποίηση των υπηρεσιών του ΥΠΕΧΩΔΕ.

Β) αξιοποιώντας την υφιστάμενη νομοθεσία προστασίας των δασών και των δασικών εκτάσεων, με κινητοποίηση των υπηρεσιών του Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

3.2 Κωδικοποίηση των διαθέσιμων νομικών εργαλείων

Στον παρακάτω Πίνακα παρατίθενται κωδικοποιημένα τα άρθρα των Νόμων που περιγράφηκαν στο Κεφάλαιο 2, με βάση τους οποίους μπορεί να επιδιωχθεί η προστασία των ειδών και των βιοτόπων τους. Εκτός από τα άρθρα των Νόμων, αναφέρονται ο στόχος της ρύθμισης, ο τύπος νομοθετικής πράξης, ο προτείνων φορέας και το διοικητικό όργανο έκδοσης:

Νομικά Εργαλεία της Εθνικής Νομοθεσίας που μπορούν να αξιοποιηθούν για την προστασία των ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας

	ΝΟΜΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ		ΡΥΘΜΙΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ -ΣΚΟΠΟΣ	ΤΥΠΟΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΕΠΙΣΠΕΥΔΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΩΝ ΦΟΡΕΑΣ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΚΔΟΣΗΣ	Σελίδα
	Νόμος	Άρθρο					
1.	Ν.Δ. 86/1969	66	Απαγόρευση Υλοτομίας Προστασία από υλοτομικές κλπ συναφείς δραστηριότητες	Απόφαση Δασική Απαγορευτική Διάταξη Υλοτομίας	Δασική Υπηρεσία	Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας	40
2.		69 και 70	Ρύθμιση Δασικής Διαχείρισης (Οι ειδικές διατάξεις διαχείρισης των προστατευτικών δασών κλπ προβλέπονται στα άρθρα 71 και 72 του Ν.Δ. 86/69. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 71 έχουν αντικατασταθεί από την παρ.7 του άρθρου 4 του ν. 3208/2003)	Απόφαση χαρακτηρισμού και κατάταξης δασών ως προστατευτικών			40
3.		104	Απαγόρευση Βοσκής Προστασία από βοσκή	Απόφαση Δασική Απαγορευτική Διάταξη Βοσκής			41
4.	Ν. 998/79 (Υποχρεωτικές Αναδασώσεις)	38	Απαγόρευση Υλοτομίας και Βοσκής Προστασία από υλοτομίες, βοσκή και άλλες δραστηριότητες που προβλέπονται από τις σχετικές διατάξεις του ν. 998/79	Απόφαση δημοσιευόμενη στο ΦΕΚ και στη συνέχεια Έκδοση Δασικής Απαγορευτικής Διάταξης Υλοτομίας & Βοσκής	Δασική Υπηρεσία	Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας	42
5.	Ν. 2637 / 98	57 (Καταφύγια Άγριας Ζωής)	- Απαγορεύεται η θήρα κάθε θηράματος και κάθε είδους της άγριας πανίδας, η σύλληψη κάθε είδους της άγριας πανίδας για μη ερευνητικούς σκοπούς, η καταστροφή κάθε είδους ζώων με φυσική βλάβηση, η καταστροφή των ζωντανών φυτοφρακτών, η αμμοληψία, η αποστράγγιση και αποξήρανση ελωδών εκτάσεων, η ρύπανση των υδατικών πόρων και η ένταξη καταφυγίου άγριας ζωής σε πολεοδομικό ή ρυμοτομικό σχεδιασμό. Η εκτέλεση έργων ή εργασιών και ιδίως αλιευτικά έργα, έργα αναδασμού, τουριστικές και βιομηχανικές εγκαταστάσεις, κατασκηνώσεις, λατομεία, μεταλλεία και δρόμοι εκτελούνται, αφού προηγουμένως έχει υποβληθεί μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων τύπου Α και έχει χορηγηθεί έγκριση περιβαλλοντικών όρων (παρ. 3 «β» του άρθρου 57).		Δασική Υπηρεσία	Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας	

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΜΙΚΡΟ-ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΦΥΤΩΝ

LIFE 04 NAT-GR 000104 "CRETAPLANT - A Pilot Network of Plant Micro-Services in Western Crete"

(Πιλοτικό Δίκτυο 'Μικρο - Αποθεμάτων Φυτών' στη Δυτική Κρήτη) - ΔΡΑΣΗ Α6: Legal status of the Plant Micro-Reserves

	ΝΟΜΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ		ΡΥΘΜΙΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ -ΣΚΟΠΟΣ	ΤΥΠΟΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΕΠΙΣΠΕΥΔΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΩΝ ΦΟΡΕΑΣ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΚΔΟΣΗΣ	Σελίδα
	Νόμος	Άρθρο					
5*	N. 2637 / 98	57 (Καταφύγια Άγριας Ζωής)	5*. 1. Για την εφαρμογή της παρούσας έχει εκδοθεί η 104629/4631/18.10.2000 εγκύκλιος της Δνσης Αισθητικών Δασών, Δρυμών και Θήρας της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης και Π.Δ. και Φ.Π. του Υπ.Α.Α.Τ. με την οποία στάλθηκε σχέδιο εισήγησης-έκθεσης που θα πρέπει να συνοδεύει την κάθε πρόταση. Στην έκθεση αυτή πρέπει να παρατίθενται στοιχεία για την μορφή και χρήση της έκτασης, τα είδη που απαντώνται έργα που υφίστανται εντός των ορίων, ασκούμενες χρήσεις, προτάσεις για έργα βελτίωσης βιοτόπου, καθώς και άλλα σημαντικά στοιχεία (π.χ. αν ανήκει σε Τόπο Κοινοτικής Σημασίας (SCI), σε Ζώνη Ειδικής Προστασίας (SPA), σε περιοχή RAMSAR, αν έχει εκπονηθεί ΕΠΜ κλπ. 2. Σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 57 «6. Εντός των καταφυγίων άγριας ζωής απαγορεύεται η θήρα κάθε θηράματος και κάθε είδους της άγριας πανίδας, η σύλληψη κάθε είδους της άγριας πανίδας για μη ερευνητικούς σκοπούς, η καταστροφή κάθε είδους ζώων με φυσική βλάβηση, η καταστροφή των ζωντανών φυτοφρακτών, η αμμοληψία, η αποστράγγιση και αποξήρανση ελωδών εκτάσεων, η ρύπανση των υδατικών πόρων και η ένταξη καταφυγίου άγριας ζωής σε πολεοδομικό ή ρυμοτομικό σχεδιασμό. Η εκτέλεση έργων ή εργασιών και ιδίως αλιευτικά έργα, έργα αναδασμού, τουριστικές και βιομηχανικές εγκαταστάσεις, κατασκηνώσεις, λατομεία, μεταλλεία και δρόμοι εκτελούνται, αφού προηγουμένως έχει υποβληθεί μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων τύπου Α και έχει χορηγηθεί έγκριση περιβαλλοντικών όρων.» 3. Με τον ν. 3010/2002 (ΦΕΚ 91/Τ.Α' / 25.4.2002) «Εναρμόνιση του Ν. 1650/86 με τις οδηγίες 97/11/ΕΟΚ και 96/61 ΕΕ, διαδικασία οριοθέτησης και ρυθμίσεις θεμάτων για τα υδατορέματα και άλλες διατάξεις», την ΚΥΑ «Η.Π.:15393/2332/5.8.2002» (ΦΕΚ 1022 /Τ.Β' / 5.8.2002) «Κατάταξη δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν. 1650/86, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 3010/2002» και την ΚΥΑ «Η.Π.:11014 / 703/Φ104/14.3.2003» (ΦΕΚ 332 /Τ.Β' / 20.3.2003)τα έργα κατατάχθηκαν από πλευράς επιπτώσεων στο περιβάλλον ανάλογα με τη φύση, το είδος και το μέγεθος του έργου σε άλλες κατηγορίες, που δεν είχαν αντιστοιχία με την κατάταξη που καθορίζονταν με την καταργηθείσα ΚΥΑ 69269/5387/1990 και με την οποία και ανάλογα με το έργο ή την δραστηριότητα συντάσσονταν Μελέτη τύπου Α' ή τύπου Β', που δεν προβλέπεται πλέον από την νέα διαδικασία, αλλά τύπου Ι, τύπου ΙΙ κλπ και τροποποιήθηκε η διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης. Για να αντιμετωπιστεί το θέμα αυτό της ονοματολογίας των Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων εκδόθηκε η 101775/2416/19.5.2004 εγκύκλιος της Δνσης Αισθητικών Δασών, Δρυμών και Θήρας της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης και Π.Δ. και Φ.Π. του Υπ.Α.Α.Τ. σύμφωνα με την οποία: «2....Ως εκ τούτου αντί της προβλεπόμενης ΜΠΕ τύπου Α για εκτέλεση έργων και δραστηριοτήτων εντός Καταφυγίων Άγριας Ζωής θα συντάσσεται η αντίστοιχη ΜΠΕ, όπως προβλέπεται από την ΚΥΑ 15393/2332/2002.	Απόφαση δημοσιευόμενη στο ΦΕΚ Θεσμοθέτηση ως Καταφύγιο Άγριας Ζωής σε δασικές, χορτολιβαδικές, ελώδεις, υγροτοπικές, αγροτικές, παρόχθιες, παραλίμνιες και παράκτιες εκτάσεις, καθώς και σε ερμημονισίδες, <u>με την προϋπόθεση ότι οι εκτάσεις αυτές</u> , είτε είναι απαραίτητες για την διατροφή, διαχείριση, αναπαραγωγή ή τη διάσωση των ειδών της άγριας πανίδας ή αυτοφυούς χλωρίδας, είτε <u>είναι απαραίτητες για την επιβίωση ενός ή περισσότερων ειδών της άγριας πανίδας ή αυτοφυούς χλωρίδας που είναι μοναδικά, σπάνια ή απειλούνται με εξαφάνιση</u> ή είτε αποτελούν αντιπροσωπευτικό δείγμα τύπου βιοτόπου.			

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΜΙΚΡΟ-ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΦΥΤΩΝ

LIFE 04 NAT-GR 000104 "CRETAPLANT - A Pilot Network of Plant Micro-Services in Western Crete"

(Πιλοτικό Δίκτυο 'Μικρο - Αποθεμάτων Φυτών' στη Δυτική Κρήτη) - ΔΡΑΣΗ Α6: Legal status of the Plant Micro-Reserves

	ΝΟΜΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ		ΡΥΘΜΙΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ - ΣΚΟΠΟΣ	ΤΥΠΟΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΕΠΙΣΠΕΥΔΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΩΝ ΦΟΡΕΑΣ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΚΔΟΣΗΣ	Σελίδα
	Νόμος	Άρθρο					
			1. Στην περίπτωση που το προβλεπόμενο έργο ή δραστηριότητα εντός Καταφυγίου Άγριας Ζωής, δεν περιλαμβάνεται στην παραπάνω ΚΥΑ, τότε κατ'εφαρμογή του άρθρου 1, παρ. 1, εδάφιο δεύτερο του Ν. 3010/ 2002, η αδειοδοτούσα αρχή (Περιφερειακή Δασική Υπηρεσία) θα διαβιβάζει την αίτηση του ενδιαφερόμενου στο ΥΠΕΧΩΔΕ, εισηγούμενη την κατάταξή του στην ΠΡΩΤΗ (Α) ή ΔΕΥΤΕΡΗ (Β) κατηγορία, το οποίο είναι και αρμόδιο να εκδώσει στη συνέχεια τη σχετική απόφαση κατάταξης του έργου.»				
6.	N. 2637 / 98	57 παρ. 4, *6α	Ρύθμιση της συλλογής, διακίνησης κλπ ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας			-----	
7.	N. 998/79 «Προστασία χλωρίδας και πανίδος» όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 2637/1998 (ΦΕΚ 200/ Τ. Α' / 27.8.1998).	19, παρ. 2 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 62 παρ. 2	Οι όροι των διεξαγομένων επί των υφιστάμενων ειδών της άγριας πανίδας και αυτοφυούς χλωρίδας ερευνών, τα ειδικότερα μέτρα προστασίας τούτων «και των βιοτόπων τους, καθώς και οι κατάλογοι αυτών» και τα της συνεργασίας της δασικής υπηρεσίας μετά των υπηρεσιών προστασίας περιβάλλοντος και άλλων ενδιαφερόμενων δια τα ως άνω είδη υπηρεσιών ή νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου (εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, μουσείων κλπ)	Προεδρικό Διάταγμα. Δεν έχει ενεργοποιηθεί η διάταξη αυτή. Ισχύουν τα διαλαμβανόμενα στο Π.Δ. 67 / 1981	Δασική Υπηρεσία	Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων	45
8.		19, παρ. 3 όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 62	Με το Προεδρικό Διάταγμα της προηγούμενης παραγράφου μπορεί να εξουσιοδοτείται ο Υπουργός Γεωργίας να ρυθμίζει με απόφασή του ειδικότερα θέματα τοπικού ενδιαφέροντος, καθώς και τα τεχνικά ή λεπτομερειακά θέματα του Προεδρικού αυτού Διατάγματος.	Υπουργική Απόφαση Δεν έχει ενεργοποιηθεί η διάταξη αυτή, αφού μέχρι σήμερα δεν έχει εκδοθεί το Π.Δ. του προηγούμενου εδαφίου.		-----	45
9.	Π.Δ. 67 / 1981 (Φ.ΕΚ.23/ Τ.Α' / 30.1.1981)		προστασία της αυτοφυούς χλωρίδας και άγριας πανίδας και καθορισμού διαδικασίας συντονισμού και ελέγχου της έρευνας επ' αυτών		Δασική Υπηρεσία		17
10.	N. 1650 / 86	20	Κατάρτιση κατάλογων των ιδιαίτερα προστατευόμενων ειδών κατά κατηγορία προστασίας και καθορισμός περιορισμών, απαγορεύσεων, όρων και μέτρων για την προστασία τους, καθώς και των όρων διεξαγωγής επιστημονικών ερευνών πάνω στα είδη αυτά και ρύθμιση τα σχετικά με την συνεργασία των συναρμοδίων υπηρεσιών και των ενδιαφερομένων φορέων και κάθε άλλη λεπτομέρεια. Με όμοια απόφαση μπορεί να τροποποιούνται ή να συμπληρώνονται οι παραπάνω κατάλογοι, περιορισμοί, απαγορεύσεις και όροι.	Κοινή Υπουργική Απόφαση Δεν έχει ενεργοποιηθεί η διάταξη αυτή, που έπρεπε να είχε εκδοθεί μέχρι δύο χρόνια μετά την έναρξη ισχύος του νόμου 1650/86.	ΥΠΕΧΩΔΕ	Υπουργός ΠΕΧΩΔΕ και συναρμόδιοι Υπουργοί	26
11.	N. 1650 / 86	21 παρ.6	Απαγορεύσεις, όροι και περιορισμοί για επεμβάσεις και δραστηριότητες, που είναι δυνατό να έχουν βλαπτικά αποτελέσματα για τις περιοχές, στοιχεία ή σύνολα της φύσης και του τοπίου για τα οποία έχει αρχίσει η διαδικασία χαρακτηρισμού τους και ωστόσο εκδοθεί το προεδρικό διάταγμα, που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 21. Η ισχύς της υπουργικής αυτής απόφασης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο έτη. Αν συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι η προθεσμία αυτή μπορεί να παρατείνεται με όμοια υπουργική απόφαση, για ένα ακόμη έτος.	Κοινή Υπουργική Απόφαση	ΥΠΕΧΩΔΕ	Υπουργός ΠΕΧΩΔΕ και συναρμόδιοι Υπουργοί	27

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΜΙΚΡΟ-ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΦΥΤΩΝ

LIFE 04 NAT-GR 000104 "CRETAPLANT - A Pilot Network of Plant Micro-Services in Western Crete"

(Πιλοτικό Δίκτυο 'Μικρο - Αποθεμάτων Φυτών' στη Δυτική Κρήτη) - ΔΡΑΣΗ Α6: Legal status of the Plant Micro-Reserves

	ΝΟΜΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ		ΡΥΘΜΙΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ -ΣΚΟΠΟΣ	ΤΥΠΟΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΕΠΙΣΠΕΥΔΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΩΝ ΦΟΡΕΑΣ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΚΔΟΣΗΣ	Σελίδα
	Νόμος	Άρθρο					
12.	N. 2971 / 2001 «Αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 285/ Τ.Α' / 19.12.2001)		-Καθορισμός του αιγιαλού και της παραλίας -Ο αιγιαλός, η παραλία, η όχθη και η παρόχθια ζώνη είναι πράγματα κοινόχρηστα και ανήκουν κατά κυριότητα στο Δημόσιο, το οποίο τα προστατεύει και τα διαχειρίζεται. -προστασία του οικοσυστήματος των ζωνών αυτών είναι ευθύνη του Κράτους. -κύριος προορισμός των ζωνών αυτών είναι η ελεύθερη και ακώλυτη πρόσβαση προς αυτές. Κατ' εξαίρεση ο αιγιαλός, η παραλία, η όχθη και η παρόχθια ζώνη μπορούν να χρησιμεύσουν για κοινωφελείς περιβαλλοντικούς και πολιτιστικούς σκοπούς και για απλή χρήση της παραγράφου 1 του άρθρου 13, καθώς επίσης και για την εξυπηρέτηση υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος. -Στον αιγιαλό, την παραλία, την όχθη και την παρόχθια ζώνη δεν επιτρέπεται η κατασκευή κτισμάτων και εν γένει κατασκευασμάτων, παρά μόνο για την επιδίωξη των σκοπών, που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο. (προστασία φυτικών ειδών που ενδιαιτώνται σε αιγιαλούς παραλίες κλπ.)	Υπουργική απόφαση	Κτηματική Υπηρεσία	Υπουργός Οικονομίας & Οικονομικών	70
13.	N. 3028 / 2002 "Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς" (ΦΕΚ 153/Τ.Α' / 28.6.2002) (Αρχαιολογικός χώρος)	13	<u>Ζώνη Προστασίας Α' (απολύτου Προστασίας)</u> <u>Ζώνη Προστασίας Β' </u> Στη ζώνη αυτή μπορεί να καθορίζονται οι ειδικοί όροι δόμησης, οι χρήσεις γης, οι επιτρεπόμενες δραστηριότητες, καθώς και η δυνατότητα και οι προϋποθέσεις συνέχισης της λειτουργίας υφιστάμενων νόμιμων δραστηριοτήτων. (Προστασία φυτικών ειδών που ενδιαιτούνται σε αρχαιολογικούς χώρους)	Κοινή Υπουργική Απόφαση	Αρχαιολογική Υπηρεσία	Υπουργός Πολιτισμού και συναρμόδιοι Υπουργοί	85
		16	<u>Ζώνη Προστασίας Α' (απολύτου Προστασίας)</u> <u>Ζώνη Προστασίας Β</u> περιμετρικά της Ζώνης Προστασίας Α' Στην ζώνη αυτή μπορεί να καθορίζονται οι ειδικοί όροι δόμησης, οι χρήσεις γης, οι επιτρεπόμενες δραστηριότητες, καθώς και η δυνατότητα και οι προϋποθέσεις συνέχισης της λειτουργίας υφιστάμενων νόμιμων δραστηριοτήτων.				86
14.*	N.2218 / 1994 (ΦΕΚ 90/ Τ.Α' /13-6-94), όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 6 παρ.14 του ν.2240/1994 (ΦΕΚ 153/τ.Α'/16-9-94)	57 παρ.13	Υλοποίηση δασοτεχνικών έργων σε δημόσια δάση και δασικές εκτάσεις από τη <u>Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση με σύναψη προγραμματικής σύμβασης με το Υπουργείο Γεωργίας</u> . 4*. Η μελέτη και εκτέλεση των πάσης φύσης έργων και εργασιών, και γενικότερα οι οποιεσδήποτε επεμβάσεις σε δασικού χαρακτήρα εκτάσεις ή σε εκτάσεις που υπάγονται στο πλαίσιο προστασίας της Δασικής Νομοθεσίας, όπως έργα προστασίας, διατήρησης, αποκατάστασης χαρακτηριστικών του οικοσυστήματος κλπ ενεργούνται σύμφωνα με τις διατάξεις της σχετικής Νομοθεσίας (Π.Δ. 437 / 81, άρθρο 16 του ν. 998 / 79 κλπ.) , θεωρούμενων ως δασοτεχνικών έργων. - Τα έργα «δασικής αναψυχής» (χώροι θέας, μονοπάτια, πινακίδες, σήμανση μονοπατιών κλπ) υλοποιούνται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην υπ' αριθμόν 66102/970/23-2-1995 απόφαση του Υφυπουργού Γεωργίας «Ρύθμιση θεμάτων που αφορούν τη δημιουργία χώρων διημέρευσης και υπαίθριας αναψυχής στα δάση και τις δασικές εκτάσεις της Χώρας (ΦΕΚ 170 / Τ.Β' /1 4-3-95).			Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων	

	ΝΟΜΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ		ΡΥΘΜΙΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ - ΣΚΟΠΟΣ	ΤΥΠΟΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΕΠΙΣΠΕΥΔΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΩΝ ΦΟΡΕΑΣ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΚΔΟΣΗΣ	Σελίδα
	Νόμος	Άρθρο					
			- σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 5 του ν. 998/ 79, η άσκηση των αρμοδιοτήτων άλλων δημόσιων υπηρεσιώνδεν δύναται να ενεργήται κατά τρόπο θίγοντα τα, υπό τη διαχείριση ή την επίβλεψη του Υπουργείου Γεωργίας, ευρισκόμενα δάση και τας δασικές εκτάσεις πέραν των, δια των διατάξεων του παρόντος νόμου ή των αποφάσεων της Δασικής Υπηρεσίας ή του Υπουργού Γεωργίας τιθεμένων ορίων. - Για έργα σε θεσμοθετημένες περιοχές ως «τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους» απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του προαναφερόμενου Τμήματος του ΥΠΕΧΩΔΕ, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις Π.Δ. 161 / 1984 (ΦΕΚ54 / Τ.Α' /30.4.1984).				
15.	N. 2242 / 94 (ΦΕΚ 162 / Τ. Α' / 3.10.94)	6 παρ. 3	έκδοση απόφασης αναστολής στη χορήγηση οικοδομικών αδειών και οικοδομικών εργασιών σε περιοχή που έχει ξεκινήσει η διαδικασία θεσμοθέτησης βάσει του 1650/86		ΥΠΕΧΩΔΕ	Υπουργός ΠΕΧΩΔΕ	
16.	N. 392 / 76 «Περί οργανώσεως και λειτουργίας κάμπινγκ», καθώς και της παρ. 1 του ν. 779 / 78 «Περί συμπληρώσεως των διατάξεων του άρθρου 10 του ν. 392 / 76»	10 παρ.2	απαγόρευση της κατασκήνωσης σε δημόσια δάση, αιγιάλους κλπ				
17.	N. 2637 / 98	59 παρ. 1	τοποθέτηση μπάρας στους δρόμους πρόσβασης	Απόφαση δημοσιευόμενη στο ΦΕΚ	Δασική Υπηρεσία	Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας	19
18.	N. 998/79	20	Πινακίδες	Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων	Δασική Υπηρεσία	Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων	19

3.3 Η περίπτωση της διαδικασίας θεσμοθέτησης με χρήση του Ν. 1650/86

Παρακάτω περιγράφεται η διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί σε περίπτωση που επιλεγεί η λύση της χρήσης του πλαισίου, που δίνει ο Ν. 1650/86. Με έντονα στοιχεία επισημαίνονται οι περιπτώσεις που σχετίζονται με τις ανάγκες προστασίας των μικρο-αποθεμάτων:

Αντικείμενα προστασίας και διατήρησης σύμφωνα με το άρθρο 18 και κριτήρια χαρακτηρισμού – επιτρεπόμενες δραστηριότητες, σύμφωνα με το άρθρο 19 του Ν. 1650/86 (ΦΕΚ 160/Τ.Α' /10.10.1986).

	ΝΟΜΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ Ν. 1650/86	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΥ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1.	Άρθρο 19 παρ. 1	Απόλυτης Προστασίας της Φύσης	1. εξαιρετικά ευαίσθητα οικοσυστήματα ή 2. βιότοποι ή οικότοποι σπάνιων ή απειλούμενων με εξαφάνιση ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας ή άγριας πανίδας ή 3. εκτάσεις που έχουν αποφασιστική θέση στον κύκλο ζωής σπάνιων ή απειλούμενων με εξαφάνιση ειδών της άγριας πανίδας.	Απαγορεύεται κάθε δραστηριότητα. -Κατ' εξαίρεση μπορεί να επιτρέπεται με τον κανονισμό λειτουργίας: -η διεξαγωγή επιστημονικών ερευνών και -η εκτέλεση εργασιών που αποσκοπούν στη διατήρηση των χαρακτηριστικών τους, εφ' όσον εξασφαλίζεται υψηλός βαθμός προστασίας.

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΜΙΚΡΟ-ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΦΥΤΩΝ

LIFE 04 NAT-GR 000104 "CRETAPLANT - A Pilot Network of Plant Micro-Services in Western Crete"

(Πιλοτικό Δίκτυο 'Μικρο - Αποθεμάτων Φυτών' στη Δυτική Κρήτη) - ΔΡΑΣΗ Α6: Legal status of the Plant Micro-Reserves

	ΝΟΜΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ Ν. 1650/86	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΥ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
2.	Άρθρο 19 παρ. 2.	Προστασίας της Φύσης	Εκτάσεις μεγάλης οικολογικής και βιολογικής σημασίας	Απαγορεύονται κάθε δραστηριότητα ή επέμβαση που μπορεί να μεταβάλει ή να αλλοιώσει τη φυσική κατάσταση, σύνθεση ή εξέλιξη του φυσικού περιβάλλοντος. -Κατ' εξαίρεση μπορεί να επιτρέπεται με τον κανονισμό λειτουργίας: - η εκτέλεση εργασιών, ερευνών και - η άσκηση ασχολιών και δραστηριοτήτων, κυρίως παραδοσιακών, εφ' όσον δεν έρχονται σε αντίθεση με τους σκοπούς προστασίας - Δυνατότητα ειδικότερης ονομασίας
3.	Άρθρο 19 παρ. 3.	Εθνικά Πάρκα	Εκτεταμένες χερσαίες, υδάτινες ή μικτού χαρακτήρα εκτάσεις, που : 1. -παραμένουν ανεπηρέαστες ή - έχουν επηρεαστεί ελάχιστα από τις ανθρώπινες δραστηριότητες και 2. διατηρούν μεγάλο αριθμό και ποικιλία αξιόλογων βιολογικών, οικολογικών γεωμορφολογικών και αισθητικών στοιχείων. ΣΚΟΠΟΣ: Η διαφύλαξη της Εθνικής κληρονομιάς και η διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας ευρύτερων περιοχών της χώρας με παράλληλη παροχή στο κοινό περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και φυσιολατρικών δραστηριοτήτων.	-Λήψη των κατάλληλων μέτρων για την επαρκή προστασία τους τόσο από φυσικές αιτίες υποβάθμισης, όσο και από ανθρώπινες ενέργειες, επεμβάσεις και δραστηριότητες. -Επιτρέπεται να εκτελούνται έργα, να γίνονται έρευνες και να ασκούνται δραστηριότητες κυρίως παραδοσιακού χαρακτήρα, με τους όρους και περιορισμούς που καθορίζονται από τον κανονισμό λειτουργίας και διαχείρισης. -Μπορεί να περιλαμβάνουν στα όρια τους Περιοχές Απόλυτης Προστασίας της Φύσης και Περιοχές Προστασίας της Φύσης.
4.	Άρθρο 19 παρ. 4.	Προστατευόμενοι Φυσικοί σχηματισμοί		
		Προστατευόμενοι Φυσικοί σχηματισμοί	λειτουργικά τμήματα της φύσης ή μεμονωμένα δημιουργήματα (δένδρα, συστάδες δένδρων, φαράγγια, απολιθωμένα δάση, φυσικοί φωτοφράχτες, κλπ) που έχουν : -ιδιαιτερη επιστημονική, οικολογική ή αισθητική αξία ή -συμβάλλουν στην διατήρηση των φυσικών διεργασιών και στην προστασία φυσικών πόρων.	<u>Απαγορεύονται</u> ενέργειες ή δραστηριότητες που μπορούν να επιφέρουν καταστροφή, φθορά ή αλλοίωση τους και σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις των κανονισμών
	Άρθρο 19 παρ. 4.	Διατηρητέα Μνημεία της Φύσης	Ιδιαίτερος χαρακτηρισμός των Προστατευόμενων Φυσικών σχηματισμών μνημειακού χαρακτήρα	<u>Απαγορεύονται</u> ενέργειες ή δραστηριότητες που μπορούν να επιφέρουν καταστροφή, φθορά ή αλλοίωση τους και σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις των κανονισμών
		Προστατευόμενα τοπία (αγροτικό, αισθητικό δάσος ...)	- περιοχές μεγάλης αισθητικής ή πολιτιστικής αξίας -εκτάσεις πρόσφορες για την αναψυχή του κοινού ή -συμβάλλουν στην προστασία και αποδοτικότητα των φυσικών πόρων λόγω των ιδιαίτερων φυσικών ή ανθρωπογενών χαρακτηριστικών τους.	<u>Απαγορεύονται</u> ενέργειες ή δραστηριότητες που μπορούν να επιφέρουν καταστροφή, φθορά ή αλλοίωση τους και σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις των κανονισμών
		Προστατευόμενα στοιχεία του τοπίου (παραδοσιακές καλλιέργειες, αγροικίες, μονοπάτια, πέτρινοι φράχτες, αναβαθμίδες, προστατευτικές φυτείες, κρήνες) :	τμήματα ή συστατικά στοιχεία του τοπίου που έχουν ιδιαίτερη αισθητική ή πολιτιστική αξία ή συμβάλλουν στην προστασία και αποδοτικότητα των φυσικών πόρων	<u>Απαγορεύονται</u> ενέργειες ή δραστηριότητες που μπορούν να επιφέρουν καταστροφή, φθορά ή αλλοίωση τους και σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις των κανονισμών
5.	Άρθρο 19 παρ. 5.	Περιοχή Οικοανάπτυξης	Εκτεταμένες περιοχές που μπορεί να περιλαμβάνουν χωριά ή οικισμούς, εφ' όσον παρουσιάζουν ιδιαίτερη αξία και ενδιαφέρον, λόγω της ποιότητας των φυσικών και πολιτιστικών τους χαρακτηριστικών και παράλληλα προσφέρουν σημαντικές δυνατότητες για ανάπτυξη δραστηριοτήτων που εναρμονίζονται με την προστασία της φύσης και του τοπίου.	- προστασία και βελτίωση των ιδιαίτερων φυσικών και πολιτιστικών τους χαρακτηριστικών -μπορούν να ασκούνται μικρής κλίμακας παραγωγικές δραστηριότητες -ενθαρρύνεται η ανάπτυξη του αγροτουρισμού -βιομηχανικές δραστηριότητες - εκπαίδευση -ανάπαυση και αναψυχή Απαραίτητα τα ειδικά σχέδια ανάπτυξης και διαχείρισης. Μπορεί να περιλαμβάνουν στα όρια τους Περιοχές Απόλυτης Προστασίας της Φύσης και Περιοχές Προστασίας της Φύσης

Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 21 του ν. 1650 / 86, ο χαρακτηρισμός στα αντικείμενα προστασίας του άρθρου 18, σύμφωνα με τα κριτήρια του άρθρου 19, γίνεται με Π.Δ.

Η Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη **απαραίτητη** για την τεκμηρίωση της σημασίας του προστατευτέου αντικειμένου, την σκοπιμότητα των προτεινόμενων μέτρων προστασίας και την θεσμοθέτηση της ως προστατευόμενης με την ένταξή της στα αντικείμενα προστασίας και διατήρησης του άρθρου 18 του ν. 1650 / 86, σύμφωνα με τα κριτήρια χαρακτηρισμού και τις αρχές προστασίας του άρθρου 19 του ν. 1650 / 86.

1. Επιλογή προδιαγραφών Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης (Ε.Π.Μ.).

Σύμφωνα με το άρθρο 12 της Κ.Υ.Α. 69269/5387/90 (Φ.Ε.Κ. 678 Β' / 25.10.90), που εκδόθηκε κατ' επιταγή του άρθρου 21 παρ.1 του Ν.1650 / 86, φορέας ανάθεσης ή κατάρτισης Ε.Π.Μ., μπορεί να είναι το δημόσιο, Ν.Π.Ι.Δ., φυσικό πρόσωπο ή ενώσεις προσώπων, Ο.Τ.Α. κλπ.

Για την επιλογή των προδιαγραφών της Ε.Π.Μ., που το περιεχόμενο τους καθορίζεται στο άρθρο 16, πίνακα 4 της προαναφερόμενης Κ.Υ.Α., πρέπει να ακολουθηθεί η διαδικασία που προβλέπεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 11 της αυτής και να ζητηθεί η γνώμη των αρμόδιων Δ/νσεων των Υπουργείων ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

2. Εκπόνηση Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης (Ε.Π.Μ.).

Η Εκπόνηση της Ε.Π.Μ. γίνεται συνήθως σε φάσεις. Επίσης παρά το ότι δεν προβλέπεται νομοθετικά γίνεται άτυπη διαδικασία δημοσιοποίησης και ενημέρωσης Υπηρεσιών και ενδιαφερομένων φορέων στο πέρας κάθε φάσης.

3. Έγκριση της Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης (Ε.Π.Μ.).

Όταν ολοκληρωθεί η μελέτη και παραληφθεί από το Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ, γίνονται οι απαραίτητες ενέργειες για την έκδοση απόφασης του Γενικού Δ/ ντή Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ «Περί έγκρισης της Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης», στα πλαίσια εφαρμογής του άρθρου 15 της ΚΥΑ 69269/ 5387/90.

4. Δημοσιοποίηση της ΕΠΜ και του Σχεδίου Προεδρικού Διατάγματος.

Στην συνέχεια εφαρμόζεται η διαδικασία δημοσιοποίησης του σχετικού με το θέμα ΠΔ/τος, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην 71961 / 3670 /91 απόφαση του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., με την οποία καθορίστηκαν οι όροι και η διαδικασία ανακοίνωσης των σχεδίων Π/Δτων των παρ. 1 και 2 του άρθρου 21 του ν. 1650 / 86.

Σύμφωνα με αυτή οι ενδιαφερόμενοι πολίτες και οι διάφοροι φορείς μπορούν να διατυπώσουν εγγράφως τις απόψεις τους επί των διαλαμβανομένων στο σχέδιο ΠΔ/τος και που θα ληφθούν υπόψη για το τελικό σχέδιο θεσμοθέτησης, που θα προκύψει μετά από την εφαρμογή της διαδικασίας δημοσιοποίησης.

5. Δημοσίευση στο ΦΕΚ.

Μετά από νομοτεχνική επεξεργασία και συνυπογραφή του τελικού σχεδίου Π/Δτος από τους συναρμοδίους Υπουργούς, γίνεται η διαδικασία κήρυξης του προστατευτέου αντικειμένου (νομοτεχνική επεξεργασία από το αρμόδιο Τμήμα του Σ.Τ.Ε., και εφ' όσον δεν υπάρχουν προβλήματα ενέργειες για δημοσίευση στο ΦΕΚ).

6. Κανονισμός Διοίκησης και Λειτουργίας.

Έκδοση κανονισμού διοίκησης και λειτουργίας που προβλέπεται στην παράγραφο 5 του άρθρου 18 του ν. 1650/ 86, έτσι όπως αυτή αντικαταστάθηκε από την παράγραφο 1.*5^α του ν. 2742 / 99 .

Με αυτόν θα καθοριστούν τα αναγκαία μέτρα οργάνωσης και λειτουργίας των προστατευόμενων αντικειμένων και θα εξειδικευθούν οι γενικοί όροι και περιορισμοί άσκησης και εκτέλεσης έργων, που αναφέρονται στο ΠΔ ή στην ΚΥΑ.

Οι κανονισμοί αυτοί **καταρτίζονται εντός ενός έτους από τη δημοσίευση του Π.Δ.** ή της ΚΥΑ και εγκρίνονται με Κ.Υ.Α. ΥΠΕΧΩΔΕ και συναρμοδίων και η οποία δημοσιεύεται στο Φ.Ε.Κ.

7. Πενταετές Σχέδιο Διαχείρισης

Με την ίδια ή όμοια ΚΥΑ εγκρίνεται **Πενταετές Σχέδιο Διαχείρισης** στο οποίο προσδιορίζονται στο πλαίσιο των γενικότερων όρων και προϋποθέσεων του Π.Δ., οι κατευθύνσεις και οι προτεραιότητες για την εφαρμογή των έργων, δράσεων και μέτρων που απαιτούνται για την αποτελεσματική προστασία και διαχείριση τους.

Αυτά συνοδεύονται και από **Σχέδια Δράσης** στα οποία εξειδικεύονται τα αναγκαία μέτρα, δράσεις και έργα και προγράμματα, οι φάσεις τους, το κόστος, οι φορείς εφαρμογής, οι πηγές χρηματοδότησης κλπ. (άρθρο 15.1.*5.β του ν. 2742 / 99).

3.4 Η περίπτωση της χρήσης της διαδικασίας του Θεσμικού Πλαισίου Προστασίας Δασών

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η ανάθεση της ευθύνης για την προστασία, οργάνωση και λειτουργία Προστατευόμενων Περιοχών, στη δασική υπηρεσία, είναι μια αρκετά επιτυχής και ευρέως διαδεδομένη πρακτική σε ολόκληρο τον κόσμο. Τα φυσικά οικοσυστήματα που περιέχουν είδη ή άλλα χαρακτηριστικά που χρειάζονται ιδιαίτερη προστασία αποτελούνται κυρίως από δασικού χαρακτήρα εκτάσεις, ιδιαίτερα όσον αφορά τα χερσαία οικοσυστήματα και η δασική υπηρεσία είναι ο κατ'εξοχήν φορέας που ασχολείται για πάνω από 100 χρόνια με την προστασία της χλωρίδας και πανίδας στη χώρα μας και έχει την εμπειρία και την οργάνωση για μία ολοκληρωμένη διαχείριση των δασικών και φυσικών οικοσυστημάτων γενικότερα. Όπως προκύπτει σαφέστατα από τις κείμενες διατάξεις, της έχει ανατεθεί η αρμοδιότητα για το χειρισμό θεμάτων φυσικού περιβάλλοντος και ειδικότερα για την υλοποίηση μέτρων διατήρησης της άγριας πανίδας και αυτοφυούς χλωρίδας αλλά και των βιοτόπων τους (Ν.Δ. 86 / 69, ν. 998/ 79 , Ν.Δ. 996/ 71, Ν. 177 / 75, Π.Δ. 67 / 81, Ν. 1845 / 89 κλπ) .

Θα πρέπει να επισημανθεί ότι σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 5 του ν. 998/ 79, «η άσκηση των αρμοδιοτήτων άλλων δημόσιων υπηρεσιώνδεν δύναται να ενεργείται κατά τρόπο θίγοντα τα, υπό τη διαχείριση ή την επίβλεψη του Υπουργείου Γεωργίας, ευρισκόμενα δάση και τας δασικές εκτάσεις πέραν των, δια των διατάξεων του παρόντος νόμου ή των αποφάσεων της Δασικής Υπηρεσίας ή του Υπουργού Γεωργίας τιθεμένων ορίων».

Εκτός από τις ανωτέρω περιοχές η δασική υπηρεσία που είναι υπεύθυνη και για τη ρύθμιση της δραστηριότητας της θήρας στη χώρα μας, κηρύσσει επίσης ορισμένες περιοχές ως Καταφύγια Θηραμάτων (άρθρο 253 του Ν.Δ. 86/1969 όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο 177/1975), ελεγχόμενες κυνηγετικές περιοχές, και εκτροφεία θηραμάτων. Οι περιοχές αυτές και όπως αναφέρεται στο άρθρο 3 αποσκοπούν στην «προστασίαν και διάσωσιν του φυσικού περιβάλλοντος της

χώρας εν γένει, καθώς επίσης και προς τον σκοπόν της διατηρήσεως, αναπτύξεως και εκμεταλλεύσεως του θηραματικού πλούτου και της άγριας πανίδας εν γένει".

Ειδικότερα τα Καταφύγια Θηραμάτων αρχικά εξυπηρετούσαν κυρίως σκοπούς διατήρησης και επαύξεσης διαφόρων πτηνών και ζώων για την εξυπηρέτηση της δραστηριότητας της θήρας.

Όμως μετά την σχετική τροποποίηση και συγκεκριμένα με το άρθρο 57 του ν.2637/98, μετονομάστηκαν σε Καταφύγια Άγριας Ζωής και με σκοπό πλέον την προστασία των περιοχών που είναι απαραίτητες για τη διατροφή, διαχείμαση, αναπαραγωγή ή τη διάσωση των ειδών της άγριας πανίδας ή της αυτοφυούς χλωρίδας, αποτελούν δε σημαντική κατηγορία προστατευόμενων περιοχών (διατήρηση ορισμένων σπάνιων αρπακτικών πτηνών που κινδυνεύουν να εξαφανιστούν, πχ. γυπαετός, μαυροπετρίτης κ.α.).

Έτσι η προστασία που γίνεται πλέον σε πολλές από αυτές, είναι παρά πολύ σημαντική και από την άποψη της διατήρησης της αυτοφυούς χλωρίδας, της πανίδας και της φύσης γενικά αποδεικνύεται δε ότι και η εφαρμογή της νομοθεσίας περί θήρας παίζει πράγματι πολύ σημαντικό ρόλο στην προστασία των φυσικών αξιών που περιέχουν (περίπτωση Δαδιάς, Ελεγχόμενη Κυνηγετική Περιοχή (ΕΚΠ) Δίας, Εκτροφείο Θηραμάτων νήσου Θεοδωρού, Ελεγχόμενη Κυνηγετική Περιοχή Κόζιακα, Ε.Κ.Π. Όσσας, Διονυσάδες νήσοι κλπ, ή υγροτοπικών οικοσυστημάτων, όπως Καταφύγια Άγριας Ζωής Λίμνης Στυμφαλίας, έλη Αγίου Μάμα Χαλκιδικής κ.α.).

Αυτή η μετατόπιση του κέντρου βάρους από την προστασία του θηραματικού πλούτου και της άγριας πανίδας (Ν. 177/1975) στην προστασία όλων των ειδών άγριας πανίδας αλλά και της αυτοφυούς χλωρίδας (άρθρο 57 Ν. 2637/1998) αφενός αντανακλά μια πιο σύγχρονη οικοσυστηματική προσέγγιση εμπλουτίζοντας το πεδίο εφαρμογής των σχετικών διατάξεων και αφετέρου καταμαρτυρεί την πρόθεση πραγμάτωσης ενός μακροπρόθεσμου σκοπού, της δημιουργίας ενός λειτουργικού δικτύου προστατευόμενων περιοχών, στο πλαίσιο του αρ. 57 Ν. 2637/1998. Η απεξάρτηση της έννοιας του καταφυγίου άγριας ζωής από τη στενή έννοια των θηραμάτων είχε ως αποτέλεσμα και την κατάργηση των στρεμματικών περιορισμών, που προβλέπονταν στο πλαίσιο ερμηνευτικών εγκυκλίων του Ν. 177/1975 και αναφέρονταν στην ανάγκη «μεγάλης και ικανής» έκτασης για τη διακίνηση και επιβίωση των θηραμάτων. Έτσι, όπως προβλέπεται ρητώς στην

υπ' αριθμ. πρωτ. 89880/1506/31.3.2000 εγκύκλιο της Γενικής Γραμματείας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος, με το άρθρο 57 Ν. 2637/1998 καταργούνται πλέον οι στρεμματικοί περιορισμοί και επομένως τα καταφύγια άγριας ζωής (πανίδας και χλωρίδας) μπορούν να έχουν οποιαδήποτε έκταση (βλ. χαρακτηριστικές Αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης για ίδρυση καταφυγίων άγριας ζωής στις περιοχές «Συκιά» του Δήμου Σητείας και «Ζάκρου» του Δήμου Ιτάνου, έκτασης 2.000 και 3.200 στρμ αντιστοίχως – ΦΕΚ Β 1388/2004 καθώς και την Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Β. Αιγαίου για ίδρυση καταφυγίου άγριας ζωής στην περιοχή Αγ. Γάλακτος, Δήμου Αμανής Χίου, έκτασης 1.725 στρμ – ΦΕΚ Β 1059/2006). Η ρητή αυτή πρόβλεψη συνάδει πλήρως με τη νέα φιλοσοφία, που διέπει τις ισχύουσες διατάξεις για τα καταφύγια άγριας ζωής.

Στα πλεονεκτήματα της διάταξης του άρθρου 57 Ν. 2637/1998 πρέπει να προστεθούν και τα εξής :

i) η ποικιλία των κατηγοριών των εκτάσεων, τόσο από πλευράς χρήσεων όσο και από πλευράς ιδιοκτησιακού καθεστώτος, στις οποίες μπορούν να ιδρυθούν καταφύγια άγριας ζωής. Επισημαίνεται ότι αυτές μπορεί να είναι όχι μόνον δασικές ή δασοσκεπείς, αλλά επιπλέον και χορτολιβαδικές, ελώδεις, υγροτοπικές, αγροτικές, παρόχθιες, παραλίμνιες, παράκτιες ακόμη και ερημονησίδες. Επιπροσθέτως δε αυτές μπορεί να είναι δημόσιες ή και ιδιωτικές.

ii) ο αναλυτικός καθορισμός των απαγορεύσεων, των επιτρεπτών επεμβάσεων καθώς και των όρων, υπό τους οποίους είναι δυνατή η εκτέλεση έργων ή εργασιών εντός των καταφυγίων άγριας ζωής.

Έτσι ειδικότερα αφενός απαγορεύεται η θήρα και η σύλληψη κάθε είδους άγριας πανίδας, η καταστροφή κάθε είδους ζωνών με φυτική βλάστηση, η καταστροφή των ζωντανών φυτοφρακτών, η αμμοληψία, η αποστράγγιση και αποξήρανση ελωδών εκτάσεων, η ρύπανση των υδατικών πόρων καθώς και η ένταξη της έκτασης του καταφυγίου σε πολεοδομικό ή ρυθμιστικό σχεδιασμό.

Αφετέρου ρητώς επιτρέπεται, μόνον όμως υπό την απαραίτητη προϋπόθεση προηγούμενης υποβολής ΜΠΕ τύπου Α' και χορήγησης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις του Ν. 1650/1986, η εκτέλεση εργασιών (δημοσίων και ιδιωτικών) όπως : αλιευτικών έργων, έργων αναδασμού, τουριστικών και βιομηχανικών εγκαταστάσεων, κατασκηνώσεων, λατομείων, μεταλλείων αλλά και δρόμων.

Έχει σημασία ν' αναφερθεί ότι η ρητή πρόβλεψη υπαγωγής όλων ανεξαιρέτως των έργων και ανεξαρτήτως βαθμού όχλησής τους στην αδειοδοτική διαδικασία του Ν. 1650/1986 και μάλιστα η απαίτηση ΜΠΕ τύπου Α', οριοθετεί με αυστηρό τρόπο και διασφαλίζει την προγραμματισμένη και με φειδώ εκτέλεσή τους εντός των καταφυγίων άγριας ζωής. Επίσης τα εξομοιώνει με τα έργα της Α' κατηγορίας της ΚΥΑ 69260/1990, όπως ισχύει, και επομένως ισχύει και για τα έργα αυτά η σχετική αυστηρή νομολογιακή αντιμετώπιση. Πράγματι πρόσφατα με τη ΣτΕ 3638/2006 ακυρώθηκαν οι περιβαλλοντικοί όροι για την κατασκευή οδού προσπέλασης και χώρου στάθμευσης εντός καταφυγίου άγριας ζωής στη νήσο Κω, διότι δεν εξετάστηκαν εναλλακτικές λύσεις για τα επίμαχα έργα ούτε και υποδείχθηκαν οι κύριοι λόγοι της επιλογής της προτεινόμενης λύσης.

iii) η πρόσθετη πρόβλεψη της δυνατότητας θέσπισης επιπλέον απαγορεύσεων ή όρων ή περιορισμών στην άσκηση της αλιείας, γεωργίας, βοσκής, υλοτομίας, χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων και της συλλογής και κοπής αρωματικών φυτών, βαφικών, αρωματικών, μελισσοκομικών και ανθοκομικών-διακοσμητικών φυτών για εμπορικούς σκοπούς,

iv) η ρητή πρόβλεψη αρμοδιότητας της δασικής υπηρεσίας για εκτέλεση ειδικών έργων βελτίωσης του βιοτόπου, ικανοποίησης των οικολογικών αναγκών του βιολογικού κύκλου των ειδών (πανίδας και χλωρίδας), διατήρησης ακαλλιέργητων εκτάσεων κλπ, και

v) το γεγονός ότι η τήρηση των σχετικών αποφάσεων του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας για την ίδρυση του καταφυγίου άγριας ζωής ανατίθεται ρητώς, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, στα όργανα της Δασικής Υπηρεσίας, της Ελληνικής Αστυνομίας, της Αγροφυλακής, στους δημοτικούς και κοινοτικούς υπαλλήλους καθώς και στις κυνηγετικές οργανώσεις, οι δε παραβάτες τιμωρούνται με ανάλογες ποινές.

3.5 Συμπέρασμα

Α. Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, αλλά και τη μέχρι σήμερα εμπειρία σε σχέση με τους ρυθμούς κήρυξης Προστατευόμενων Περιοχών μέσω του Ν. 1650/86, γίνεται φανερό ότι οποιαδήποτε τέτοια διαδικασία θα απαιτήσει αρκετά χρόνια έως ότου ολοκληρωθεί. Είναι χαρακτηριστικό, ότι έως σήμερα έχουν εκπονηθεί περισσότερες από 100 Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες, η διαδικασία

όμως έγκρισής τους και έκδοσης Προεδρικού Διατάγματος ή ΚΥΑ έχει ολοκληρωθεί για λιγότερες από δέκα. Επομένως, για μικρού μεγέθους περιοχές όπως τα μικρο-αποθέματα, η σχετική διαδικασία κρίνεται απρόσφορη.

Β. Παρόλα αυτά, θα μπορούσαν να παρακαμφθούν οι προαναφερθείσες σχετικές χρονοβόρες διαδικασίες κήρυξης προστατευόμενων περιοχών με την ενεργοποίηση και αξιοποίηση του άρθρου 20 του Ν. 1650/86 «Προστασία και διατήρηση των ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας και της άγριας πανίδας», στο οποίο προβλέπεται ότι:

«Με κοινή απόφαση των Υπουργών Γεωργίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και του κατά περίπτωση αρμοδίου Υπουργού, η οποία εκδίδεται μέσα σε δύο χρόνια από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, καταρτίζονται κατάλογοι των ιδιαίτερα προστατευόμενων ειδών κατά κατηγορία προστασίας και καθορίζονται περιορισμοί, απαγορεύσεις, όροι και μέτρα για την προστασία τους, καθώς και οι όροι διεξαγωγής επιστημονικών ερευνών πάνω στα είδη αυτά και ρυθμίζονται τα σχετικά με την συνεργασία των συναρμοδίων υπηρεσιών και των ενδιαφερομένων φορέων και κάθε άλλη λεπτομέρεια.

Με όμοια απόφαση μπορεί να τροποποιούνται ή να συμπληρώνονται οι παραπάνω κατάλογοι, περιορισμοί, απαγορεύσεις και όροι.»

Θα πρέπει να ενεργοποιηθεί και να αξιοποιηθεί η διάταξη αυτή και να εκδοθεί η σχετική ΚΥΑ δεδομένου ότι υπάρχει και σχετική πρόβλεψη στην **ΚΥΑ 33318/28.12.1998 (ΦΕΚ 1289 Β/28.12.1998)** με την οποία ενσωματώθηκε στο Εθνικό Δίκαιο η οδηγία 92/43 /ΕΟΚ, και να καταρτιστούν οι κατάλογοι των ειδών.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ επομένως να εκδοθεί άμεσα η ΚΥΑ του άρθρου 20 Ν. 1650/1986. Με βάση την ΚΥΑ αυτή θα ήταν δυνατόν, και στην συγκεκριμένη περίπτωση των μικροαποθεμάτων, να καθιερωθεί διαφορετική διαδικασία από αυτή που προβλέπεται στις σχετικές διατάξεις του Ν. 1650/86. Το αποτέλεσμα θα ήταν να είναι πολύ πιο απλή και ταχύτερη η θεσμοθέτηση/ κήρυξη μιας περιοχής, στην οποία ενδιαιώνται σημαντικά είδη της αυτοφυούς χλωρίδας, αφού συνήθως πρόκειται για μικρής έκτασης περιοχές, κατ' αντιστοιχία με εκείνη της θεσμοθέτησης των Καταφυγίων Άγριας Ζωής. Επίσης θα μπορούσε να αξιοποιηθούν / ερμηνευτούν τα διαλαμβανόμενα στο «....όροι και μέτρα.....», αν πράγματι η βούλησή μας είναι να διαχειριστούν οι περιοχές και να αποφευχθούν προβλήματα στα είδη λόγω δυσμενούς κατάστασης διατήρησης.

Αυτή είναι η προτεινόμενη λύση, εάν αποφασιστεί να προκριθεί η διαδικασία που εμπλέκει τις υπηρεσίες του ΥΠΕΧΩΔΕ.

Γ. Στην περίπτωση που υπάρξει η δυνατότητα αξιοποίησης των δυνατοτήτων που παρέχει η δασική νομοθεσία, η κατάσταση μπορεί να απλοποιηθεί αρκετά. Στην παρούσα φάση, και τουλάχιστον στην συγκεκριμένη περίπτωση της προστασίας των φυτικών ειδών λόγω της κατάστασης διατήρησής τους και της μικρής έκτασης που καταλαμβάνουν οι βιότοποι και δεδομένου ότι σύμφωνα με εκπονηθέντα από το πρόγραμμα διαχειριστικά σχέδια οι περιοχές αυτές αναφέρονται ως δημόσιες δασικού χαρακτήρα και μετά από αξιολόγηση των νομικών εργαλείων της κείμενης νομοθεσίας είναι προφανές, ότι δεν είναι σκόπιμη η εφαρμογή της διαδικασίας θεσμοθέτησης σύμφωνα με το Ν. 1650 / 86, πέραν του ότι του ότι η όλη διαδικασία είναι αποδεδειγμένα χρονοβόρα, αφού δεν είναι δυνατόν να αναμένουμε την έγκριση της Ε.Π.Μ. και την ολοκλήρωση των διαδικασιών θεσμοθέτησης της περιοχής (των Τόπων Κοινοτικής Σημασίας εντός των ορίων των οποίων περιλαμβάνονται), όπως κανονισμούς διοίκησης και λειτουργίας, σχέδια διαχείρισης κλπ για την λήψη των απαραίτητων μέτρων προστασίας.

Άρα εκ των πραγμάτων στην παρούσα φάση θα πρέπει να αξιοποιηθούν οι δυνατότητες της Δασικής Νομοθεσίας και να θεσμοθετηθούν οι βιότοποί τους σε Καταφύγια Άγριας Ζωής, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 57 του Ν. 2637 / 98, υπό τα εξής δεδομένα : α) ότι η διαδικασία είναι πολύ απλή (τεκμηριωμένη εισηγητική έκθεση της Δασικής Υπηρεσίας), β) από άποψη χρόνου είναι γρήγορη, αφού η αρμοδιότητα έχει μεταβιβαστεί στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας και γ) είναι αποδεδειγμένα διαχρονικά αποτελεσματική.

Γενικότερα από την ανάλυση της νομοθεσίας που έχει παρατεθεί είναι προφανές ότι οι δυνατότητες που παρέχουν οι διατάξεις της Δασικής Νομοθεσίας, που όπως προαναφέρθηκε συγκεντρώνουν ποικίλα πλεονεκτήματα και ερμηνεύονται αυστηρά από τη σχετική νομολογία, κρίνονται ως οι πλέον αξιοποιήσιμες και αποτελεσματικές για να ρυθμίσουν ή και να περιορίσουν απειλές που πιθανώς υφίστανται τα προστατευόμενα φυτικά είδη, ειδικότερα όταν αυτά ενδιαίτωνται σε δημόσιες δασικού χαρακτήρα περιοχές, όπως στις προκείμενες(σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο «εδάφιο 2.1. Διοικητική υπαγωγή-Ιδιοκτησιακό καθεστώς» των εκπονηθέντων από το παρόν πρόγραμμα Διαχειριστικών Σχεδίων για τα προστατευτέα φυτικά είδη).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΒΑΛΕΝΘΙΑ 17/10/1994 ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΜΙΚΡΟ- ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ

Άρθρο 1.

Σκοπός

Σκοπός του παρόντος διατάγματος είναι η επέκταση του άρθρου 32 του Ν. 4/1989 (27 Μαρτίου), που αφορά στην προστασία των φυσικών περιοχών και της χλωρίδας και πανίδας, για τη δημιουργία μιας νέας κατηγορίας προστατευόμενων περιοχών, που θα αποκαλούνται μικρο-αποθέματα φυτών και τη θέσπιση κανόνων λειτουργίας τους, ως μέσα για την επίτευξη των τελικών στόχων του Νόμου αυτού, όπως αυτοί παρατίθενται στα άρθρα του 26 και 27.

Άρθρο 2

Ορισμός των μικρο-αποθεμάτων φυτών

Με τον όρο μικρο-αποθέματα καλούνται οι εκτάσεις γης που βρίσκονται εντός της επικράτειας της Βαλένθια, οι οποίες, τηρουμένων των συνθηκών που αναφέρονται στο άρθρο 3 του παρόντος διατάγματος, ανακηρύσσονται ως τέτοια από το Περιφερειακό Υπουργείο Περιβάλλοντος, για να διασφαλίσουν την επαρκή μακρόχρονη παρακολούθηση και επιστημονική εποπτεία των φυτικών ειδών και φυτοκοινωνιών που εμπεριέχουν.

Άρθρο 3

Προαπαιτούμενες συνθήκες για την ανακήρυξη

1. Οι εκτάσεις γης που θεωρούνται κατάλληλες για ανακήρυξη ως μικρο-αποθέματα φυτών, δεν ξεπερνούν σε μέγεθος τα 20 εκτάρια (200 στρέμματα) και διαθέτουν υψηλή συγκέντρωση σπανίων, ενδημικών και απειλούμενων φυτικών ειδών ή υψηλό επιστημονικό ενδιαφέρον.
2. Μικρο-αποθέματα δεν μπορεί να δημιουργηθούν σε ιδιωτικές εκτάσεις, παρά μόνο στην περίπτωση που οι ιδιοκτήτες διατυπώσουν αίτημα στο

Περιφερειακό Υπουργείο Περιβάλλοντος για δημιουργία μικρο-αποθέματος εντός της ιδιοκτησίας τους.

3. Για δημόσιες εκτάσεις γης που δεν περιλαμβάνονται στον Κατάλογο των Διαχειριζόμενων από την Περιφερειακή Διοίκηση εκτάσεων φυσικής βλάστησης, απαιτείται επίσημη ανακοίνωση και δημοσιοποίηση πριν την κήρυξη. Σε περίπτωση που οι εκτάσεις είναι κοινοτικές ή δημοτικές, προαπαιτείται η σχετική συμφωνία από το αντίστοιχο συμβούλιο.
4. Όταν οι προς χαρακτηρισμό εκτάσεις βρίσκονται σε ζώνες χειμάρρων ή ποταμών ή σε ζώνη αιγιαλού, η διαδικασία δημοσιοποίησης και ενημέρωσης θα πρέπει να περιλαμβάνει και τις αρμόδιες για τη διαχείριση των ζωνών αυτών υπηρεσίες.

Άρθρο 4.

Νομικό πλαίσιο

1. Η κήρυξη μιας έκτασης ως μικρο-απόθεμα φυτών περιλαμβάνει την πλήρη απαγόρευση συλλογής των υπεδάφινων τμημάτων των φυτών, εξαιρουμένων των περιπτώσεων κατά τις οποίες υπάρχει έγγραφη άδεια από τη Γενική Διεύθυνση Προστασίας Φυσικών Περιοχών, για λόγους επιστημονικού, περιβαλλοντικού ή εκπαιδευτικού ενδιαφέροντος. Με τον ίδιο τρόπο, απαγορεύονται οι παρακάτω δραστηριότητες:
 - i. απόρριψη στερεών αποβλήτων και αδρανών υλικών, καθώς και υγρών που θα μπορούσαν να προκαλέσουν ζημία στους ιστούς των υπό προστασία φυτών.
 - ii. άντληση νερού ή λατομικές δραστηριότητες, σε μικρο-αποθέματα που βρίσκονται σε υδάτινα ή χερσαία περιβάλλοντα αντιστοίχως, που θα μπορούσαν να προκαλέσουν ζημία στα προστατευόμενα είδη, εξαιρουμένων των περιπτώσεων που περιγράφονται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου.
 - iii. συλλογή, καταστροφή ή απόσπαση των υπέργειων τμημάτων των φυτών του μικρο-αποθέματος, με εξαίρεση την περίπτωση που αναφέρεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου.
 - iv. η κατασκήνωση και η διέλευση οχημάτων.

- ν. η εισαγωγή ξενικών ειδών ασπόνδυλων και φυτών που θα μπορούσαν να αποτελέσουν παράσιτα ή να προκαλέσουν ζημία στα φυτά του μικρο-αποθέματος.
- vi. άλλοι περιορισμοί που μπορούν να επιβληθούν από το κείμενο ανακήρυξης της περιοχής, με τη συναίνεση των ιδιοκτητών της έκτασης.
2. Η ίδρυση των μικρο-αποθεμάτων δεν συνεπάγεται επιπρόσθετους περιορισμούς στις δραστηριότητες της κτηνοτροφίας, της θήρας ή των παραδοσιακών γεωργικών και δασοπονικών πρακτικών, εξαιρούμενων των περιπτώσεων που αυτοί κρίνονται απαραίτητοι για τη διασφάλιση της διατήρησης απειλούμενων ειδών ή για λόγους επιστημονικής έρευνας.
3. Η απαγόρευση άντλησης νερού, που αναφέρεται στην παράγραφοι 1.ii του παρόντος άρθρου, δεν εφαρμόζεται σε περιπτώσεις δικαιωμάτων εκμετάλλευσης που έχουν χορηγηθεί από την αρμόδια εθνική αρχή πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος διατάγματος.
4. Η απόφαση κήρυξης μικρο-αποθεμάτων θα περιλαμβάνει ένα ή αρκετά άρθρα που θα αφορούν στο σχέδιο διαχείρισης, όπου θα αποσαφηνίζεται η τεχνική βάση ή ο προγραμματισμός για τη διαχείριση και επιστημονική χρήση του μικρο-αποθέματος.

Άρθρο 5.

Διαδικασία κήρυξης

1. Η έναρξη της διαδικασίας κήρυξης του μικρο-αποθέματος γίνεται από την Γενική Διεύθυνση Προστασίας της Φύσης, είτε με δική της πρωτοβουλία είτε μετά από σχετικό αίτημα των ιδιοκτητών των εκτάσεων, ιδιωτών ή δημοτικών συμβουλίων.
2. Κατά τη διαμόρφωση της απόφασης κήρυξης, οι παρακάτω φορείς – υπηρεσίες θα πρέπει να γνωμοδοτούν για την καταλληλότητα των προβλέψεων ή θα πρέπει να καταθέτουν τις απόψεις τους:
- Ιδιοκτήτες των συγκεκριμένων εκτάσεων γης.
 - Ερευνητικά κέντρα που ασχολούνται ενεργά με προγράμματα προστασίας της αυτοφυούς χλωρίδας.
 - Εκπρόσωποι φορέων που σχετίζονται με την αξιοποίηση των φυτών

- Περιβαλλοντικές οργανώσεις εντός των ορίων δράσης των οποίων βρίσκονται οι υπό θεσμοθέτηση περιοχές.

Άρθρο 6.

Σήμανση

Τα όρια των μικρο-αποθεμάτων θα λαμβάνουν σήμανση σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Άρθρο 7

Χορήγηση αδειών

Αιτήματα για αδειοδότησης της άσκησης συγκεκριμένων δραστηριοτήτων που περιγράφονται στο άρθρο 4, μέσα στα μικρο-αποθέματα, Θα πρέπει να εξετάζονται εντός τριμήνου από την υποβολή τους. Σε περίπτωση που στο διάστημα αυτό δεν έχει δοθεί γραπτή αδειοδότηση, οι αιτούντες θα πρέπει να θεωρούν ότι το αίτημά τους απορρίφθηκε.

Άρθρο 8

Παραβάσεις

Παραβάσεις εντός των μικρο-αποθεμάτων θα τιμωρούνται με βάση το άρθρο 38 του Ν. 4/1989 (27 Μαρτίου) για την προστασία των φυσικών περιοχών, της χλωρίδας και της πανίδας.

Πρόσθετες διατάξεις

Πρώτη

Η διαχείριση του δικτύου μικρο-αποθεμάτων γίνεται από το Περιφερειακό Υπουργείο Περιβάλλοντος

Δεύτερη

Το Περιφερειακό Υπουργείο Περιβάλλοντος έχει τη δυνατότητα να συστήνει ειδικές επιτροπές για το συντονισμό των διαχειριστικών δράσεων εντός των μικρο-αποθεμάτων και για να ενισχύει την επιστημονική τους χρήση.